

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

„Jedna kapka, druhá, třetí,
s vodníkem si hrají děti“

2026-2027

1	Identifikační údaje o škole	4
1.1	Název ŠVP.....	4
1.2	Údaje o škole.....	4
1.3	Zřizovatel.....	4
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy.....	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
2.4	Specifika jednotlivých tříd.....	6
3	Pedagogický tým školy	8
3.1	Složení pedagogického týmu školy	8
3.2	Profesní rozvoj pedagogických pracovníků.....	8
4	Podmínky vzdělávání	10
4.1	Psychosociální podmínky	10
4.2	Spolupráce se zákonnými zástupci	11
4.3	Organizace.....	13
4.4	Životospráva.....	15
4.5	Věcné podmínky	16
5	Charakteristika vzdělávacího programu	18
5.1	Vize a cíle vzdělávacího programu.....	18
5.2	Vzdělávací strategie	19
5.3	Pedagogické diagnostikování.....	28
5.4	Individualizace vzdělávání dětí	30
6	Vzdělávací obsah	34
6.1	Integrované bloky	34
6.1.1	<i>Kapka poznávání</i>	<i>34</i>
6.1.2	<i>Kapka kamarádství</i>	<i>39</i>
6.1.3	<i>Kapka radosti</i>	<i>44</i>
6.1.4	<i>Kapka zdraví.....</i>	<i>49</i>
6.1.5	<i>Kapka přírody</i>	<i>54</i>
6.1.6	<i>Kapka zvědavosti.....</i>	<i>59</i>
6.1.7	<i>Kapka času</i>	<i>64</i>
6.1.8	<i>Kapka cestování</i>	<i>68</i>
6.1.9	<i>Kapka moudrosti</i>	<i>72</i>
6.1.10	<i>Kapka šikovnosti.....</i>	<i>76</i>
6.1.11	<i>Kapka loučení</i>	<i>80</i>
6.2	Projekty a programy.....	84
6.3	<i>Popis implementace Třídního vzdělávacího plánu – Vzdělávací obsah na úrovni třídy</i>	<i>88</i>
7	Systém autoevaluace	92

7.1	<i>Oblasti, cíle a metody autoevaluace</i>	92
7.2	<i>Plán vnitřní evaluace MŠ</i>	94
7.3	<i>Kritéria autoevaluace</i>	98
8	Závěrečná ustanovení	103

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Motivační název: „Jedna kapka, druhá, třetí, s vodníkem si hrají děti“

1.2 Údaje o škole

Název školy: Mateřská škola Bruntál, U Rybníka 3

Sídlo školy: U Rybníka 3, Bruntál, 79201

Kontakty e-mail: reditelka@msurybnika.cz; web - www.msurybnika.cz

Redizo: 600130924

IČO: 60780550

IZO: 107620065

Statutární zástupce školy: Petra Šofranková

Zpracovatelé programu: Ředitelka školy ve spolupráci s týmem zaměstnanců

1.3 Zřizovatel

Název zřizovatele: Město Bruntál

Adresa zřizovatele: Nádražní 994/20, 79201 Bruntál

Kontakty: 554 706 111

1.4 Platnost dokumentu

Platnost dokumentu: 1. 9. 2026 - 31. 8. 2027

Verze ŠVP: 1

Číslo jednací: 258/2026/ŘMŠ

Datum projednání v pedagogické radě: 31. 8. 2026

Datum projednání se zřizovatelem: 25. 8. 2026

.....
ředitel školy
Petra Šofranková

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 168

Počet tříd: 6

Počet pracovníků: 27

V případě potřeby a možnosti se stálý počet pracovníků může měnit (asistenti pedagoga, školní asistent, speciální pedagog apod.).

2.2 Lokalita školy

MŠ je jednou ze čtyř MŠ na území města Bruntál. MŠ je umístěna v sídlištní zástavbě a obklopena rozlehlou školní zahradou. V blízkosti školy není žádná hlavní komunikace. V okolí je rybník, les, louka.

Informace z historie školy:

Provoz byl zahájen 24. března 1977. Tehdejší název byl 10. mateřská škola Dělnická 27, známá byla jako „desítka“ nebo školka Dolní podle názvu sídliště, kde byla postavena. V roce 1995 škola získala právní subjektivitu. Do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení byla škola zařazena 31. ledna 1996. V roce 2006 byla změněna adresa MŠ z ulice Dělnická 27 na U Rybníka 3. Od 1. září 2010 do 31. srpna 2025 bylo v provozu i odloučené pracoviště na ZŠ Bruntál, Cihelní 6.

2.3 Charakter a specifika budovy

Budova školy je typizovaným objektem pavilonového typu. Sestává se ze tří dvoupodlažních pavilonů se samostatnými vchody a jednoho jednopodlažního objektu, kde se nachází školní kuchyně, skladové prostory a administrativní zázemí školy. Všechny tyto pavilony tvoří jednotný celek a jsou vzájemně propojeny společným suterénem. Toto podsklepení slouží nejen jako technické zázemí budovy, ale zajišťuje také vnitřní propojení mezi jednotlivými pavilony. MŠ má šest tříd běžného typu. Jednotlivé třídy jsou umístěny v patrových pavilonech (vždy jedna v přízemí a druhá v prvním nadzemním podlaží). Pavilony jsou koncepčně propojeny se školní zahradou prostřednictvím teras s upraveným povrchem, které jsou osazeny interaktivními prvky pro herní a vzdělávací aktivity dětí.

Součástí MŠ je školní kuchyně, která každodenně připravuje plnohodnotnou stravu pro děti a zaměstnance.

V současné době je technický stav budovy, vnitřního vybavení, zahrady a venkovního mobiliáře na dobré úrovni. Pravidelnou údržbou a průběžným doplňováním inventáře se daří vytvářet podnětné prostředí a podmínky pro vzdělávání.

2.4 Specifika jednotlivých tříd

Mateřská škola má 6 tříd. Třídy jsou umístěny ve třech pavilonech, vždy jedna v přízemí a druhá v prvním podlaží. Prostory tříd jsou identické, liší se pouze dispozičně, podle umístění v pavilonu. Označení tříd – Motýlci, Vážky, Kapříci, Žabky, Včelky a Broučci – využíváme k mnoha účelům:

- Jako podporu identifikace a sounáležitosti: Název zvířátka pomáhá dětem (zejména těm nejmladším) vytvořit si citovou vazbu ke své třídě. Děti se necítí jen jako součást „první třídy“, ale stávají se „Motýlky“ což posiluje jejich pocit bezpečí a sounáležitosti s kolektivem.
- K usnadnění adaptace: Zvířecí symbolika pomáhá navodit přátelskou atmosféru. Zvířátko slouží jako průvodce a vzor, což usnadňuje plynulý přechod z rodinného prostředí do MŠ.
- Jako motivační a výchovný nástroj: Vlastnosti zvířat lze využít k hravému nastavení pravidel třídy.
- K orientaci v prostoru: Symboly zvířat slouží jako jasný orientační prvek v budově školy. Děti si snadno poznají svůj pavilon a svou třídu označenou příslušným symbolem, což podporuje jejich samostatnost.

Třída Motýlci (1. třída) je umístěna v přízemí pavilonu C a určena dětem 2-3letým. Její prostory jsou uzpůsobeny a vybaveny vzhledem k jejich potřebám. Prostředí je upraveno tak, aby umožňovalo volný pohyb dětí. Děti mají dostatek prostoru k pohybovým hrám, třída je vybavena relaxační zónou k odpočinku dětí během dne. Uzpůsobeno je i zázemí pro hygienu – k dispozici je přebalovací pult, nočníky.

Režim dne vychází z věkových specifíků dětí, zohledňuje častější střídání činností, jejich rozmanitost, individuální potřebu aktivity a odpočinku dětí. Upraven je i čas stravování a odpočinku po obědě. K pobytu venku děti využívají malou školní zahradu, na kterou se vchází přímo z pavilonu C. Ve třídě dětí 2-3letých je snížený počet dětí.

Ostatní třídy (2. třída Vážky, 3. třída Kapříci, 4. třída Žabky, 5. třída Broučci, 6. třída Včelky) jsou určeny starším dětem, jsou heterogenní i homogenní, podle aktuálních podmínek. Většinou jsou ve třídě 2 věkové skupiny, děti do tříd zařazujeme podle možností školy a přání rodičů. Třídy jsou naplňovány do počtu 24 dětí, při schválení výjimky z nejvyššího počtu dětí může být počet navýšen maximálně o 4 děti na třídu.

Každá třída má svou šatnu, WC, umývárnu, sklad lehátek a lůžkovin, kuchyňku – výdejnu jídla. Třídy jsou rozděleny na část sloužící ke hrám a činnostem u stoleček a část s kobercem ke hrám s velkými stavebnicemi a k pohybovým činnostem. Herna s kobercem je zároveň prostorem pro odpočinek dětí po obědě. V části se stolečky probíhá stolování.

Všechny třídy jsou vybaveny vhodným dětským nábytkem, který umožňuje dětem individuální výběr hraček podle jejich zájmu. Každá třída má dostatek didaktických her a pomůcek, deskových her i stavebnic reflektující věk dítěte. V každé třídě mají děti volný přístup ke všem hračkám a pomůckám, mají možnost tvořit podle vlastního zájmu a pravidel třídy. Třídy mají rozčleněné prostory (dle svých možností) na centra, různě tematicky zaměřená a vybavená tak, aby stimulovaly děti k aktivitě, hře a práci. Každá třída si koncepci center volí sama.

Pravidla společného soužití jsou stanovena v každé třídě individuálně v součinnosti s dětmi, většinou je symbolizují piktogramy.

3 Pedagogický tým školy

3.1 Složení pedagogického týmu školy

Pedagogický tým mateřské školy je tvořen 12 kvalifikovanými učitelkami pod vedením ředitelky školy. Kolektiv je profesně vyvážený a doplňovaný o další pracovníky podle aktuálních potřeb dětí a školy.

Odborná kvalifikace a specializace:

- Všichni pedagogové mají předepsanou odbornou kvalifikaci.
- Součástí týmu je učitelka se specializací speciální pedagog, která zajišťuje odbornou diagnostiku, metodické vedení kolegyň a přímou práci s dětmi s přiznanými podpůrnými opatřeními.
- Výraznou předností sboru je vysoká úroveň logopedické prevence – 50 % učitelek disponuje osvědčením pro výkon této činnosti, což umožňuje každodenní rozvoj řečových dovedností dětí ve všech třídách.
- Environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu (EVVO) koordinuje pedagogický pracovník zaměřený na tuto oblast.

Péče o děti od 2 let:

- Škola je personálně i odborně připravena na vzdělávání dětí od dvou let věku. Téměř všechny členky pedagogického sboru absolvovaly specializované vzdělávání zaměřené na specifika vývoje, hygienické potřeby a didaktiku práce s touto věkovou skupinou.

Podpůrný personál:

- Pro zajištění inkluzivního prostředí a individuální podpory dětí se speciálními vzdělávacími potřebami jsou do týmu dle doporučení ŠPZ a aktuální potřeby zařazováni asistenti pedagoga.
- V období realizace projektů (Šablony) je tým doplňován o pozici školního asistenta, který poskytuje přímou nepedagogickou podporu nejmladším dětem, pomáhá jim s náročnou adaptací na nové prostředí, nácvikem základních hygienických návyků a sebeobsluhou (oblékání, stravování), čímž vytváří bezpečné a podnětné klima pro jejich další rozvoj.

3.2 Profesní rozvoj pedagogických pracovníků

Pedagogové se pravidelně účastní dalšího vzdělávání (DVPP) v souladu s plánem personálního rozvoje, se zaměřením na moderní metody předškolní pedagogiky a individuální potřeby dětí.

Profesní rozvoj a další vzdělávání (DVPP):

Vzdělávání pedagogického sboru je realizováno koncepčně na základě Plánu DVPP, který vychází z několika klíčových pilířů:

- *Potřeby školy:* Prioritně jsou vybírána vzdělávání, která podporují vizi školy a cíle stanovené v ŠVP
- *Individuální výběr pedagogů:* Škola podporuje vlastní profesní zájem učitelek. Pedagogové si vybírají semináře a kurzy podle své specializace a osobních preferencí, což zajišťuje jejich vnitřní motivaci a přisun nových metodických trendů do celého týmu.
- *Reflexe kontrolní činnosti:* Významným zdrojem pro plánování rozvoje jsou výsledky hospitační a kontrolní činnosti ředitelky školy. Na základě analýzy pedagogické práce jsou cíleně vyhledávána vzdělávání k posílení slabších stránek nebo k dalšímu rozvoji odborných kvalit a předpokladů učitelek.
- *Sdílení dobré praxe:* Získané poznatky, nové metody a materiály z absolvovaných kurzů si pedagogové pravidelně předávají v rámci pedagogických rad. Tímto způsobem zajišťujeme přenos informací do celého týmu a soustavně zvyšujeme kvalitu výchovně-vzdělávací činnosti školy.

Meziškolní spolupráce: Významnou formou profesního růstu je aktivní spolupráce s partnerskou mateřskou školou. Tato kooperace probíhá formou vzájemných náslechlů, pracovních návštěv a realizace společných akcí, což umožňuje pedagogům srovnání pedagogických přístupů a inspiraci v odlišném prostředí.

4 Podmínky vzdělávání

4.1 Psychosociální podmínky

Pedagogové i správní zaměstnanci svým vystupováním a přístupem usilují o spokojené, jisté a bezpečné prostředí MŠ, dbají na to, aby atmosféra ve škole byla vlídná, klidná a vstřícná. K tvorbě bezpečného sociálního prostředí přispívají i třídní rituály, které se liší podle věkové skupiny a zaměření jednotlivých tříd. Tyto ustálené zvyky provázejí děti celým dnem – od ranního přivítání přes hygienu a stravování až po odpočinek a loučení. At' už jde o tyto rituály, nebo o rituály vázané na roční období, tradice školy či drobné každodenní zvyklosti, je jejich cílem vytvořit pro děti předvídatelné a vlídné zázemí. Rituály vnášejí do života školy řád a klid, pomáhají dětem orientovat se v programu a posilují jejich vnitřní pocit bezpečí.

Nově přichozímu dítěti poskytujeme možnost postupně přivykat neznámému prostředí a přizpůsobovat se novým situacím. MŠ má vypracován podrobný adaptační plán, který začíná již v období před nástupem do školy. Rodiče s dětmi mohou využít návštěvy v rámci Herničky, která probíhá dvakrát týdně v odpoledních hodinách dva měsíce před zápisem. Tato setkání umožňují dětem v doprovodu blízké osoby pozvolna prozkoumávat nové prostředí, navazovat první kontakty s učitelkami a budoucími kamarády v atmosféře bezpečí a her. Součástí přípravy je také otevřená zahrada pro veřejnost, den otevřených dveří v době zápisu a další individuální setkání před samotným zahájením docházky.

Respektujeme individuální potřeby dětí a podle konkrétních situací na ně reagujeme a napomáháme k jejich uspokojování. Všechny děti mají dostatek prostoru a příležitostí k rozvoji svých schopností v rámci vzdělávací nabídky ve své třídě, nepodporujeme vytrhávání dětí ze sociální skupiny a známého prostředí, respektujeme přirozené potřeby dětí. Pro posílení pocitu bezpečí a psychické pohody mají děti možnost přinášet si do mateřské školy své oblíbené osobní předměty, například plyšového mazlíčka, který jim slouží jako citová opora a symbol jistoty v průběhu celého dne. Stejně tak ctíme individuální tempo dětí a jejich nárok na soukromí. K tomuto účelu slouží v každé třídě klidové zóny a relaxační koutky, které dětem umožňují se kdykoliv během dne vyvázat ze společných činností a odpočívat či si hrát individuálně podle jejich aktuálního naladění.

Vyhýbáme se negativním slovním komentářům, zbytečnému organizování a manipulaci s dětmi, nepodporujeme nezdravou soutěživost dětí, děti neúměrně nezatěžujeme. Není přípustné děti zesměšňovat. Chování dětí nenásilně ovlivňujeme prosociálním směrem.

Snažíme se vytvořit atmosféru založenou na vzájemné důvěře, komunikaci a spolupráci při řešení problémů. Společně vytváříme pravidla chování a soužití. Dětem poskytujeme volnost a svobodu, ale zároveň je vedeme k zodpovědnosti za své chování a jednání.

Děti neúkolujeme, ale nabízíme vhodné činnosti a příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe. Nepředkládáme jim hotové informace, učíme je řešit problémy, nesrovnáváme výkony dětí. Motivujeme pozitivním hodnocením. Vedeme je k tomu, aby nevyžadovaly okamžitou pozornost, ale snažily se problémy řešit samostatně.

Vzdělávací nabídku přizpůsobujeme dětem, při plánování činností počítáme s jejich aktivním přístupem. Děti mají možnost svobodné volby, mohou si vybrat podle svých schopností, zájmů. Dbáme na to, aby ve vzdělávací nabídce byly činnosti různě náročné, aby každé dítě mohlo být v něčem úspěšné. Pozitivně hodnotíme především snahu, chválíme přiměřeně, podáváme dětem zpětnou vazbu, děti nesrovnáváme.

Dbáme na to, aby vztah dospělých a dětí byl založen na vzájemné důvěře. Přijímáme každé dítě takové, jaké je a snažíme se vidět svět jeho očima.

Naší prioritou je rozvíjení vzájemných vztahů, citlivosti, ohleduplnosti, zdvořilosti, komunikace. Naším cílem je, aby děti od nás odcházely jako citlivé, vzdělané a šťastné ...

4.2 Spolupráce se zákonnými zástupci

Rodiče vnímáme jako klíčové partnery při vzdělávání i chodu školy. Naše spolupráce vychází z oboustranné důvěry a otevřenosti. Aktivně rodičům nasloucháme a snažíme se porozumět specifickým potřebám a zázemí každé rodiny, abychom mohli na výchovu a vzdělávání dětí nahlížet společně a jednotně.

Respektujeme přirozené dětské potřeby a každé dítě přijímáme jako jedinečnou individualitu. Vycházíme z jeho zájmů, dosavadních zkušeností a dovedností. Tento individuální přístup pravidelně konzultujeme s rodiči, aby byla zajištěna přirozená návaznost mezi rodinným a školním prostředím. Podporujeme a prohlubujeme spolupráci s rodiči jejich aktivním zapojením do dění MŠ a možností spolupodílet se na programech školy.

Mateřská škola s rodiči dětí spolupracuje na těchto úrovních:

Pravidelná komunikace:

- Konzultační hodiny pro individuální rozhovory o pokrocích a potřebách dítěte.
- Pravidelné informační schůzky s rodiči (třídní schůzky, individuální konzultace).
- Elektronická komunikace (e-mail, aplikace, webové stránky školy) pro sdílení informací a aktualit.
- Pedagogové nedávají rodičům nevyžádané rady.

Zapojení rodičů do školních aktivit:

- Účast rodičů na společných akcích, jako jsou besídky, oslavy, výlety nebo sportovní dny.
- Organizace dílen a workshopů, kde mohou rodiče spolupracovat s dětmi (tvořivé dílny, tvoření s dětmi, vánoční pečení).
- Možnost rodičů zapojit se do tematických a řemeslných dnů nebo projektů (např. prezentace jejich povolání, tradic nebo zálib).

Poradenství a podpora:

- Poskytování odborného poradenství rodičům (např. školní psycholog, speciální pedagog, logoped).
- Nabídka přednášek nebo seminářů zaměřených na výchovu, vzdělávání a péči o děti.

Společné plánování a rozhodování:

- Zahrnutí rodičů do tvorby a hodnocení školního vzdělávacího programu.
- Možnost rodičů podílet se na přípravě a organizaci školních projektů a aktivit.

Podpora dobrého přechodu dítěte:

- Spolupráce při adaptačním programu pro nové děti, seznamování se s prostředím mateřské školy v Herničce, otevřené dny, možnost účasti rodičů v prvních dnech ve škole.
- Plynulý přechod mezi mateřskou školou a základní školou prostřednictvím informování rodičů a zapojení dítěte do přípravných aktivit.

Zpětná vazba a hodnocení:

- Pravidelné získávání zpětné vazby od rodičů prostřednictvím dotazníků, rozhovorů nebo diskusí.
- Zapojení rodičů do hodnocení aktivit školky a hledání možností zlepšení.

Podpora komunitního života:

- Organizování neformálních setkání rodičů a dětí (Zahradní slavnosti spojené s opékáním, Uspávání skřítků Podzimníčků, Oslava Dne dětí).
- Podpora vzájemné spolupráce mezi rodiči, například sdílení zkušeností nebo společných zájmů.

Dobrovolnická činnost:

- Možnost rodičů pomáhat při školních aktivitách (příprava materiálů, pomoc při akcích).
- Zapojení rodičů do údržby nebo zkrášlování prostředí školky a školní zahrady (malování, zahradničení, jarní a podzimní úklid zahrady).

O vzdělávací nabídce rodiče pravidelně informujeme na nástěnkách v šatnách, na webových stránkách a prostřednictvím digitálního komunikačního kanálu školy – aplikace Naše MŠ. Pro nastavení společných cílů a předání důležitých organizačních informací pořádáme třídní schůzky na počátku školního roku, a dále pak operativně podle aktuálních potřeb jednotlivých tříd. Denní kontakt umožňuje sdělovat si informace o aktuálním stavu a pokrocích dítěte a společně postupovat při jeho rozvoji. V případě potřeby podrobněji rozebrat individuální pokroky dítěte nebo projednat konkrétní výchovné otázky nabízíme rodičům prostor pro osobní konzultace s pedagogy.

Tato setkání probíhají v předem domluvených termínech, které zaručují dostatek klidu a soukromí pro obě strany.

Chráníme soukromí rodiny, zachováváme diskrétnost a mlčenlivost. Nezasahujeme do vnitřního života rodiny, pokud nejsou ohrožena práva dítěte.

Rodinnou výchovu doplňujeme a rozvíjíme; snažíme se najít společnou řeč a v zájmu dítěte „táhnout za jeden provaz“.

4.3 Organizace

Organizace vzdělávání v naší mateřské škole vychází z principů Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV) a je přizpůsobena potřebám dětí, rodičů i pedagogů. Naším cílem je vytvořit podnětné prostředí, které podporuje komplexní rozvoj dítěte a jeho připravenost na další vzdělávací etapy.

Konkrétní podmínky, které nejsou uvedeny v ŠVP PV, jsou součástí kapitol školního řádu.

Denní režim

Denní režim respektuje individuální potřeby dětí, biologický rytmus a střídání odpočinku a aktivního zapojení. Struktura dne zahrnuje volnou i řízenou činnost, a to jak v interiéru, tak exteriéru. Je zajištěn dostatek času na spontánní hru, která je klíčovým prostředkem pro učení a rozvoj dětí. Mateřská škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí. K výkonu dohledu patří i pravidelná kontrola vybavení, nastavení pravidel pro vstup třetích osob do MŠ a v případě přijímání dalších opatření. Mateřská škola zajišťuje pravidelný denní režim a řád, který je současně natolik flexibilní, aby umožňoval přizpůsobit průběh dne aktuální situaci.

Hra, spontánní a nepřímo řízené činnosti převažují nad činnostmi řízenými.

Překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě je zajištěno minimálně v rozsahu 2,5 hodiny denně.

Spojování tříd je v mateřské škole maximálně omezeno.

Ranní scházení/ Spontánní hra/ Nabídka aktivit

- Od 6 hodin se děti celé školy scházejí v jedné třídě v jednotlivých pavilonech
- V době od 7:00 hodin se děti se svými pedagogy rozcházejí do kmenových tříd.
- Děti jsou rodiči přiváděny do 8:00 hodin, výjimečně po domluvě později, ale tak aby nenarušily výchovně-vzdělávací činnost.
- Po příchodu do třídy se děti přivítají s pedagogem.
- Následují spontánní hry dětí, individuální či skupinové činnosti s pedagogem podle výběru dětí.

Ranní svačina

Ve třídách je od rána čaj a pitná voda, volně přístupné přichozím dětem.

Dopolední svačina probíhá postupně od 8:45 do 9:00, starší děti mohou samy mazat pečivo a nalévat pití.

Řízená činnost/ Nepřímo řízená činnost

Pedagogové rozvíjejí s dětmi individuální, skupinové hry a činnosti. Připravují vzdělávací nabídku pro prožitkové, kooperativní a situační učení. Vzdělávací aktivity probíhají především formou nezávazné dětské hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby.

Průběžně pedagogové řídí individuální činnosti spojenou s pozorováním a diagnostikováním dětí. Na jejich základě pak dětem, které vyžadují podporu, je zpracován plán pedagogické podpory, případně individuální vzdělávací plán.

Ranním rituálem je ranní kruh, ve kterém si děti popovídají o ranních hrách, domluví se na dalších činnostech dle nabídky. Kruh napomáhá rozvoji vztahů, vytváření soudržnosti, pocitu sounáležitosti a přijetí, rozvoji emocionality a vytváří bezpečné klima třídy.

Pravidelná každodenní pohybová chvilka je zaměřena na rozvoj pohybových dovedností, správného držení těla, fyzické zdatnosti.

Po ukončení vzdělávacích činností, mají děti možnost zhodnocení pomocí smajlíků, která je vede je k aktivitě a učí je sdílet pocity při skupinové práci. Děti si podávají zpětnou vazbu, přemýšlejí, co nového se naučily, komu pomáhaly, či kdo pomohl jim, jak se při práci cítily. Pedagog využívá efektivní komunikaci a popisný jazyk.

Dopolední pobyt venku

Pobyt venku (na zahradě či mimo areál mateřské školy) je přizpůsobován počasí a rozptylovým podmínkám. Denní doba pobytu venku je po maximální možnou dobu a pedagogové jej využívají jak k řízeným, tak i spontánním činnostem dětí. Pobyt venku je zařazován v maximální možné míře. Vzdělávací činnosti dětí se realizují ve vnitřním i venkovním prostředí. Pobyt probíhá každodenně, vyjma nepříznivých podmínek (silný vítr, silný mráz, silný déšť), v tom případě se organizuje náhradní činnost ve třídě, spojená s pohybovou aktivitou.

Pobyt venku se nevyužívá pouze ke spontánním aktivitám, ale také k realizaci promyšlené vzdělávací nabídky.

Oběd

Výdej obědů probíhá od 11:35 hodin. Děti pomáhají při přípravě stolování. Starší děti si samostatně nalévají nápoje, používají příbor. Děti do jídla nenutíme, jídlo nabízíme, děti mají možnost zvolit velikost porce – kolik si naberu, tolik sním.

Odpočinek dětí po obědě

Děti po provedení hygieny využívají odpočinek, spánek. V této době dětem čteme pohádky, pouštíme relaxační hudbu. Děti, které se probudí dříve nebo nemají potřebu spánku, odcházejí do třídy, kde mají možnost rozvíjet klidové činnosti. Děti k dlouhému ležení či spánku nenutíme.

Odpolední svačina

Od 14:30 hodin. K odpolední svačině mají děti každý den připraveny i misky s ovocem a zeleninou.

Odpolední činnosti

Po odpolední svačině děti postupně odcházejí domů. Ostatní děti si hrají dle vlastní volby nebo společně s pedagogem dokončují individuální činnosti. V kmenových třídách děti zůstávají do 15:45 hodin. Následně se děti na jednotlivých pavilonech do 16:30 hodin postupně rozcházejí opět z jedné třídy. Od 16:30 jsou zbylé děti sloučeny do jedné třídy v mateřské škole, kde je tzv. konečná do 17 hodin.

Za příznivého počasí předáváme děti odpoledne rodičům ze školní zahrady.

Cílem promyšlené organizace dne v naší mateřské škole je nadále vytvářet vyvážený a harmonický režim, který podporuje rozvoj dětí ve všech oblastech. Tento režim zajišťuje střídání aktivit, jako je učení, hra, odpočinek a pohyb, přičemž respektuje individuální potřeby a tempo každého dítěte.

4.4 Životospráva

Zajištění životosprávy dětí v mateřské škole zahrnuje nabídku vyvážené, pestré a zdravé stravy, která odpovídá věkovým potřebám dětí. Dodržujeme pravidelný režim stravování, včetně dostatečného příjmu tekutin během dne. Součástí životosprávy je také zajištění dostatečné pohybové aktivity, pobytu na čerstvém vzduchu a času na odpočinek.

Pedagogové napomáhají zajištění správné životosprávy tím, že dětem poskytují pozitivní vzory a vedou je k osvojování zdravých návyků. Organizují pravidelné pohybové aktivity, pobyty venku a dbají na dodržování pitného režimu. Při stravování podporují správné stolovací návyky, motivují děti k ochutnávání různých druhů potravin a vysvětlují jim význam zdravého jídelníčku. Zařazují vzdělávací aktivity, které dětem hravou formou přibližují zásady zdravého životního stylu, jako je pravidelný pohyb, hygiena nebo důležitost odpočinku. Dětem s nižší potřebou spánku pedagogové nabízejí po relaxační chvilce klidové činnosti. Nucení dětí do spánku nebo dlouhého ležení na lehátku je nepřípustné.

Při stravování pedagogové děti motivují, u dětí podporují chuť k jídlu, dávají možnost volby, dítě vybírá a rozhoduje se, co sní. Nucení dětí do jídla je nepřípustné.

Dbáme na dodržování zdravého pitného režimu dětí. Děti mají k dispozici celý den vodu a jsou vedeny k tomu, aby pily pravidelně. Při pobytu venku na školní zahradě jsou v teplých měsících dětem k dispozici pítka. Děti se mohou kdykoliv samostatně obsloužit, pítka jsou technicky i hygienicky uzpůsobena tak, aby s nimi děti mohly manipulovat bez pomoci dospělého. I zde jsou

děti k dodržování pitného režimu vedeny a pravidelně vyzývány. Při vyšších teplotách jsou dětem na zahradě k dispozici i uzavíratelné konvice s pitnou vodou a děti mají možnost napít se z vlastních hrníčků.

Každodenní fyzická aktivita je pro děti velmi důležitá. Využíváme maximální dobu pobytu venku s výjimkou nepříznivého počasí (silný déšť a vítr, teplota pod -10 st.). Co nejvíce využíváme zahradu. Podporujeme spontánní pohyb dětí, pestrost pohybu, střídání činností. Pobyt na zahradě střídáme s tematicky zaměřenými vycházkami do okolí a přírody.

Pedagogové také spolupracují s rodiči, aby byla životospráva dětí konzistentní i mimo školu.

4.5 Věcné podmínky

Prostory mateřské školy jsou koncipovány tak, aby vytvářely bezpečné, podnětné a estetické prostředí pro všestranný rozvoj dětí. Třídy jsou světlé, vzdušné a prostorově velkorysé, což umožňuje plynulé střídání různorodých aktivit. Podlahové krytiny jsou zvoleny funkčně: zóny se stoly pro stolování, tvořivé a polytechnické činnosti jsou pokryty praktickým PVC, zatímco herní plochy s kobercem slouží pro pohybové aktivity, konstruktivní hry se stavebnicemi a relaxaci na matracích.

Všechny třídy jsou zařízeny typizovaným nábytkem, který svou odpovídá antropometrickým požadavkům dětí. Uspořádání interiéru je navrženo tak, aby dětem umožňovalo snadný a samostatný přístup k hračkám, knihám, didaktickým pomůckám i výtvarnému materiálu. Každá třída disponuje specifickými koutky pro námětové hry pro spontánní činnosti dětí. Prostor tříd je také členěn do center aktivit, která podporují kooperativní učení u dětí.

Všechny třídy jsou vybaveny tělovýchovným náradím, (lavička, ribstol aj.), pianinem a CD přehrávačem, robotickými hračkami, tablety. Hračky, didaktické pomůcky a knihy se pravidelně doplňují a obměňují tak, aby odpovídaly aktuálním vývojovým potřebám dětí, jejich zájmům a podnětům pedagogů.

Pro manipulaci s hračkami, pomůckami i technikou jsou ve třídách nastavena jasná a srozumitelná pravidla, se kterými jsou děti pravidelně seznamovány. Děti vedeme k šetrnému zacházení s veškerým vybavením a k jejich bezpečnému využívání. Aby byla pravidla pro děti srozumitelná a snadno zapamatovatelná, mají ve všech třídách jasnou grafickou podobu.

Každá třída má svou šatnu, umývárnu, WC, sklad lehátek a lůžkovin, kabinet s pomůckami, kuchyňku – výdejnu stravy.

Jednotlivé třídy jsou umístěny v patrových pavilonech (vždy jedna v přízemí a druhá v prvním nadzemním podlaží). Pavilony jsou koncepčně propojeny se školní zahradou prostřednictvím teras s upraveným povrchem, které jsou osazeny interaktivními prvky pro herní a vzdělávací aktivity dětí.

Zahrada je rozlehlá s různými druhy terénu, se vzrostlou zelení, kvalitně vybavená herními sestavami. Je obohacena o jezírko, užitkové a bylinkové záhony, pocitový chodník, polytechnický koutek, věž poznání a dendrofon.

Velká zahrada je rozdělena na menší plochy, poskytuje slunce i stín. Malá zahrada není příliš členitá, na zastínění pískoviště používáme síť. Je určena pro nejmenší děti, poskytuje jim bezpečné zázemí. Klidné zázemí zahrad vytváří stromy kolem oplocení.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Vize a cíle vzdělávacího programu

Motto

„Kdyby si každá kapka vody řekla: „Jedna kapka vody nemůže vytvořit potok“, nevznikl by rybník. Dejme k sobě kapku dětské radosti, hravosti, touhy po poznání, zvědavosti a budeme mít šťastné a spokojené dítě.“

Chápeme-li předškolní období jako základ celoživotního vzdělávání, pak je důležité si uvědomit, že vše, co do dítěte v těchto letech vložíme, dává prostor pro jeho budoucí rozvoj. Je to jako s kapkou vody. Aby se dostala do rybníka, musí překonat různé překážky a po cestě poznat a zažít mnoho zkušeností. Samozřejmě nesmíme zapomenout na to, že každá kapka potřebuje, abychom ji s láskou sledovali. Pro děti to znamená podnětné prostředí, citové i materiální zázemí, kontakt s vrstevníky a pocit sounáležitosti. Pokud tedy budeme vnímat každé dítě ve třídě „jako kapku vody“, o kterou se po určitou dobu musíme pečlivě starat tak, aby jednou doputovala do rybníka – tak naším cílem je, aby děti od nás odcházely (a třeba v putování pokračovaly až do moře) jako citlivé, vzdělané a šťastné.

Dlouhodobé cíle:

- Zajištění takového prostředí, kde bude dostatek podnětů pro tělesný, psychický a sociální rozvoj dětí, hravé prostředí, jehož základem je citlivost, aktivita, samostatnost přiměřená věku dětí, pracovní dovednosti a rozvoj talentu.
- Propojení mateřské školy a rodiny – kdy v zájmu optimálního vývoje dítěte je skloubena dominantní péče rodinná s péčí institucionální.

Hlavním cílem je podpora individuality každého dítěte a rozvoj jeho osobnosti s ohledem na zájmy a možnosti jednotlivých dětí. Při tvorbě vzdělávacího programu vycházíme z konkrétních podmínek naší školy (výhodná lokalita, věk dětí, kvalitní materiální, organizační, bezpečnostní a personální podmínky). Podporujeme environmentální vzdělávání dětí, vnímání přírody všemi smysly, vnímání zákonitostí – vnímání změn v přírodě, bádání a experimentování v přírodě, projevování úcty ke všemu živému. Zaměřujeme se na práci v centrech aktivit, ve kterých vedeme děti při praktických činnostech ke kooperaci.

5.2 Vzdělávací strategie

Rozvíjení klíčových kompetencí

K dosažení cílů předškolního vzdělávání využíváme vzdělávací strategie, které v plné míře respektují vývojová specifika a způsoby učení dětí předškolního věku, jejich individuální dispozice, potřeby a zájmy. Při volbě vzdělávacích strategií se snažíme vždy vycházet z průběžného pedagogického diagnostikování dítěte, respektovat poznatky o způsobech učení dítěte předškolního věku. K nejvýznamnějším patří spontánní učení probíhající zejména v rámci hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby. Spontánní činnosti a hra jsou významnou součástí našeho denního programu.

Vedle spontánních činností a her dětem nabízíme vzdělávací činnosti, které připravuje pedagog. Z hlediska míry vedení pedagogem jsou koncipovány jako nepřímě řízené, v nichž pedagog dává dítěti možnost výběru z rozmanité nabídky. Dalším typem jsou vzdělávací činnosti řízené. V obou typech vzdělávacích činností působí pedagog v roli průvodce dítěte na cestě za jeho poznáváním. Jeho přístup je podporující, projevuje se respektující komunikací, vylučuje manipulaci s dítětem a vytváření soutěživého prostředí.

Metody vzdělávání

Využíváme metody prožitkového a kooperativního učení, učení hrou, situačního a spontánního sociálního učení.

- Prožitkové učení je založené na přímých prožitcích dítěte, na učení se v autentických situacích nebo situacích blízkých reálnému životu. Podporuje zvědavost dítěte, jeho aktivitu a potřebu objevovat.
- Kooperativní učení, založené na spolupráci dětí, ponechává dostatek prostoru pro vyjádření sebe sama, umožňuje dětem rozvíjet se v souladu s jejich dispozicemi.
- Situační učení staví na využití situací, které se kolem nás v reálném životě dějí. Pomáhá dítěti lépe porozumět světu a dění v něm.
- Sociální učení je hlavním nástrojem socializace, při kterém si děti osvojují komplexní způsoby chování a jednání, a to všemi třemi základními formami: sociálním posilováním, nápodobou a identifikací.

Vzdělávací strategie

1. Individualizovaný přístup

Pedagogové mateřské školy se zaměřují na respektování individuálních potřeb, zájmů a tempa rozvoje každého dítěte. V praxi to znamená přizpůsobení aktivit tak, aby odpovídaly schopnostem a možnostem každého dítěte a podporovaly jeho přirozený rozvoj. Naším cílem je podpořit rozvoj potenciálu každého dítěte a zajistit, aby se cítilo bezpečně a přijímané.

2. Hra jako hlavní metoda učení

Hru chápeme je přirozený způsob, jak se děti učí. Skrze hry děti objevují svět, učí se řešit problémy, rozvíjejí fantazii, kreativitu, sociální dovednosti a získávají nové poznatky. Podporujeme přirozenou zvědavost a radost z objevování prostřednictvím strukturovaných i volných her.

3. Propojení učení s reálným životem

Zaměřujeme se na zařazování praktických zkušeností a situací z reálného života, aby děti mohly porozumět světu kolem sebe. To může zahrnovat například poznávání okolního prostředí, péči o rostliny, nebo zažívání situací z běžného života (např. nakupování, příprava jídla apod.).

Přibližujeme dětem reálný svět a posilujeme jejich dovednosti potřebné pro praktický život.

4. Spolupráce a sociální učení

Zaměřujeme se na rozvoj schopnosti spolupracovat, respektovat druhé, vyjednávat a řešit konflikty. Toho dosahujeme prostřednictvím skupinových aktivit, projektového vyučování nebo her, které podporují týmovou spolupráci. Podporujeme sociální dovednosti a schopnost fungovat v kolektivu.

5. Rozvoj tvořivosti a fantazie

Zaměřujeme se na podporu kreativity prostřednictvím výtvarných, hudebních, pohybových i dramatických činností. Děti mají možnost volně tvořit a vyjadřovat své myšlenky a pocity různými způsoby. Rozvíjíme kreativitu, představivost a schopnost vyjádřit se.

6. Pobyt v přírodě a environmentální výchova

Zaměřujeme se na pravidelný pobyt venku, kontakt s přírodou a rozvoj vztahu k životnímu prostředí. Důraz klademe na praktické aktivity, jako je zahradičení, péče o zvířata nebo třídění odpadu, které rozvíjejí u dětí ekologické povědomí. Posilujeme vztah k přírodě, zodpovědnost za životní prostředí a zdravý životní styl.

7. Prožitkové, kooperativní a situační učení

Do vzdělávacích aktivit pravidelně zařazujeme praktické činnosti, experimenty, tematické dny či výlety. Díky tomu děti získávají nové poznatky a dovednosti prostřednictvím přímé zkušenosti a prožitku. Vedeme děti ke vzájemné spolupráci, ke společnému řešení a kreativě.

8. Podpora seberegulace a autonomie

Zaměřujeme se na postupné vedení dětí k samostatnosti, schopnosti rozhodovat o svých aktivitách, plánovat je a vyhodnocovat výsledky své činnosti. Pedagogové poskytují dítěti podporu, ale také dostatek prostoru pro vlastní iniciativu. Rozvíjíme u dětí schopnost řídit své chování, nést odpovědnost a být samostatné. Využíváme formativní přístupy, při nich uplatňujeme metody podporující sebehodnocení dětí.

9. Interaktivní a projektové učení

Děti se podílejí na plánování a realizaci projektů, které jim umožňují objevovat nová témata na základě jejich zájmu. Projekty mohou zahrnovat různé činnosti, jako je výzkum, tvoření, příběhy nebo experimenty. Podporujeme schopnost dětí pracovat na delších úkolech, rozvíjet jejich iniciativu a spolupráci.

10. Podpora komunikace a jazyka

Podporujeme rozvoj verbálních i neverbálních komunikačních dovedností. Patří sem čtení a vyprávění příběhů, dramatizace, rozhovory, hry na rozvoj slovní zásoby či využití jazykových her.

Nabízenými aktivitami posilujeme u dětí jazykový rozvoj, schopnost vyjadřovat své myšlenky a naslouchat druhým.

11. Práce s emocemi a podpora emocionální inteligence

Zaměřujeme se na rozpoznávání, pojmenovávání a vhodné vyjadřování emocí. Děti se učí chápat své vlastní pocity i pocity druhých a nalézají způsoby, jak s nimi pracovat. Aktivitami rozvíjíme emocionální inteligenci a schopnost zvládat různé situace.

12. Spolupráce s rodinou

Nabízíme pravidelné aktivity k zapojení rodičů do vzdělávacího procesu, pravidelnou komunikaci, společné akce a sdílení informací o dítěti. Pedagogové usilují o partnerství s rodinou, aby podpořili rozvoj dítěte i domácím prostředí. Jde nám o zajišťování konzistence ve výchově a vzdělávání a posílení vazby mezi školou a rodinou.

Další užité formy vzdělávání dítěte a jeho osobnostního rozvoje:

- **Hra** – přirozená činnost dítěte, základní způsob učení, vede k naplňování individualizovaného vzdělávání
- **Nepřímo řízené činnosti** – samostatná činnost dle výběru dítěte bez vedení učitelek, ale na základě promyšlené přípravy učitelkami
- **Řízené činnosti** – činnost pod přímým vedením učitelek, děti jsou dostatečně motivovány a učitelky rozhodují o průběhu činnosti
- **Spontánní učení** – činnost probíhající celý život, nejčastěji probíhá v MŠ při hře
- **Soutěživé prostředí** – činnosti zaměřené na motivaci být nejlepší
- **Pozorování a experimentování** – podporuje přirozenou zvědavost dětí a rozvíjí jejich schopnost samostatně objevovat a chápat svět kolem nich
- **Řízené rozhovory** – umožňuje pedagogům vést děti k rozvoji jejich komunikačních dovedností a podporuje jejich schopnost vyjadřovat své myšlenky a názory
- **Efektivní komunikace** – souhrn technik se základem respektujícího přístupu, děti jsou vnímány jako partneři při řešení problémů, dohod, pravidel
- **Relaxační aktivity** – činnosti pomáhající dětem zvládat stres a napětí, podporují jejich duševní pohodu a přispívají k celkovému rozvoji jejich osobnosti
- **Dramatizace** – činnosti podporující představivost, kreativitu a komunikační dovednosti prostřednictvím hraní rolí a simulací různých situací
- **Námětové hry** – umožňuje dětem rozvíjet svou představivost, sociální dovednosti a kreativitu prostřednictvím spontánního hraní a interakce s ostatními dětmi

Všechny strategie kombinujeme a přizpůsobujeme konkrétním podmínkám tak, aby odpovídaly filozofii a potřebám dětí naší mateřské školy.

Klíčové kompetence a vzdělávací strategie

- Klíčová kompetence k učení – dítě objevuje a poznává svět kolem sebe, vyhodnocuje svoje pokroky v učení a rozvíjí své kritické myšlení.

Očekávaný výsledek učení (ovu)	Výchovně vzdělávací strategie
Při učení využívá strategie pokusu a omylu	○ Experimentování, pokusy ○ Práce s chybou ○ Poskytování zpětné vazby ○ Skupinová práce
Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost	○ Vnitřní motivace ○ Určuje smysl činnosti a cíl ○ Dostatek času a prostoru
Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje	○ Práce s knihou ○ Volná hra ○ Nasloucháme názorům dítěte ○ Oceňujeme aktivitu ○ Hledání odpovědí
Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích	○ Užívání pravidel ○ Uplatňuje efektivní komunikace ○ Zážitkové a situační učení ○ Poskytujeme zpětnou vazbu

- Klíčová kompetence komunikační – dítě vyjádří své myšlenky, prožitky a zkušenosti. Komunikuje v běžných situacích s dětmi a dospělými. Projevuje se kultivovaně, v souladu s pravidly komunikace.

Očekávaný výsledek učení (OVU)	Výchovně vzdělávací strategie
Vyjadřuje se různými způsoby	○ Výtvarné činnosti ○ Rozvíjená verbální a neverbální komunikace ○ Dostatek prostoru pro komunikaci
Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či skupiny	○ Sdílení zážitků s ostatními ○ Vedeme dítě k sebehodnocení ○ Necháváme vyjádřit dítě své přání
Klade otázky a hledá na ně odpovědi	○ Vyhledávání zdrojů a informací ○ Podporujeme diskusi
Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává	○ Práce s knihou, encyklopedií ○ Využití internetu pomocí digitálních zařízení
Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace	○ Společné vytváření komunikačních pravidel ○ Vedení dialogu dítětem ○ Podpora efektivní komunikace

- Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti – Dítě se chová v souladu se základními pravidly soužití a myšlenkami udržitelného rozvoje.

Očekávaný výsledek učení (OVU)	Výchovně vzdělávací strategie
Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí	○ Pobyt venku v přírodě ○ Ochrana přírody – aktivně ○ Projekty EVVO
Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji	○ Diskuse o přírodě a životě ○ Podpora ekologického chování
Přijímá odpovědnost za svá rozhodnutí	○ Dostatečný prostor k samostatnému rozhodování ○ Dítě si je vědomé důsledků svých rozhodnutí, učení odpovědnosti
Přispívá k fungování společenství v mateřské škole	○ Nepřímo řízené činnosti ve skupinách
Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých	○ Společné vytváření pravidel ○ Respektování práv druhých ○ Skupinová socializace
Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat	○ Nacházení způsobu řešení ○ Efektivní komunikace ○ Dramatizace

- Klíčová kompetence osobnostní a sociální – Dítě objevuje samo sebe, navazuje vztahy s ostatními.

Očekávaný výsledek učení (OVU)	Výchovně vzdělávací strategie
Odmítá nevhodné chování a jemu nepříjemné chování a komunikaci	○ Dodržování práv dítěte ○ Nastavení hranic chování ○ Sociální učení ○ Nápodoba
Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého	○ Komunitní kruhy ○ Řízená komunikace mezi dětmi ○ Podpora dítěte při žádosti o pomoc
Pojmenuje vlastní silné stránky	○ Formativní hodnocení
Projevuje důvěru v sebe sama	○ Soutěživé prostředí ○ Kooperativní učení ○ Řízené činnosti
Vyjadřuje svůj názor	○ Námětové hry ○ Individuální rozhovory ○ Dostatek prostoru k vyjádření se
Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým	○ Dostatek prostoru pro vyjádření emocí ○ Sociální učení a socializace ○ Vedení k ohleduplnosti
Rozlišuje vhodné a nevhodné chování	○ Dramatizace ○ Řízené hovory ○ Uvědomování si důsledků nevhodného chování
Chová se v souladu se základními společenskými pravidly	○ Učení se základům společenského chování ○ Spontánní učení

	○ Dramatizace ○ Námětové hry
--	---

- Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní – Dítě rozvíjí své nápady, využívá příležitosti, reaguje na změny. Vytváří si základy pracovních dovedností a vztah k práci.

Očekávaný výsledek učení (OVU)	Výchovně vzdělávací strategie
Přichází s vlastními nápady	○ Hra ○ Kreativní činnosti ○ Spontánní hry ○ Rozvíjení iniciativy
Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastní činnosti	○ Komunikační kruh ○ Volný výběr pomůcek a hraček ○ Skupinové činnosti – volba partnerů
Ke změnám přistupuje jako k příležitostem	○ Učení přizpůsobit se změnám ○ Podpora kreativity a vlastních nápadů
Dokáže měnit cesty k dosažení cíle	○ Hledání řešení ○ Práce s chybou ○ Rozvíjení hledání strategií
Dokončí, co započalo	○ Překonávání překážek ○ Situační učení ○ Nepřímo řízené činnosti
Organizuje a realizuje svoje činnosti	○ Učení plánování a dokončení činnosti ○ Řízené činnosti ○ Formativní hodnocení
Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi	○ Námětové hry ○ Dramatizace ○ Diskuse ○ Dodržování stanovených pravidel
Spolupodílí se na společných rozhodnutích	○ Učení společně se rozhodovat ○ Naslouchání názorů ostatních
Oceňuje práci a úsilí druhých	○ Pozitivní hodnocení své práce a práce ostatních ○ Skupinové činnosti

- Klíčová kompetence k řešení problémů – Dítě si poradí v běžných situacích, pracuje s chybou, zpracovává informace. Reflektuje bezprostředně prožité situace.

Očekávaný výsledek učení (OVU)	Výchovně vzdělávací strategie
Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů	○ Práce s chybou – příležitost ke zlepšení ○ Diskuse – vyhledávání příčin chyb ○ Individuální činnost
Řešení jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti	○ Adekvátní výběr činností ○ Využívá zkušeností, které děti již nasbíraly
Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje	○ Práce s knihou ○ Prožitkové učení ○ Experimenty, pokusy a badatelské činnosti
Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací	○ Metoda pokus a omyl ○ Tvořivé činnosti

	○ Konstruktivní činnosti ○ Vyhledávání řešení
Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli	○ Využívání předchozích zkušeností ○ Individuální činnosti
Tvořivě pracuje s informacemi	○ Učení orientace ve získaných informacích ○ Komunikativní kruh - diskuse
Čerpá informace z různých autentických tištěných zdrojů	○ Práce s digitálními pomůckami ○ Práce s knihou, časopisem, encyklopedií

- Klíčová kompetence kulturní – Dítě přijímá kulturní a uměleckou rozmanitost ve společnosti, vyjadřuje se uměleckými prostředky.

Očekávaný výsledek učení (ovu)	Výchovně vzdělávací strategie
Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí	○ Seznamování s tradicemi a zvyky ○ Návštěva divadelních představení a jiných akcí ○ Vycházky do města a pozorování památek
Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty	○ Výtvarné činnosti – zachycení zážitků ○ Spontánní hry a činnosti
Zapojuje se do tvůrčích činností	○ Plánování a realizace skupinových činností
Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních	○ Seznamování s kulturními a jazykovými odlišnostmi ○ Vedení dětí k rovnosti všech ○ Skupinové činnosti ○ Sociální učení

- Klíčová kompetence digitální – Dítě se seznamuje s možnostmi využívání digitálních technologií. Rozvíjí své informatické myšlení.

Očekávaný výsledek učení (OVU)	Výchovně vzdělávací strategie
Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe	○ Práce s digitálními technologií ○ Vytváření a práce s piktogramy ○ Badatelské činnosti ○ Práce s digitálním mikroskopem, lupy, aplikace
Rozlišuje přínosy a rizika digitálních technologií	○ Seznamování s nebezpečím při používání digitálních technologií ○ Nastavování společných pravidel při práci s digitálními technologií
Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy	○ Rozvíjení informatického myšlení ○ Využívání získaných informací

Rozvíjení základní gramotnosti

V mateřské škole podporujeme všechny gramotnosti. Současně se však zaměřujeme na čtenářskou, matematickou.

Předčtenářská gramotnost

V rámci metod a forem práce inspirují pedagogové děti k výběru knih dle ilustrací, obalu, podporují děti k návratu k oblíbeným knihám, děti naslouchají čtenému textu, zapojují se do vyprávění či diskutují o přečteném. Hledají informace na obrázcích, piktogramech, porovnávají slyšené s obrázkem, dle obrázku odhadují obsah. Učí se všimnout si rozdílů mezi textem a vlastní zkušeností, rozpoznávají jednoduché typy textů, doptávají se, používají ilustrace, pokud nerozumí textu, snaží se reflektovat své čtenářské zážitky. V mateřské škole využíváme bohatou školní dětskou knihovnu, didaktické a obrazové materiály, deskové hry, děti si přinášejí oblíbené knihy z domova.

Klíčové kompetence a vzdělávací strategie

KKU 03 Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje

- Čtení obrázkových knih: Děti si prohlížejí obrázkové knihy, diskutují o obrázcích a příbězích, což podporuje jejich schopnost interpretace a porozumění vizuálním informacím.

KRP 03 Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje

- Hraní s písmeny: Používání magnetických písmen, skládaček nebo her zaměřených na rozpoznávání písmen a jejich zvuků, čímž se děti seznamují s abecedou.

KPS 04: Projevuje důvěru v sebe sama

- Rýmování a rytmičné hry: Procvičování říkanek, básniček, písni a rýmování pomáhá dětem rozvíjet sluchové vnímání a povědomí o zvucích v jazyce.

KKU 02: Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost

- Vyprávění a poslech příběhů: Učitelé čtou dětem pohádky nebo vytvářejí jednoduché příběhy, které děti mohou poslouchat, což podporuje jejich slovní zásobu a schopnost soustředění.

KKO 01: Vyjadřuje se různými způsoby

- Kreslení a "psaní": Děti mají možnost kreslit, napodobovat písmena nebo vytvářet vlastní "příběhy" prostřednictvím obrázků, což rozvíjí jejich jemnou motoriku a zájem o psaný jazyk.

Předmatematická gramotnost

Volíme adekvátní postupy s ohledem na zralost dítěte, jeho potřeby a vycházíme maximálně z jeho vlastní zkušenosti. Využíváme možnosti řešení problému ve dvojici a v kolektivu, děti hledají své vlastní postupy a strategie, pokouší se zaznamenávat graficky kvantitu (pomocí čárek, puntíků nebo jiných vhodných symbolů), řadí objekty podle jednoduchých daných kritérií, rozpoznávají, podle jakého kritéria byla skupina objektů vytvořena, využívají rytmus a pravidelnosti k řešení problémů, pracují s konkrétní pomůckou na základě pokynů, vytváří strategie, zdokonalují svou hrubou a jemnou motoriku při používání pomůcek a nástrojů, přesvědčují se o správnosti řešení pomocí manipulace, manipulují a experimentují, vysvětlují postupy svými slovy. Využíváme reálné předměty, didaktické materiály, využíváme sportovní náčiní.

Klíčové kompetence a vzdělávací strategie

KRP 06: Tvořivě pracuje s informacemi

- Hraní s čísly: Děti se seznamují s čísly prostřednictvím počítání předmětů, rozpoznávání číslic a chápání základních pojmů, jako více, méně nebo stejně.

KKU 04 Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích

- Třídění a uspořádávání: Aktivita, při které děti třídí předměty podle barev, tvarů, velikostí nebo jiných vlastností, pomáhají rozvíjet logické myšlení a schopnost kategorizace.

KPR 04: Dokáže měnit cesty k dosažení cíle

- Geometrické tvary a stavebnice: Používáním stavebnic, kostek nebo her s geometrickými tvary se děti učí rozpoznávat tvary, rozvíjejí prostorovou představivost a dovednosti řešení problémů.

KRP 01: Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů

- Matematické hry: Jednoduché hry jako sudoku pro děti, skládání číselných řetězců nebo interaktivní hry motivují děti k poznávání čísel a logického uvažování.

KRP 04: Vymyslí a zkouší různá řešení problémů a situací

- Praktické měření: Porovnávání délky předmětů, vážení nebo hraní s vodou a pískem při odměřování objemu umožňuje dětem pochopit a procvičovat pojmy jako délka, hmotnost a objem.

KDI 03: Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy

- Stavebnice a skládání: Používání stavebnic, puzzle nebo mozaik podporuje u dětí prostorovou představivost, schopnost řešit problémy a chápat základní geometrické tvary.

5.3 Pedagogické diagnostikování

Systém pedagogického diagnostikování je založen na průběžném sledování individuálního rozvoje a vzdělávacích pokroků každého dítěte. Diagnostika je klíčovým podkladem pro plánování pedagogické práce a individualizaci vzdělávání.

Pedagogové se zaměřují na pozorování dětí při běžné činnosti, což umožňuje zachytit jejich přirozené reakce a dovednosti. Kromě toho se věnují individuálním činnostem, kde s dětmi provádějí aktivity zaměřené na konkrétní oblasti, jako je řeč, motorika či sociální dovednosti.

Důležitou roli hraje komunikace s rodiči, kteří sdílejí informace o dítěti z domácího prostředí a tím doplňují obraz o jeho dovednostech a potřebách. Na základě analýzy zjištěných poznatků pedagog plánuje individuální cíle a metodiku práce s dítětem. Diagnostikování dítěte není jednorázovým procesem, ale kontinuálním sledováním, které umožňuje reagovat na změny a přizpůsobovat vzdělávací přístupy. Podstatným nástrojem, který pedagog využívá je diagnostické portfolio dítěte.

Při nastavení diagnostikování dítěte pedagog využívá:

- Pozorování dětí v přirozeném prostředí: Pedagog sleduje chování, interakce s vrstevníky a reakce dítěte během běžných aktivit v mateřské škole.
- Individuální rozhovory a aktivity: Pedagog plánuje aktivity zaměřené na konkrétní dovednosti a vede individuální rozhovory s dětmi, aby lépe porozuměl jejich schopnostem.
- Práce s diagnostickými nástroji: Používání předem připravených záznamových archů, dotazníků nebo testů, které pomáhají hodnotit konkrétní oblasti vývoje dítěte. Hlavním nástrojem pro sledování vývoje dítěte v oblastech předškolního vzdělávání využíváme diagnostické portfolio dítěte.
- Spolupráce s rodiči: Pedagog pravidelně komunikuje s rodiči, sdílí informace o dítěti a získává od nich zpětnou vazbu o jeho chování mimo školu. Při setkáních, konzultacích využívá Diagnostické portfolio dítěte.
- Stanovení vývojových cílů: Na základě získaných poznatků pedagog stanoví individuální cíle pro dítě a vytvoří plán aktivit na jejich dosažení.
- Průběžné vyhodnocování: pedagog využívá průběžné sledování dítěte, diagnostické portfolio k pravidelnému zhodnocení pokroku dítěte a případné úpravy nastavených cílů.

Září–Říjen: Začátek školního roku

Seznamování a první pozorování: První týdny se pedagogové věnují pozorování dětí v přirozených aktivitách (hra, interakce s vrstevníky, adaptace na prostředí). Sběr počátečních informací o dětech (silné a slabé stránky, zájmy, případné obtíže). Zahájení komunikace s rodiči – sběr informací o chování dítěte mimo školu.

Průběžné diagnostikování a základní diagnostika: Vyplnění úvodních diagnostických záznamů, zaměřených na adaptaci a základní dovednosti (motorika, jazykové schopnosti, sociální interakce).

Listopad–Prosinec: Rozvoj diagnostických aktivit

Průběžné pozorování a aktivity: Pedagog zařazuje konkrétní aktivity zaměřené na sledované oblasti (kresba, jemná motorika, řečové dovednosti, samostatnost).

Pokračování ve sledování mezilidských vztahů a spolupráce ve skupině.

První hodnocení pokroku: Vyhodnocení shromážděných dat a vytvoření předběžného obrazu o vývojové úrovni jednotlivých dětí. Diagnostika iSophi.

Konzultace s rodiči – zpětná vazba o vývoji dítěte a případné návrhy dalšího postupu s využitím diagnostického portfolia dítěte.

Leden–Únor: Detailní analýza a plánování

Hlubší diagnostikování: Používání specifických diagnostických nástrojů (dotazníky, pedagogické testování, strukturované aktivity) zaměřené na konkrétní oblasti vývoje.

Identifikace dětí, které potřebují větší podporu nebo odbornou pomoc.

Stanovení individuálních cílů: Na základě získaných poznatků stanovení vývojových cílů pro jednotlivé děti. Plánování konkrétních aktivit a strategií pro jejich dosažení.

Březen–Duben: Implementace a sledování pokroku

Práce na individuálních cílech: Aktivní realizace plánovaných aktivit pro podporu předškolního vývoje (např. řečové hry, motorická cvičení, sociální dovednosti). Pravidelné pozorování pokroku u jednotlivých dětí.

Spolupráce s rodiči: Organizace konzultací s rodiči o dosavadním vývoji a možnostech jejich zapojení do podpory dítěte doma. Pedagog využívá při konzultacích diagnostické portfolio dítěte.

Květen – Červen: Závěrečné vyhodnocení

Celkové zhodnocení vývoje: Vyplnění závěrečných diagnostických nástrojů (Diagnostika iSophi) a porovnání s počátečními záznamy. Vyhodnocení dosažení stanovených cílů. Pedagog využívá diagnostické portfolio dítěte.

Příprava na přechod do dalšího školního roku: Vypracování závěrečného hodnocení každého dítěte (pro případné předání nové učitelce nebo základní škole). Seznámení rodičů s výsledky diagnostikování dítěte a doporučeními pro další rozvoj dítěte.

Průběžně během roku

- Kontinuální pozorování: Průběžné sledování dětí během každodenních aktivit a zaznamenávání významných změn či pokroku v diagnostickém portfoliu.
- Operativní úpravy: Pokud se objeví nové potřeby nebo situace, flexibilně přizpůsobit diagnostický plán.
- Spolupráce s dalšími odborníky a rodiči dítěte: V případě potřeby konzultovat výsledky diagnostiky s rodiči, se speciálními pedagogy, psychology nebo logopedy.

Veškerá zjištění vypovídající o dítěti a jeho pokrocích jsou důvěrná. Učitelé je dále využívají při komunikaci se zákonnými zástupci, případně pro přípravu zprávy pro odborná pracoviště (PPP, SPC, SPU).

5.4 Individualizace vzdělávání dětí

Individualizace vzdělávání v mateřské škole je klíčovým prvkem, který zajišťuje, že každé dítě má možnost se rozvíjet podle svých schopností, potřeb a zájmů. Pedagogové se zaměřují na respektování individuality každého dítěte a poskytují vzdělávací podporu přizpůsobenou jeho osobním předpokladům.

Individualizace vzdělávání v naší mateřské škole vychází z poznání každého dítěte, jeho aktuální rozvojové úrovně, rodinného zázemí a specifických potřeb. Cílem je vytvořit podmínky pro optimální rozvoj potenciálu každého jedince.

Základem individualizace je pedagogické diagnostikování (pozorování, rozhovory, záznamy iSophi, portfolia), na jehož základě učitelky upravují metody a formy práce tak, aby odpovídaly zjištěným potřebám jednotlivých dětí (např. posílení grafomotoriky, logopedická prevence, podpora nadání).

V pedagogickém procesu se snažíme o co největší flexibilitu při:

- Diferenciaci činností: Dětem nabízíme úkoly různé náročnosti
- Respektování vlastního tempa dětí: Každé dítě má na splnění úkolu, činnosti nebo na adaptaci čas podle jeho potřeb a možností. Nikdo není nucen k činnostem, které neodpovídají jeho zrání.
- Výběru činností: Děti mají možnost volby mezi nabízenými aktivitami, čímž podporujeme jejich autonomii a vnitřní motivaci.
- Způsobu hodnocení: Zaměřujeme se na individuální pokrok dítěte (tzv. formativní hodnocení) místo srovnávání s vrstevníky. Vyzdvihujeme konkrétní úspěchy a podporujeme sebehodnocení.
- Míře dopomoci: Pedagog citlivě reaguje na potřeby jednotlivce – někomu stačí slovní povzbuzení, jiný potřebuje názornou ukázkou nebo asistenci, aby mohl zažít pocit úspěchu.

Respektujeme zájmy dětí:

- Výběrem integrovaných bloků: Témata v třídních plánech jsou pružná. Pokud děti projeví o určité téma hlubší zájem, učitelky program aktuálně doplňují a rozšiřují.
- Činnostmi v centrech aktivit: Vybavení třídy a nabídka materiálů v centrech umožňují dětem věnovat se tomu, co je přirozeně zajímavé, a rozvíjet tak své specifické nadání.
- Spolupodílením na plánování: Děti se přímo účastní tvorby programu (např. v ranním kruhu). Jejich otázky a nápady se stávají východiskem pro další činnosti nebo projekty.

Využíváme formy podpory:

- Individuální práce: Čas v průběhu dne (zejména při hrách nebo poledním klidu u nespavých dětí) využívají učitelky k přímé individuální práci s konkrétním dítětem.
- Podpůrná opatření: Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a dětem s odlišným mateřským jazykem (OMJ) poskytujeme podporu prostřednictvím Plánů pedagogické podpory (PLPP) nebo Individuálních vzdělávacích plánů (IVP).

Zajištění individualizace probíhá v naší mateřské škole následujícími způsoby

1. Pozorování a diagnostikování vývoje dítěte:

Pedagogové pravidelně sledují děti během her a aktivit v přirozeném prostředí mateřské školy. Na základě pedagogického diagnostikování (Diagnostické portfolio dítěte) identifikují silné stránky, zájmy i oblasti, ve kterých dítě potřebuje podporu. Průběžné hodnocení umožňuje nastavovat vzdělávací cíle individuálně.

2. Tvorba individuálních vzdělávacích plánů

Pro děti, které potřebují specifický přístup (například děti s odlišnými vzdělávacími potřebami, děti nadané nebo s jazykovými bariérami), pedagogové vytvářejí individuální vzdělávací plány. Tyto plány stanovují konkrétní cíle, metody a aktivity, které odpovídají potřebám daného dítěte.

3. Flexibilní organizace vzdělávacích činností

Aktivity a činnosti jsou přizpůsobovány potřebám skupiny i jednotlivců. Děti mají možnost volit činnosti podle svých zájmů, pracovat svým tempem a zapojovat se do aktivit, které odpovídají jejich schopnostem a preferencím.

4. Podpora samostatnosti a zodpovědnosti

Dětem je poskytován prostor pro samostatné rozhodování a volbu činností. Pedagogové přitom respektují individuální tempo a potřeby každého dítěte. Vzdělávací prostředí je uspořádáno tak, aby umožňovalo dětem aktivně objevovat a učit se dle vlastních zájmů.

5. Spolupráce s rodinou

Rodiče jsou aktivně zapojováni do vzdělávacího procesu. Pedagogové pravidelně komunikují s rodiči, sdílejí informace o pokrocích dítěte a získávají od nich zpětnou vazbu o jeho chování a potřebách mimo školu. Díky této spolupráci je možné lépe přizpůsobit vzdělávací přístup individuálním potřebám dítěte.

6. Zapojení odborníků

V případě potřeby pedagogové konzultují vzdělávací postupy s odborníky, například speciálními pedagogy, psychology nebo logopedy. Tito odborníci pomáhají navrhnout vhodné metody a strategie pro práci s dítětem.

7. Prostor pro individuální a skupinovou práci

V rámci denního režimu jsou plánovány aktivity, které umožňují individuální přístup (např. individuální rozhovory, práce s dítětem na konkrétní dovednosti) i spolupráci ve skupinách, kde se děti učí pracovat společně, ale současně si rozvíjejí vlastní schopnosti.

Individualizovaným přístupem zajišťujeme, že každé dítě má možnost plně rozvíjet svůj potenciál, překonávat případné obtíže a cítit se v naší mateřské škole podporováno a přijímáno. Důraz je kladen na vytváření prostředí, ve kterém se každé dítě může cítit bezpečně a motivováno k učení.

Princip individualizace a respektu k jedinečnosti každého dítěte je základním pilířem, na kterém stavíme i péči o děti se specifickými vzdělávacími potřebami, děti s odlišným mateřským jazykem a děti nadané. Abychom individualizaci transformovali z obecné roviny do každodenní praxe, uplatňujeme u těchto skupin dětí konkrétní podpůrná opatření, specifické pedagogické metody a upravené podmínky vzdělávání.

Děti s SVP

Dětem se SVP se snažíme zajistit takové prostředí, které je pro ně bezpečné a zároveň podnětné. Zohledňujeme individuální potřeby těchto dětí, vycházíme jim vstříc. Každé má upravené podmínky ve třídě, podle možnosti k dispozici asistenta. Podle potřeb volíme kompenzační pomůcky, buď individuální (zakoupené či vytvořené přímo pro jednotlivé děti), popřípadě pomůcky z bohaté výbavy MŠ.

Logopedická péče je zajištěna úzkou spoluprací s rodinou, s SPC. Běžné logopedické chvíle zajišťují logopedičtí preventisté. Dětem, vyžadujícím péči v oblasti poruchy komunikace, vycházíme vstříc používáním augmentativních metod komunikace.

Při vzdělávání dětí se SVP spolupracují učitelky s dalšími odborníky, využívají služeb školských poradenských zařízení.

Ve třídách s dětmi s přiznaným PO je snížen počet dětí. Podle stupně PO je zde k dispozici asistent pedagoga.

Děti s OMJ

Škola zajišťuje dětem s odlišným mateřským jazykem (OMJ) podpůrná opatření odpovídající jejich individuálním potřebám. Základní podmínky jsou legislativně vymezeny příslušnými právními normami. Naším cílem je:

- Odstranění jazykové bariéry a vytvoření podmínek pro úspěšnou adaptaci v mateřské škole
- Získání a osvojení si takových jazykových a sociokulturních kompetencí v českém jazyce, které jim při přechodu na základní školu umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

V rámci práce s celou třídou je brán zřetel na přítomnost dítěte s nedostatečnou znalostí českého jazyka. Při zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka vycházíme z toho, že děti se nejlépe učí jazyk přirozenou cestou kontaktem s vrstevníky a nadměrné vyčleňování dětí ze známého prostředí jim neprospívá. Při práci s dětmi s odlišným mateřským jazykem (OMJ) pedagog uplatňuje individuální přístup založený na maximální srozumitelnosti a vizualizaci. Pedagog volí pomalé a zřetelné tempo řeči při přímém očním kontaktu a využívá jednoduché, postupně sdělované instrukce. Pro usnadnění pochopení významu slov aktivně zapojuje neverbální

prostředky (gesta, mimiku) a vizuální opory, jako jsou obrázky nebo reálné předměty. Klade srozumitelné otázky a poskytuje dítěti dostatečný časový prostor pro zpracování odpovědi.

Obsah rozhovorů pedagog směřuje k tématům, která jsou dítěti blízká, což posiluje jeho pocit bezpečí a motivaci ke komunikaci. S využitím dostupných pomůcek a vrstevnické podpory srozumitelně provází dítě denním režimem a pravidly třídy. Přirozenou cestou v běžných situacích také zprostředkovává základy české kultury a společenských zvyklostí tak, aby se přímo dotýkaly každodenního života dítěte.

Nadané děti

Při vzdělávání dětí vytváříme podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. Disponujeme dostatkem materiálů a didaktických pomůcek k rozvoji talentu jednotlivých dětí. Každá třída je vybavena hudebními nástroji, výtvarným materiálem, polytechnickými pomůckami, knihami, didaktickými hrami..., dětem volně dostupnými.

S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Nečekáme na potvrzení a identifikaci nadání, podporujeme všechny projevy a známky nadání. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost, volíme vyšší stupeň náročnosti činností, individuální přístup.

Pedagogové při práci s nadanými dětmi využívají své znalosti, které si průběžně doplňují a prohlubují, spolupracují s odborníky s PPP, zpracovávají PLPP. Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání, doporučíme vyšetření ve školském poradenském zařízení.

Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Kapka poznávání

Integrovaný blok: Kapka poznávání	
Charakteristika, cíle a záměry bloku	Kapka poznávání podporuje přirozenou dětskou potřebu objevovat svět kolem sebe. Děti se hravou a prožitkovou formou seznamují s prostředím mateřské školy, s prostředím školní zahrady, navazují vztahy s vrstevníky i dospělými a postupně získávají jistotu v každodenních situacích. Poznávají svět kolem sebe, živou i neživou přírodu, běžné věci kolem nás i jednoduché zákonitosti, objevované pozorováním, manipulací s předměty a drobnými pokusy. Učí se klást otázky, hledat odpovědi, sdílet své zkušenosti a radovat se z nových poznatků. Kapka poznávání rozvíjí komunikaci, emoční pohodu a samostatnost. Děti se učí pojmenovávat své pocity, vyjadřovat své potřeby a hledat způsoby, jak se v novém prostředí cítit bezpečně a jistě. Všechny činnosti jsou přizpůsobeny věku dětí, respektují jejich individuální tempo a vytvářejí prostor pro radostné objevování a učení. Cíle: • Biologická oblast (Dítě a jeho tělo): Rozvoj obratnosti a koordinace při objevování školní zahrady a okolního terénu. Posilování sebeobsluhy a nezávislosti v každodenních situacích nového prostředí. • Psychologická oblast (Dítě a jeho psychika): Zvládnutí adaptace, postupné získávání jistoty bez rodičů a rozvoj pocitu pohody. Pojmenovávání objevovaných věcí, vyjadřování vlastních potřeb a sdílení zkušeností. Podpora zvědavosti prostřednictvím spontánního výběru knih a obrázkových materiálů. Rozpoznávání tvarů a vlastností předmětů při manipulaci, pokusech a pozorování. • Sociálně-kulturní oblast (Dítě, ten druhý a společnost): Navazování prvních vztahů s vrstevníky i dospělými a bezpečné začlenění do skupiny. Učení se šetrnému zacházení s hračkami, pomůckami a věcmi, které dítě obklopují. • Environmentální oblast (Dítě a svět): Seznámení se s vnitřním i venkovním prostředím mateřské školy a jejího okolí. Pozorování živé i neživé přírody (přírodní badatelství), vnímání jednoduchých zákonitostí a kladení otázek.

	Záměry: • Podporovat rozvoj pohybových dovedností pomocí bezpečných a stimulujících podmínek v interiéru MŠ, na školní zahradě i v členitém venkovním terénu. • Rozvíjet sebeobsluhu, vést děti k samostatnosti při běžných každodenních činnostech (převlékání, hygiena, stolování) a posilovat jejich sebedůvěru v praktickém životě. • Rozvíjet komunikaci a řeč podněcováním dětí k vyjadřování vlastních potřeb, pocitů a myšlenek, obohacovat jejich slovní zásobu pojmenováváním věcí i jevů a podporovat mluvní apetit při sdílení zážitků. • Probouzet zájem dětí o poznání prostřednictvím knih, časopisů, manipulačních pomůcek a her, které u nich přirozeně rozvíjejí předčtenářskou gramotnost a předmatematické představy. • Usnadnit adaptaci a socializaci, pomáhat dětem se začleněním do vrstevnické skupiny, podporovat navazování prvních přátelství a citlivě je provázet přijímáním nových sociálních rolí v kolektivu. • Vštěpovat morální hodnoty, společně s dětmi vytvářet pravidla soužití a vést je k ohleduplnému a šetrnému zacházení s hračkami, pomůckami i věcmi ostatních. • Rozvíjet prostorovou orientaci, zprostředkovat dětem vědomé a bezpečné seznamování se s novým prostředím mateřské školy, její zahrady i blízkého okolí obce. • Podporovat badatelský přístup, stimulovat dětskou zvědavost organizací drobných pokusů, pozorování a přímé manipulace s objekty živé i neživé přírody, a učit je tak vnímat základní časové a přírodní zákonitosti.
Role učitele	
Role učitele v integrovaném bloku Kapka poznávání kombinuje pozici bezpečného průvodce (při adaptaci) a aktivního spolubadatele (při objevování). Pedagog promyšleně připravuje podnětné prostředí a respektuje individuální potřeby i osobní tempo každého dítěte. Připravuje scénu pro samostatné objevování, záměrně uspořádává třídu i zahradu tak, aby děti samy chtěly zkoumat, a nabízí jim oporu tam, kde to jejich individualita i okolnosti vyžadují.	
Navrhovaná témata	
<i>Poznávám naši školku</i> – Seznamování s prostředím tříd a školky, orientace v prostoru, poznávání pracovníků a jejich rolí, osvojování pravidel a bezpečného chování, dramatizace a modelové situace, prohlídky tříd a zahrady, hry na hledání předmětů. <i>Poznávám zahradu</i> – Seznamování se s prostředím zahrady v různých ročních obdobích, poznávání edukativních prvků (polytechnický altán, edukační tabule, jezírko apod.), podílení se na péči o zahradu a využívání zahrady k vzdělávání venku. <i>Moje pocity (Emoce a já nebo Cítím a chápu)</i> – Pojmenování a vyjadřování emocí, pozorování a reflektování pocitů druhých, dramatizace a hry vyjadřující emoce, kreslení a vyprávění o pocitech, reflexe a sdílení, rozvoj empatie a sebevyjádření. <i>Svět dospělých</i> – Poznávání profesí a rolí dospělých, sledování jejich činností, porozumění pravidlům a odpovědnostem, role-play situace, povídání o profesích, návštěvy dospělých ve třídě, popis a pojmenování činností dospělých.	

<i>Poznávám svět kolem sebe</i> – Pozorování přírody, rostlin a zvířat, třídění předmětů podle barev, tvarů a velikostí, porovnávání vlastností, rozlišování protikladů, pozorování souvislostí, popis a pojmenování pozorovaných jevů, kladení otázek a hledání odpovědí. <i>Objevujeme a zkoumáme</i> – Provádění jednoduchých pokusů a experimentů, sledování změn, porovnávání vlastností předmětů a materiálů, pokusy s vodou, míchání barev, testování plavání a potápění předmětů, smyslové aktivity, vyvozování jednoduchých závěrů.
Čtenářská gramotnost
Dítě a jeho tělo <i>Porozumění vizuálním návodům a piktogramům (např. v barevných schématech překážkové dráhy, grafické zachycení cviku):</i> Dítě "přečte" obrázkový itinerář cesty nebo grafický symbol pro konkrétní cvik a provede ho. <i>Orientace v symbolickém značení – sebeobsluha:</i> Samostatné vyhledání své značky v šatně nebo pochopení obrázkového postupu mytí rukou.
Dítě a jeho psychika <i>Porozumění instrukcím:</i> Schopnost poslechnout a vykonat herní pokyn (naslouchání). <i>Fonematické uvědomování:</i> Správná výslovnost hlásek je základem pro budoucí hláskování a rýmování (přednášení říkadel s porozuměním jejich obsahu, rytmizace slov a rozpoznávání prvních hlásek ve slovech). <i>Slovní zásoba:</i> Přesné pojmenování jevů a předmětů buduje základ pro porozumění textu (při prohlížení knih a pojmenovávání viděného se propojuje obraz se slovem). <i>Práce s emocemi:</i> Zvládnutí odloučení od rodičů lze podpořit čtením příběhů s podobnou tematikou (identifikace s hrdinou).
Dítě, ten druhý a společnost <i>Vztah ke knize:</i> Šetrné zacházení s knihou jako s cenným předmětem, listování bez poškození.
Dítě a svět <i>Informační gramotnost:</i> Uvědomění si, že z encyklopedií nebo map (orientace v obci) získáváme informace o světě. <i>Symbols:</i> Rozpoznávání dopravních značek nebo log v obci (písmo jako nosič významu) – v okolí školy.
Matematická gramotnost
Dítě a jeho tělo <i>Pojem množství a času:</i> Odhadování vzdálenosti („doskočím tam?“), posloupnost kroků při sebeobsluze (nejdříve ponožky, pak boty). <i>Orientace v prostoru:</i> Při pohybu v terénu (vpravo, vlevo, podlézt...).
Dítě a jeho psychika <i>Třídění a kategorizace:</i> Pojmenování a zařazení věcí do skupin (zvířata, hračky, barvy). <i>Hledání souvislostí a příčin:</i> Rozpoznávání, co může nebo nemůže nastat v konkrétních situacích.
Dítě, ten druhý a společnost <i>Sociální role a počet:</i> Rozdělování rolí v týmu (kolik dětí je potřeba pro hru, kdo je první, kdo druhý). <i>Struktura a řád:</i> Adaptace na režim dne (časová gramotnost – „teď je svačina, pak bude hraní“). <i>Vnímání hodnoty:</i> Pochopení, že věci mají cenu a jejich počet je konečný (když se hračka rozbije, je o jednu méně).
Dítě a svět

<i>Geometrie a tvary v přírodě:</i> Hledání tvarů v okolí (sluníčko jako kruh, značka jako trojúhelník). <i>Porovnávání a řazení:</i> Rozlišování objektů živé a neživé přírody podle velikosti, váhy nebo výšky.			
Klíčové kompetence	Klíčové kompetence – OVU	Vzdělávací oblasti	Vzdělávací oblasti – OVU
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí.	Dítě a jeho tělo	Pohyb, hrubá a jemná motorika Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost. Praktický život Zvládá sebeobsluhu.
		Dítě, ten druhý a společnost	Základy etikety a morální hodnoty Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
		Dítě a svět	Bezpečné chování Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.
Klíčová kompetence komunikační	Klade otázky a hledá na ně odpovědi.	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč Poznává a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Spolupodílí se na společných rozhodnutích.	Dítě, ten druhý a společnost	Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti Začlenění se do skupiny. Přijímá různé sociální role.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Projevuje důvěru v sebe sama.	Dítě a jeho psychika	Sebepojetí, autonomie a emoce Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory.

Klíčová kompetence k učení	Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje.	Dítě a svět	Poznávání světa a přírody Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci. Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy.
		Dítě a jeho psychika	Předčtenářské dovednosti Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu. Předmatematické představy Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary.

6.1.2 Kapka kamarádství

Integrovaný blok: Kapka kamarádství	
Charakteristika, cíle a záměry bloku	Integrovaný blok je zaměřen na sociální adaptaci, celostní zrání osobnosti a budování zdravého klimatu v dětské skupině. Jeho podstatou je provázet dítě procesem osamostatňování od dospělých osob a podpořit ho při navazování rovnocenných kamarádstvích vztahů. Cíle: • Biologická oblast (Dítě a jeho tělo): Pohybová koordinace a prostorová tolerance – Děti rozvíjejí hrubou motoriku a koordinaci těla prostřednictvím společných pohybových činností a kooperativních her s vrstevníky. Učí se vědomě ovládat své tělo v prostoru, sladit své pohybové aktivity s kamarádem a citlivě respektovat jeho osobní prostor i fyzické hranice při plnění společných motorických úkolů. • Psychologická oblast (Dítě a jeho psychika): Interpersonální dovednosti – Děti se učí efektivní komunikaci, aktivnímu naslouchání a udržování očního kontaktu, čímž odbourávají počáteční ostych a komunikační bloky. Skrze postupné propojování přecházejí od paralelní hry ke kooperativním činnostem se společným cílem. • Sociálně-kulturní oblast (Dítě, ten druhý a společnost): Sociální a emocionální zralost – Blok systematicky rozvíjí empatii, prosociální citění a schopnost sdílet vlastní nálady. Zvláštní zřetel je kladen na respekt k jinakosti, toleranci odlišných názorů, vzhledu i asimilaci dětí s jiným mateřským jazykem. • Environmentální oblast (Dítě a jeho svět): Etický a regulační rámec – Děti si osvojují morální hodnoty založené na aktivní ochraně slabších proti bezpráví. Učí se řešit každodenní spory výhradně smírnou cestou skrze vyjednávání, respektovat rovnost pravidel pro všechny a ochotně sdílet herní prostor, hračky i pozornost učitelky. Záměry: • Záměry v oblasti interpersonálních dovedností („Co má dítě umět“) Podpora osamostatnění a socializace: Vytvářet bezpečné prostředí, které dětem usnadňuje odpoutání se od rodičů a motivuje je k navazování rovnocenných vztahů s vrstevníky a úspěšné adaptaci v kolektivu. Rozvoj komunikace bez ostychu: Záměrně podněcovat komunikační odvahu dětí, učit je dodržování komunikačních pravidel (střídání v řeči, naslouchání, oční kontakt) a pomáhat jim překonávat komunikační bloky a bázlivost. Stylizace kooperativního prostředí: Nabízet dětem činnosti, které je přirozeně vedou od samostatné (paralelní) hry ke společné spolupráci, při níž musí pro dosažení cíle propojit své síly i vyjadřovací schopnosti. • Záměry v oblasti sociální a emocionální zralosti („Co má dítě cítit“)

	Kultivace empatie a citových vazeb: Vést děti k rozpoznávání a chápání emocí u druhých, učit je adekvátně reagovat na potřeby kamarádů (nabídnout útěchu, hračku či pomoc) a bezpečně sdílet své vlastní pocity. Výchova k respektu a inkluzi: Zprostředkovávat dětem rozmanitost světa, učit je přijímat odlišné schopnosti, vzhled či názory ostatních a aktivně podporovat začleňování (asimilaci) dětí s jiným mateřským jazykem do třídní komunity. • Záměry v etickém a regulačním rámci („Jak se má dítě chovat“) Upevňování morálních hodnot: Vést děti k rozlišování dobra a zla, formovat v nich smysl pro spravedlnost a podporovat je v aktivním postoji proti jakémukoliv ubližování nebo bezpráví ve skupině. Rozvoj konstruktivního řešení konfliktů: Učit děti řešit každodenní spory smírnou cestou skrze vyjednávání a kompromisy bez projevů agrese, a upevňovat vědomí, že dohodnutá pravidla platí pro všechny stejně. Vedení k nesobeckosti a sdílení: Podporovat v dětech ochotu dobrovolně se rozdělit o hračky, osobní prostor a spravedlivě akceptovat dělení o pozornost paní učitelky.
Role učitele	
V integrovaném bloku Kamarádství působí učitel především jako bezpečný průvodce, sociální prostředník a klíčový vzor ohleduplného chování. Architekt vztahů a kooperace: Záměrně vytváří bezpečné klima pro odbourání ostychu u dětí, citlivě je podněcuje k přechodu od samostatné hry ke spolupráci a aktivně podporuje začleňování dětí s odlišnostmi či jiným mateřským jazykem. Průvodce světem emocí: Verbálně pojmenovává a uznává pocity dětí, čímž je učí vzájemné empatii, prosociálnímu citění a umění naslouchat druhým. Mediátor sporů a ochránce bezpečí: Společně s dětmi vytváří třídní pravidla a důsledně dohlíží na jejich dodržování. Při konfliktech neuděluje hotové verdikty, ale vede děti ke smírnému vyjednávání, spravedlivému sdílení a okamžitě zasahuje proti jakémukoliv ubližování či bezpráví v kolektivu.	
Navrhovaná témata	
Budování sounáležitosti (My a naše třída) Školkové rituály: Osvojování režimu dne, společné vítání a úklidové návyky. Moje značka a místo: Rozpoznávání vlastního prostoru, jmen a značek ostatních dětí. Návrat do kolektivu: Adaptace po prázdninách a posilování těšení se do školky. Společná pravidla: Vytváření a vědomé dodržování základních pravidel soužití. Rozvoj empatie a citů (Srdce na dlani) Vnímání emocí: Rozpoznávání nálad u kamarádů a poskytnutí pomoci či útěchy. Kouzelná slovíčka: Používání zdvořilostních výrazů a vyjadřování pochvaly. Tolerance k odlišnostem: Respekt k jiné národnosti, mateřskému jazyku či vzhledu. Spolupráce a společné tvoření (Ruku v ruce) Kooperativní hry: Přechod od samostatné hry k činnostem se společným cílem. Vzájemná propojenost: Posilování přátelských vazeb skrze společnou tvorbu.	

Kamarádská pomoc: Podpora méně zdatných vrstevníků při sebeobsluze a hrách. Řešení konfliktů a férovost (Féroví hráči) Smírná dohoda: Řešení sporů o hračky vyjednáváním a střídáním bez agrese. Žalování vs. pomoc: Diskuse o samostatném řešení situací a kdy přizvat dospělého. Pravidla neubližování: Dodržování dohod o zákazu „naschválů“ a ošklivých slov. Symbolické a pohádkové pojetí (Kamarádi z pohádek) Společné hospodaření: Příklady spolupráce na motivy pohádky O pejskovi a kočičce. Vzájemné doplňování: Respekt k rozdílným povahám na motivy Křemílka a Vochomůrky. Solidarita v přírodě: Poznávání zvířecí pomoci a sounáležitosti skrze bajky.
Čtenářská gramotnost
Dítě a jeho tělo <i>Spojení přednesu a pohybu:</i> Dítě dokáže z paměti a rytmicky recitovat krátkou básničku a její obsah vyjadřovat koordinovanými pohyby. <i>Vizuomotorická koordinace (oko-ruka):</i> Při kreslení a uvolňovacích cvicích (např. kreslení „cestičky ke kamarádovi“ nebo „koleček pro radost“) dítě trénuje pohyb zleva doprava, shora dolů...
Dítě a jeho psychika <i>Zapamatování si reprodukce textu, vnímání významu textu:</i> Dítě dokáže gramaticky správnou mluvou samostatně vyjádřit své emoce a potřeby těla, z paměti reprodukovat texty o pravidlech soužití i péči o přírodu a z příběhů či obrázků aktivně vyvozovat ohleduplné chování k rozmanitému světu lidí a ochraně slabších.
Dítě ten druhý a společnost <i>Čtenářská empatie, multikulturní vnímání literatury:</i> Dítě dokáže bez ostychu a za dodržování komunikačních pravidel vyjádřit empatii k pocitům druhých, verbálně obhájit slabšího proti bezpráví a na základě diskuse nad příběhy navrhnout smírná a ohleduplná řešení sporů i respekt k odlišnostem dětí s jiným mateřským jazykem či kulturou.
Dítě a svět <i>„Čtení“ a interpretace obrazového materiálu:</i> Dítě dokáže na základě poslechu textů a diskuse nad obrázky srozumitelně pojmenovat pravidla šetrného chování k přírodě a verbálně vyjádřit, jakým konkrétním způsobem ji mohou společně s ostatními chránit.
Matematická gramotnost
Dítě a jeho tělo <i>Prostorová orientace:</i> Dítě rozlišuje pravou a levou stranu na svém těle a správně uplatňuje prostorové pojmy. <i>Časová posloupnost a algoritmizace:</i> Hygiena učí dítě vnímat časové struktury a algoritmy (kroky, které se musí stát v přesném pořadí, aby byl výsledek správný). Dítě vnímá časové vztahy (Nejdříve si vyhrnu rukávy, potom si pustím vodu).
Dítě a jeho psychika <i>Prostorová představivost a orientace:</i> spolehlivě se orientují v prostoru třídy i na vlastním těle při samostatné sebeobsluze a hygieně.

<i>Schopnost organizovat:</i> S ohledem na dohodnutá pravidla dokáže v dětském kolektivu organizovat společné činnosti a podělit se.			
Dítě ten druhý a společnost <i>Porovnávání vztahů a párování:</i> Dítě zvládá při přechodu ke společné kooperativní hře spravedlivě rozdělit, porovnat a sdílet omezené množství hraček, herního prostoru.			
Dítě a svět <i>Prostorová orientace, logické třídění, měření:</i> Dítě zvládá při společné péči o rostliny a živočichy správně uplatňovat prostorové vztahy, třídit přírodniny či odpad podle logických kritérií a s ohledem na životní prostředí spravedlivě rozdělovat přírodní materiály i odměřené množství vody či krmiva.			
Klíčové kompetence	Klíčové kompetence – OVU	Vzdělávací oblasti	Vzdělávací oblasti – OVU
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi.	Dítě a jeho tělo	Praktický život: Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem.
Klíčová kompetence k učení	Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.	Dítě a jeho tělo	Praktický život: Zvládá sebeobsluhu. Ochrana zdraví: Má osvojené základní hygienické návyky. Pohyb, hrubá a jemná motorika: Zvládá základy grafomotoriky.
Klíčová kompetence komunikační	Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny.	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.
	Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace.	Dítě, ten druhý a společnost	Základy etikety a morální hodnoty Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci.	Dítě a jeho psychika	Sebepojetí, autonomie a emoce Navazuje a rozvíjí citové vazby. Orientuje se v základních emocích a pocitech.
	Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým.	Dítě, ten druhý a společnost	Svět lidí a kultury Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.

Klíčová kompetence k řešení problémů	Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů.	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty. Předčtenářské dovednosti Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu. Předmatické představy Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy.
	Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti.	Dítě a svět	Životní prostředí a jeho ochrana Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy. Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí.
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých.	Dítě, ten druhý a společnost	Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti Navazuje a udržuje dětská přátelství. Základy etikety a morální hodnoty Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.

6.1.3 Kapka radosti

Integrovaný blok: Kapka radosti	
Charakteristika, cíle a záměry bloku	Kapka radosti provází děti světem přírody, kultury, tradic a mezilidských vztahů prostřednictvím tematické postavy vodníka. Vzdělávání probíhá především prožitkovou a hravou formou, která respektuje přirozenou dětskou zvědavost a potřebu aktivního objevování. Děti získávají zkušenosti prostřednictvím tvořivých činností, dramatizace, hudebních a pohybových aktivit, společných her i přímého pozorování okolního světa. Integrovaný blok podporuje rozvoj komunikace, sociálních dovedností, estetického vnímání, tvořivosti, samostatnosti a schopnosti řešit jednoduché problémy. Důraz je kladen na bezpečné a podnětné prostředí, spolupráci, vzájemný respekt a podporu silných stránek každého dítěte. Vodník dětem pomáhá objevovat krásu tradic, svátků, pohádek, knih, hudby i každodenních vztahů v rodině a mezi kamarády. Všechny činnosti jsou přizpůsobeny věku dětí, podporují jejich aktivní zapojení a vytvářejí prostor pro radostné prožívání, sdílení a společné objevování světa. Cíle • Biologická oblast (Dítě a jeho tělo): Rozvoj pohybových dovedností, koordinace a obratnosti při hudebních, pohybových a dramatických činnostech. Posilování sebeobsluhy a samostatnosti při každodenních činnostech. • Psychologická oblast (Dítě a jeho psychika): Rozvoj komunikačních schopností, tvořivosti, fantazie a estetického vnímání. Podpora sebevyjádření, sebedůvěry a schopnosti řešit jednoduché problémové situace. • Sociálně-kulturní oblast (Dítě, ten druhý a společnost): Posilování vztahů s vrstevníky i dospělými, rozvoj spolupráce, empatie a respektu k druhým. Seznamování se tradicemi, svátky, kulturními zvyklostmi a společenskými pravidly. • Environmentální oblast (Dítě a svět): Vnímání přírody a okolního světa, pozorování změn v průběhu roku a uvědomování si souvislostí mezi člověkem, kulturou a přírodním prostředím Záměry: • Vytvářet bezpečné a podnětné prostředí, ve kterém děti mohou prožívat radost, jistotu a pocit přijetí. • Rozvíjet pohybové, hudební a dramatické dovednosti prostřednictvím her, rytmicizace, zpěvu, tance a dramatizace. • Podporovat komunikaci a jazykový rozvoj podněcováním dětí k vyjadřování vlastních myšlenek, pocitů a zážitků. • Rozvíjet tvořivost a fantazii nabídkou výtvarných, pracovních, hudebních a dramatických činností. • Posilovat sociální vztahy, spolupráci a empatii při společných hrách, projektech a oslavách.

	• Přibližovat dětem tradice, svátky a kulturní zvyklosti prostřednictvím prožitkových aktivit, příběhů a společných slavností. • Podporovat samostatnost a odpovědnost při každodenních činnostech i při péči o společné prostředí. • Vést děti k vnímání krásy přírody, kultury a mezilidských vztahů a k radostnému objevování světa kolem sebe.
Role učitele	
Role učitele v integrovaném bloku Kapka radosti spočívá v citlivém provázení dětí světem vztahů, tradic, kultury a tvořivosti. Pedagog vytváří bezpečné a podnětné prostředí, podporuje spontánní hru, společné prožívání a aktivní zapojení každého dítěte. Nabízí dětem inspiraci prostřednictvím příběhů, hudby, dramatizace, výtvarných činností a společných slavností a zároveň respektuje jejich individuální potřeby, tempo a zájmy.	
Navrhovaná témata	
<i>Já a moje rodina</i> – Děti poznávají členy své rodiny, sdílejí rodinné zážitky a uvědomují si význam vzájemné pomoci, lásky a bezpečí domova. <i>Těšíme se na Vánoce</i> – Děti objevují vánoční tradice, zvyky a symboly, společně prožívají atmosféru očekávání, tvoření, zpěvu a obdarovávání. <i>Těšíme se do školy</i> – Děti se seznamují s prostředím školy, školními pomůckami a činnostmi školáků a posilují svou samostatnost a sebedůvěru před vstupem do školy. <i>Pohádky</i> – Děti vstupují do světa pohádkových příběhů, dramatizují je, vyjadřují své představy a učí se rozlišovat dobro a zlo. <i>Karnevaly</i> – Děti si užívají radost z převleků, hudby, tance a společných her, rozvíjejí fantazii, pohybové dovednosti a sociální kontakty. <i>Tradice a svátky</i> – Děti poznávají lidové tradice, význam významných dnů a svátků v průběhu roku a vnímají kulturní rozmanitost společnosti. <i>Moje kniha</i> – Děti se seznamují s knihami, ilustracemi a příběhy, rozvíjejí vztah ke čtení, vyprávění a tvoření vlastních příběhů. <i>Moje kamarádství</i> – Děti objevují význam přátelství, spolupráce a vzájemné pomoci, učí se řešit drobné konflikty a respektovat druhé. <i>Hrajeme si spolu</i> – Děti se zapojují do společných her a projektů, střídají role, domlouvají se a prožívají radost ze spolupráce. <i>Kouzlo hudby</i> – Děti experimentují se zvuky, rytmem a zpěvem, seznamují se s hudebními nástroji a vyjadřují nálady prostřednictvím hudby a pohybu. <i>Barvy kolem nás</i> – Děti pozorují barvy v přírodě i v umění, experimentují s jejich mícháním a využívají je při výtvarném vyjádření. <i>Putování za pohádkou</i> – Děti se vydávají na tematické cesty za pohádkovými postavami, plní úkoly, hledají řešení a rozvíjejí fantazii. <i>Cesta kolem roku</i> – Děti pozorují proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, seznamují se s typickými činnostmi, tradicemi a svátky během roku. <i>Co umí moje ruce</i> – Děti rozvíjejí jemnou motoriku, pracovní dovednosti a tvořivost při práci s různými materiály a nástroji. <i>Radost z divadla</i> – Děti poznávají divadelní prostředí, vytvářejí jednoduché scénky, využívají kostýmy a rekvizity a rozvíjejí schopnost vyjadřovat se pohybem, řečí i emocemi. <i>Objevujeme naši obec</i> – Děti poznávají důležitá místa ve svém okolí, orientují se v obci a uvědomují si, že jsou součástí místního společenství. <i>Slavíme společně</i> – Děti se podílejí na přípravě společných oslav, učí se spolupracovat, sdílet radost a respektovat pravidla společenského soužití.	
Čtenářská gramotnost	
Dítě a jeho tělo	
Porozumění vizuálním symbolům a obrázkovým instrukcím při hudebních, dramatických a pracovních činnostech.	

<i>Orientace v osobních značkách, piktogramech a jednoduchých obrázkových postupech při sebeobsluze a organizaci činností.</i>
Dítě a jeho psychika <i>Porozumění mluvenému slovu a jednoduchým instrukcím při hrách, dramatizaci a společných aktivitách.</i> <i>Rozvoj slovní zásoby prostřednictvím pohádek, příběhů, knih a tematických rozhovorů.</i> <i>Fonematické uvědomování při říkadlech, písničkách, rytmičtějších slov a rozlišování prvních hlásek.</i> <i>Rozvoj vyjadřování pocitů, přání a zážitků při sdílení zkušeností a dramatických hrách.</i> <i>Vytváření vztahu ke knihám, ilustracím a příběhům a uvědomování si, že text a obraz nesou význam.</i>
Dítě, ten druhý a společnost <i>Naslouchání druhým při společném čtení, vyprávění a dramatizaci.</i> <i>Šetrné zacházení s knihami a dalšími informačními materiály.</i> <i>Společné vytváření příběhů, dialogů a scénářů při dramatických hrách.</i>
Dítě a svět <i>Vnímání symbolů, znaků a jednoduchých informačních textů v okolním prostředí.</i> <i>Uvědomění si, že knihy, encyklopedie, mapy a další materiály přinášejí informace o světě, přírodě, tradicích a kultuře.</i>
Matematická gramotnost
Dítě a jeho tělo <i>Orientace v prostoru při pohybových a dramatických hrách (vpravo, vlevo, před, za, mezi).</i> <i>Vnímání posloupnosti činností a časového uspořádání při sebeobsluze, hrách a přípravě společných aktivitách</i>
Dítě a jeho psychika <i>Třídění předmětů podle barev, tvarů, velikosti a dalších vlastností při tvořivých a manipulačních činnostech.</i> <i>Porovnávání množství, velikosti, délky nebo hmotnosti předmětů při hrách a praktických situacích.</i> <i>Hledání jednoduchých souvislostí a řešení problémových situací v pohádkových a tematických hrách.</i>
Dítě, ten druhý a společnost <i>Rozdělování rolí, materiálů a pomůcek při společných hrách a projektech.</i> <i>Vnímání pořadí, pravidel a struktury dne při společných činnostech a oslavách.</i> <i>Uvědomování si hodnoty věcí a odpovědného zacházení se společným majetkem.</i>
Dítě a svět <i>Rozpoznávání geometrických tvarů v přírodě, architektuře a výtvarných činnostech.</i> <i>Porovnávání a řazení objektů podle velikosti, výšky, délky nebo množství.</i> <i>Pozorování pravidelností a změn v přírodě během ročních období a svátků.</i>

Klíčové kompetence	Klíčové kompetence – OVU	Vzdělávací oblasti	Vzdělávací oblasti – OVU
Klíčová kompetence k učení	Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost.	Dítě a jeho tělo	Tělo, smysly a biologické potřeby: Zachovává správné držení těla. Pohyb, hrubá a jemná motorika: Zvládá základní pohybové dovednosti. Koordinuje pohyby těla, ruky a oka. Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.
Klíčová kompetence komunikační	Vyjadřuje se různými způsoby.	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat. Vypráví jednoduchý děj.
Klíčová kompetence digitální	Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.	Dítě a jeho psychika	Představivost, fantazie, tvořivost Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Projevuje důvěru v sebe sama.	Dítě a jeho psychika	Předčtenářské dovednosti Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.
		Dítě, ten druhý a společnost	Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Ke změnám přistupuje jako k příležitostí.	Dítě a jeho psychika	Představivost, fantazie, tvořivost Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie. Předmatické představy Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů.
Klíčová kompetence kulturní	Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí.	Dítě, ten druhý a společnost	Svět lidí a kultury Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.

Klíčová kompetence k řešení problémů	Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje. Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů	Dítě a svět	Poznávání světa a přírody Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.
---	--	--------------------	--

6.1.4 Kapka zdraví

Integrovaný blok: Kapka zdraví	
Charakteristika, cíle a záměry bloku	Integrovaný blok Kapka zdraví se zaměřuje na vnímání vlastního těla a podporu zdravého životního stylu. Děti poznávají lidské tělo, jeho funkce a vývoj, dozvídají se, proč je hygiena důležitá, jak bychom se měly správně stravovat a proč je pohyb pro nás důležitý. Kapka zdraví rozvíjí základní společenské postoje, návyky a dovednosti dítěte, rozvíjí schopnost projevovat se přirozeně, chovat se soběstačně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny. Dítě si osvojuje poznatky a dovednosti potřebné k vykonání jednoduchých činností v péči o okolí při vytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečím. Posiluje přirozenou zvědavost, zájem a radost z objevování. Rozvíjí interaktivní a komunikativní dovednosti verbální i neverbální. Učí se záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci. Dítě se seznamuje se svým tělem, jeho funkcí a zdravými životními návyky. Cíle: • Biologická oblast (Dítě a jeho tělo): Rozvoj pohybových schopností, fyzické zdatnosti, sebeobslužných a hygienických návyků, uvědomění si vlastního těla a podpora zdravého životního stylu a péče o vlastní zdraví. • Psychologická oblast (Dítě a jeho psychika): Podpora poznávacích schopností, rozvoj řečových a komunikačních dovedností, představivosti a tvořivosti, posilování sebevědomí, samostatnosti a schopnosti rozpoznávat a vyjadřovat vlastní pocity a potřeby. • Sociálně-kulturní oblast (Dítě, ten druhý a společnost): Rozvoj schopnosti spolupracovat, respektovat druhé a jejich potřeby, osvojování pravidel společného soužití a vytváření pozitivního vztahu k sobě i ostatním, podpora ohleduplného a bezpečného chování. • Enviromentální oblast (Dítě a svět): Vytváření povědomí o významu zdravého a bezpečného prostředí pro člověka, rozvoj odpovědného přístupu k okolí a osvojení základních pravidel bezpečného chování a prevence rizik. Záměry: • Podporovat vytváření zdravých životních návyků prostřednictvím pohybových, hygienických, sebeobslužných a relaxačních činností a vést děti k péči o vlastní tělo a zdraví. • Rozvíjet zdravotní a tělesnou gramotnost prostřednictvím poznávání vlastního těla, jeho potřeb a funkcí a prostřednictvím praktických zkušeností s pohybem, zdravou výživou, hygienou a odpočinkem.

	• Rozvíjet schopnost vnímat a vyjadřovat vlastní potřeby, pocity, prožitky, podporovat sebevědomí, samostatnost a schopnost rozhodovat se v běžných situacích souvisejících se zdravím a bezpečím. • Podporovat rozvoj komunikačních a poznávacích dovedností prostřednictvím rozhovorů, praktického objevování, experimentování a práce s obrázky, symboly a jednoduchými informacemi souvisejícími s lidským tělem a zdravým životním stylem. • Rozvoj schopnost vnímat a vyjadřovat vlastní potřeby, pocity a prožitky, podporovat sebevědomí, samostatnost a schopnost rozhodovat se v běžných situacích souvisejících se zdravím a bezpečím. • Vytvářet povědomí o významu bezpečného a zdravého prostředí a vést děti k odpovědnému chování, předcházení nebezpečným situacím a uvědomování si možných rizik v prostředí, ve kterém žije. • Posilovat pozitivní vztah k pohybu a aktivnímu trávení volného času prostřednictvím různých pohybových aktivit, pobytu venku a přirozených pohybových aktivit • Podporovat samostatnost při péči o sebe i své okolí a vytvářet u dětí základy odpovědného přístupu ke zdraví, bezpečí a celkové pohody.
Role učitele	
Učitel je v pozici průvodce, podporovatele a partnera dětí na cestě ke zdraví a samostatnosti. Stává se průvodcem zdravým životním stylem (motivuje děti ke správné hygieně, zdravému stravování a vysvětluje jim funkce lidského těla názornou a hravou formou), iniciátorem pohybových aktivit (podněcuje v dětech radost z přirozeného pohybu a vytváří bezpečné prostředí pro rozvoj fyzické zdatnosti a vnímání vlastního těla), podporovatelem samostatnosti – sebeobsluhy (vede děti k soběstačnosti při jídle, oblékání i hygieně a učí je pečovat o čistotu svého okolí), mentorem chování a bezpečnosti (pomáhá dětem rozpoznat nebezpečí, učí je záměrně řídit své chování a chránit své zdraví i zdraví ostatních), průvodcem komunikací a adaptací (rozvíjí slovní i mimoslovní vyjadřování dětí a pomáhá jim prosociálně vycházet s vrstevníky a zvládat změny v prostředí)	
Navrhovaná témata:	
<i>Moje tělo</i> – poznávání lidského těla, jeho části a základní funkce, pojmenování jednotlivých částí těla, tělesné orgány a jejich funkce, seznámení s fázemi tělesného vývoje, růst těla a jeho proměny, uvědomění si vlastní tělesnou identitu, rozvíjení pohybových dovedností a koordinaci těla, vnímání svého těla. <i>Naše smysly</i> – pojmenovávání základních smyslů (zrak, sluch, hmat, čich, chuť), přiřazení jednotlivých smyslů k orgánům, uvědomění si jejich významu pro vnímání světa, schopnost vědomě využívat jednotlivé smysly, umět rozlišovat podněty pomocí smyslů, zapojení víc smyslů při hře. <i>Letní a zimní sporty</i> – poznávání různých druhů sportů a pohybových aktivit v létě a zimě, rozvoj pohybových dovedností, obratnosti a koordinace, uvědomění si významu pohybu pro zdraví, seznámení s ročním obdobím a jeho vlivem na aktivity lidí, učení se bezpečnému chování při sportování. <i>Bacily</i> – seznámení s pojmem nemoc a jednoduchým vysvětlením bacilů, uvědomění si, jak se chránit před nemocemi, osvojení základní hygienických návyků, porozumění významu péče o zdraví (prevence, odpočinek, strava). <i>Zdravá výživa</i> – seznámení se zásadami zdravé výživy a jejich významem pro zdraví, uvědomění si souvislosti mezi stravou a zdravím růstem, vytváření správných stravovacích návyků, umět rozlišovat vhodné a méně vhodné potraviny.	
Čtenářská gramotnost	

Dítě a jeho tělo <i>Rozšiřuje slovní zásobu:</i> Pojmenovává části těla (rameno, paže, loket, koleno, chodidlo, pata, názvy prstů čelo, krk, břicho) a vnitřních orgánů (srdce, mozek, plíce, žaludek, střeva).
Dítě a jeho psychika <i>Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj:</i> zaměřujeme pozornost k soustředěnému sledování a porozumění příběhu. Vytváříme prostor k tomu, aby děti příběh prožily, pochopily hlavní myšlenku a zařadily ji do kontextu svého vlastního života, podporujeme děti v následné reprodukci děje. <i>Práce s vizuálními informacemi:</i> Vyhledávání souvislostí v jevech („čtení“ z obrázků a piktogramů) popisování dětských ilustrací v dětských encyklopediích o lidském těle.
Dítě, ten druhý a společnost <i>Aktivní naslouchání a dialog:</i> Formulování vlastních myšlenek při řešení sporů, učení se dohodě, respektování pravidla „když jeden mluví, ostatní poslouchají“. <i>Zpětná vazba a reflexe:</i> Slovní hodnocení společné aktivity, kdy dítě popisuje, jak situaci zvládlo a jak se ostatní chovali ostatní.
Dítě a svět <i>Porozumění mluvenému slovu a instrukcím:</i> Schopnost správně zareagovat na slovní pokyn dospělého v rizikové situaci. <i>Argumentace a kritické myšlení:</i> Vyprávění o tom, proč je daná situace nebezpečná a jak by se jí dalo předejít, hledání příčin a následků chování.
Matematická gramotnost
Dítě a jeho tělo <i>Prostorová orientace a geometrie:</i> Chápání pojmů vpravo/vlevo, nahoře/dole, vpředu/vzadu vůči vlastnímu tělu. <i>Porovnávání, třídění a řazení:</i> Rozlišování velikosti, délky, váhy a množství.
Dítě a jeho psychika <i>Sestavuje prostorové objekty podle předlohy:</i> Nabízíme předlohy podporující rozvoj zrakové a sluchové analýzy, vnímání vztahů a souvislostí, využívání zkušeností a zručnosti dítěte, pracujeme s rovinnou předlohou 3D objektu (pohled na objekt z jedné strany, fotografie, kresba v perspektivě).
Dítě, ten druhý a společnost <i>Řešení konfliktů a dělení (spravedlnost):</i> Rozdělování, tak aby měl každý stejně, přijímání kompromisů při dělení pomůcek. <i>Kódování a prostorová orientace:</i> Plánování tras na překážkové dráze (vzájemná spolupráce, navigace kamaráda slovy „vlevo, vpravo, dopředu“).
Dítě a svět <i>Časová posloupnost:</i> Sestavování správného postupu krok za krokem, co udělat v nouzové situaci. <i>Třídění, kategorizace a logické řady:</i> Rozdělování předmětů a situací na bezpečné vs. nebezpečné, zdravé vs. nezdravé.

Klíčové kompetence	Klíčové kompetence – OVU	Vzdělávací oblasti	Vzdělávací oblasti – OVU
Klíčová kompetence k učení	Při učení využívá strategie pokusu a omylu.	Dítě a jeho tělo	Tělo, smysly a biologické potřeby Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce. Rozlišuje pomocí všech smyslů. Pohyb, hrubá a jemná motorika Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Chová se v souladu se základními společenskými pravidly.	Dítě a jeho tělo	Fyzická zdatnost Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.
		Dítě, ten druhý a společnost	Svět lidí a kultury Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou. Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými.
Klíčová kompetence komunikační	Klade otázky a hledá na ně odpovědi.	Dítě a jeho psychika	Myšlenkové operace a procesy Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi.
Klíčová kompetence k učení	Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost.	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty. Předmatické představy Sestavuje prostorové objekty podle předlohy. Předčtenářské dovednosti Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.
Klíčová kompetence k řešení problémů	Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli.	Dítě, ten druhý a společnost	Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti Poradí si v nové situaci.

	Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací.		Základy etikety a morální hodnoty Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	Přímá zodpovědnost za svá rozhodnutí.	Dítě a svět	Bezpečné chování Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích. V kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.
		Dítě, ten druhý a společnost	Svět lidí a kultury Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu.
Klíčová kompetence digitální	Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií.	Dítě a svět	Bezpečné chování Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.

6.1.5 Kapka přírody

Integrovaný blok: Kapka přírody	
Charakteristika, cíle a záměry bloku	Tento integrovaný blok je zaměřený na vedení dětí k lásce k přírodě, porozumění přírodním zákonitostem a šetrnému životnímu stylu. Posláním bloku je rozvíjet u dětí senzitivitu k přírodě a pokládat základy pro zodpovědné chování v dospělosti. Blok vytváří podnětné prostředí pro rozvoj pracovní, čtenářské i matematické gramotnosti prostřednictvím praktických činností ve vzdělávání i centrech aktivit, kde děti vnímají smysl učení v reálných situacích a učí se používat nástroje i symboly k dorozumění a tvorbě. Cíle: • Biologická oblast (Dítě a jeho tělo): Rozvoj jemné a hrubé motoriky, koordinace pohybu a manipulace s různými předměty a materiály při praktických a tvořivých činnostech např. S tématem voda. Podpora sebeobslužných dovedností, zdravých životních návyků a bezpečného chování při práci s vodou. • Psychologická oblast (Dítě a jeho psychika): Podpora přirozené zvědavosti, pozornosti, představivosti a tvořivosti při poznávání přírody, vody a jejích vlastností. Rozvoj schopnosti pozorovat, porovnávat, experimentovat, vyvozovat jednoduché myšlenky, zkušenosti a prožitky. • Sociálně – kulturní oblast (Dítě, ten druhý a společnost): Rozvoj schopnosti spolupracovat, domlouvat se a respektovat druhé při společných činnostech pokusech. Vedení k ohleduplnému chování, vzájemné pomoci a respektování společných pravidel při skupinové práci. • Environmentální oblast (Dítě a svět): Rozvoj povědomí o významu vody pro člověka, živočichů a rostlin a o jejím významu pro životní prostředí. Vytváření pozitivního vztahu k přírodě a vedení o odpovědnému a šetrnému zacházení s vodou, její ochraně a uvědomování si vlivu lidského jednání na životní prostředí. Záměry: • Podporovat rozvoj praktických dovedností a samostatnosti prostřednictvím činností spojených s vodou a jejími vlastnostmi. • Rozvíjet zvědavost, pozornost, představivost a schopnost pozorovat, porovnávat a jednoduchým způsobem experimentovat s vodou. • Posilovat schopnost komunikace a spolupráce při společných činnostech, pokusech a hrách, vést děti k respektování druhých a společných pravidel. • Vytvářet povědomí o významu vody pro život člověka, rostlin a živočichů a podporovat odpovědný a šetrný vztah k vodě a přírodě.
Role učitele	

Role učitele se proměňuje z tradičního předavatele informací do pozice průvodce, podporovatele a partnera, který dětem otevírá dveře k zodpovědnému vztahu k planetě a k nim samým. Učitel se stává *průvodcem bádáním a objevováním* (organizuje pokusy a pozorování - např. koloběh vody, život zvířat a rostlin, čímž u dětí rozvíjí porozumění přírodním zákonitostem), *průvodcem diskusí o vlivu člověka* (pomáhá dětem chápat souvislosti mezi chováním lidí a stavem planety, přičemž je vede k rozlišování pozitivních a negativních dopadů na prostředí), vzorem šetrného chování (jde dětem příkladem v ekologickém jednání, aktivně s nimi třídí odpad, šetří vodou i energiemi a zapojuje je do praktické péče o školní zahradu), *iniciátorem estetického vnímání* (učí děti vnímat krásu kolem sebe, probouzí v nich úctu k živé i neživé přírodě a podporuje jejich přirozenou zvědavost), *ochráncem celkové pohody* (využívá pobyt v přírodě k posílení zdravého životního stylu dětí, jejich emocionální vyrovnanosti, fyzické zdatnosti a sociální soudržnosti).

Navrhovaná témata:

- *Poznáváme okolí – školu, město, obec:* Seznamování s nejbližším okolím výpravy do okolí, tematicky laděné vycházky, prohlídky, terénní exkurze, návštěvy veřejných míst, kulturních, sportovních a společenských akcí ve městě. Modely z krabic, kostek, stavebnic, plánky třídy, mateřské školy, města a jeho okolí – mapy.
- *Koloběh roku, tradice a svátky:* Poznáváme a ožívujeme tradice a rituály v průběhu roku, oslavujeme svátky (Mikuláš, Vánoce, Masopust, Velikonoce, pálení čarodějnic), oslavujeme přírodní živly - oheň, voda, země, vzduch jako součást koloběhu roku.
- *Říše zvířat:* Poznáváme život zvířat podle místa, kde žijí – Na dvorku, Na farmě, v zoo, život u vody, pestrý lesní svět, ochrana přírody a zvířat, čas mláďat.
- *Zahradník:* Pěstujeme vlastní zeleninu, bylinky v zahradě – Babiččina zahrádka, Život na zahradě, Malý zahradník, Ovoce a vitamíny, Zdravé vaření, Landart – rozkvetlá louka, Jak to chutná – smyslové hry,
- *Badatel:* Zkoumáme přírodu prostřednictvím pokusů, objevů a hypotéz. (Království vody, Koloběh vody, Půdní detektivové, Pěstitelské pokusy, Atlas stromů, Herbář květin, Vzduch kolem nás, Živá a neživá příroda, Přírodní barvení, Vlastnosti materiálu, Najdi v encyklopedii, práce s PC – mikroskopy, dokumenty).
- *Příroda okolo nás:* Rozlišujeme živou x neživou přírodu, zapamatujeme si jejich názvy, porovnáváme vlastnosti objektů z přírody, orientujeme se ve změnách v přírodě a jejich cyklech. Praktickou činností v přírodě bádáme, poznáváme vlastnosti, materiály, pozorujeme vše živé, vyhledáváme informace v klíších, knihách, na PC, projevujeme zájem o vědu a techniku. Tvoříme herbáře, sušíme byliny, sázíme rostliny, sklízíme ovoce. Radujeme se z výsledků své práce – slavnosti ročních období, sběr ovoce, sklizení úrody.
- *Péče o planetu:* Pečujeme o vše živé, zajímáme se o recyklaci, kde končí odpady, hledáme možnosti, jak předcházet odpadům – Den Pečujeme o na sběrný dvůr, recyklace papíru, úklid v zahradě, brigády, Den Země, Den vody, Den stromů, Ptačí hodinka.
- *Rozmanitost světa:* Poznáváme přírodní a kulturní biodiverzitu – pestrost kultur, jazyka, náboženství, tradic napříč planetou. – Cestujeme světem, Cesta časem tam a zpět.

Čtenářská gramotnost

Dítě a jeho tělo

Orientace v obrázkových materiálech s přírodní tematikou: Dítě vyhledává informace v obrázkových atlasech, encyklopediích a naučných knihách o přírodě.

<i>Porozumění vizuálním symbolům v přírodním prostředí:</i> Dítě rozpozná a chápe význam značek souvisejících s ochranou přírody (např. Zákaz rozdělování ohně, chráněné prostředí) <i>Využití pohybu při interpretaci příběhu:</i> Dítě pohybem a gesty ztvárňuje přírodní děje nebo příběhy o vodě, rostlinách a zvířatech
Dítě a jeho psychika <i>Porozumění textům o přírodě:</i> Dítě naslouchá příběhům, pohádkám a vyprávění o přírodě, odpovídá na otázky a vyjadřuje své porozumění. <i>Rozvoj slovní zásoby v oblasti přírody:</i> Dítě pojmenovává přírodní jevy, rostliny, živočichy a souvislosti mezi nimi. <i>Práce v příběhem a předvídání:</i> Dítě odhaduje pokračování příběhu o přírodě a vyjadřuje své domněnky.
Dítě, ten druhý a společnost <i>Sdílení informací a zážitků:</i> Dítě vypráví ostatním své zkušenosti z pobytu v přírodě a naslouchá zkušenostem druhých. <i>Společná interpretace textu:</i> Dítě diskutuje s vrstevníky o příbězích a informacích získaných z knih a obrázků. <i>Respektování komunikačních pravidel:</i> Dítě dodržuje pravidla rozhovoru při společném čtení a sdílení poznatků.
Dítě a svět <i>Vyhledávání informací o přírodě:</i> Dítě využívá knihy, encyklopedie a obrazové materiály k získávání poznatků o přírodě. <i>Porozumění informačním sdělením:</i> Dítě chápe jednoduché ekologické informace a doporučení pro ochranu přírody. <i>Propojování textu s vlastními zkušenostmi:</i> Dítě spojuje informace z příběhů a knih s pozorováním skutečné přírody.
Matematická gramotnost
Dítě a jeho tělo <i>Třídění přírodnin podle znaků:</i> Dítě rozděluje kamínky, listy nebo plody podle velikosti, tvaru, barvy či struktury. <i>Manipulace s přírodním materiálem:</i> Dítě skládá řady a skupiny z přírodnin podle zadaného pravidla. <i>Porovnávání množství:</i> Dítě určuje, kde je více, méně nebo stejně přírodních předmětů
Dítě a jeho psychika <i>Hledání pravidelností v přírodě:</i> Dítě objevuje opakující se vzory, cykly a změny v přírodním prostředí. <i>Odhad a porovnávání:</i> Dítě odhaduje počet přírodnin a následně svůj odhad ověřuje. <i>Řešení jednoduchých problémových situací:</i> Dítě hledá způsoby, jak rozdělit, seskupit nebo uspořádat přírodní materiál podle zadaných kritérií.
Dítě, ten druhý a společnost <i>Spolupráce při třídění a počítání:</i> Dítě pracuje ve skupině při sběru, třídění a porovnávání přírodnin. <i>Domlouvání postupu řešení:</i> Dítě společně s ostatními navrhuje způsob uspořádání nebo rozdělení nasbíraného materiálu. <i>Sdílení matematických zjištění:</i> Dítě vysvětluje ostatním, podle jakého pravidla třídilo nebo porovnávalo.
Dítě a svět <i>Pozorování přírodních souvislostí:</i> Dítě sleduje změny v přírodě a vnímá časové posloupnosti (koloběh vody, střídání ročních období). <i>Třídění a kategorizace přírodnin:</i> Dítě vytváří skupiny podle společných znaků a zdůvodňuje své rozhodnutí. <i>Orientace v základních časových a prostorových vztazích:</i> Dítě používá pojmy dříve–později, nahoře–dole, blízko–daleko při pozorování přírodních jevů.

Klíčové kompetence	Klíčové kompetence – OVU	Vzdělávací oblasti	Vzdělávací oblasti – OVU
Klíčová kompetence k učení	Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.	Dítě a jeho tělo	Tělo, smysly a biologické potřeby Naplňuje své biologické potřeby. Pohyb, hrubá a jemná motorika Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Přichází s vlastními nápady.	Dítě a jeho tělo	Praktický život Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, náradím, náčiním a dalšími pomůckami.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Rozlišuje vhodné a nevhodné chování.	Dítě a jeho tělo	Ochrana zdraví Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.
		Dítě, ten druhý a společnost	Základy etikety a morální hodnoty Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
Klíčová kompetence komunikační	Klade otázky a hledá na ně odpovědi.	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč Poznává a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno
		Dítě, ten druhý a společnost	Svět lidí a kultury Pojmenuje místo a zemi, ve které žije.
Klíčová kompetence k řešení problémů	Tvořivě pracuje s informacemi.	Dítě a jeho psychika	Myšlenkové operace a procesy Rozpoznává a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají. Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech. Předčtenářské dovednosti Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav. Předmatematické představy Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností.
Klíčování kompetence	Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí.	Dítě a svět	Životní prostředí a jeho ochrana

k občanství a udržitelnosti			Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim. Udržuje pořádek v blízkém prostředí.
Klíčová kompetence digitální	Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.	Dítě a svět	Poznávání světa a přírody Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody

6.1.6 Kapka zvědavosti

Integrovaný blok: Kapka zvědavosti	
Charakteristika, cíle a záměry bloku	Kapka zvědavosti je integrovaný blok zaměřený na rozvoj dětské zvědavosti, objevování a poznávání světa prostřednictvím hry, prožitkového učení a experimentování. Děti získávají poznatky o živé i neživé přírodě, životním prostředí, látkách a jejich vlastnostech. Blok podporuje rozvoj myšlení, kreativitu, paměť, schopnost učit se a základní digitální gramotnost. Vede děti k bezpečnému používání technologií, práci se symboly a k otevřenosti vůči novým poznatkům a výzvám. Cíle: • Biologická oblast (Dítě a jeho tělo): rozvoj hrubé i jemné motoriky prostřednictvím praktických činností • Psychologická oblast (Dítě a jeho psychika): podpora analytického myšlení, porozumění základním symbolům, obrazům a jednoduchým informacím • Sociálně kulturní oblast (Dítě, ten druhý a společnost): podpora a vedení dětí ke spolupráci při projektech, experimentech, pokusech, společných činnostech a hrách • Environmentální oblast (Dítě a svět): podpora kladného vztahu k poznávání světa prostřednictvím knih, encyklopedií, obrázků, pozorování a digitálních prostředků Záměry: • Rozvíjet přirozenou dětskou zvědavost, potřebu objevovat a zkoumat okolní svět • Rozvíjet pozornost, soustředění a schopnost pozorovat a porovnávat (poznatky o živé i neživé přírodě, látkách a jejich vlastnostech) • Podporovat základní digitální gramotnost a bezpečné používání technologií • Vést děti k vnímání souvislostí mezi přírodou, člověkem, technikou a každodenním životem (experimentování, objevování, prožitkové učení)
Role učitele	
Učitel se namísto předávání informací proměňuje v průvodce, podporovatele a partnera, který dětem pomáhá bezpečně objevovat vědu, techniku a zákonitosti světa – podporuje u dětí přirozenou touhu po poznávání a otevírá jim dveře do světa vědy a technologií. Stává se průvodce světem vědy a experimentů (podněcuje vnitřní motivaci dětí, připravuje pokusy pro zkoumání látek a vede je k vlastnímu objevování živé i neživé přírody), architektem podnětného prostředí (chystá materiál pro experimentování a vytváří bezpečný prostor, který děti vybízí ke kladení otázek, zkoumání okolí a rozvoji kreativity), průvodcem digitální gramotností (Seznamuje děti s informačními technologiemi, učí je rozumět základním symbolům a ukazuje jim, jak s internetem a technikou pracovat smysluplně), strážcem digitálního bezpečí (vede děti k bezpečnému používání technologií a pomáhá jim vytvářet zdravé návyky při kontaktu s digitálním světem), Podporovatelem myšlení a otevřenosti (pomáhá dětem zpracovávat a hodnotit nové informace, rozvíjí jejich paměť a připravuje je na budoucí výzvy a změny)	

Navrhovaná témata
<i>Rozmanitost přírody a světa-získávat poznatky o:</i> <i>Přírodě</i> -živá příroda-zvířata, neživá příroda-rostliny, životní prostředí, ochrana přírody. <i>Okolní krajině</i>-země, hory, řeky, les, pole, zahrada, rybník. <i>Ročních obdobích</i>-opakující se řád světa, jaro, léto, podzim, zima, dny-ráno, večer, včera, zítra, měsíce, rok. <i>O podnebí</i>-proměny počasí, Slunce, Vesmír. <i>Věda a technika</i>-využívat encyklopedie, robotické pomůcky-programovatelní roboti (Bee-Bot, Ozobot), tablety s výukovými aplikacemi, digitální mikroskopy, fotoaparáty a interaktivní tabule/ zkoumat látky a jejich vlastnosti-pokusy, objevy, experimenty. <i>Svět dospělých</i>-seznámení s různými profesemi, poznávání profesí a rolí dospělých-diskutovat o tématu práce a zaměstnanosti, vytváření pozitivního vztahu a podtržení významu jednotlivých profesí.
Čtenářská gramotnost
Dítě a jeho tělo <i>Motorika mluvidel:</i> Správná artikulace a mluvní apetit při sdílení zážitků z experimentů s ostatními (Prostřednictvím her např. Slovní fotbal a Tichá pošta rozvíjíme motoriku mluvidel.
Dítě a jeho psychika Postup podle vícesložkových instrukcí: Schopnost dítěte dekodovat a úspěšně vykonat úkol na základě zadání. • Slovní instrukce: Sluchové vnímání a paměť (např. „Dojdi k oknu, vezmi lupu a přines ji ke stolu“). • Obrazová instrukce: „Čtení“ vizuálních schémat, piktogramů a obrázkových návodů (např. postup při stavbě z LEGA, pravidla deskové hry, kroky vědeckého pokusu). <i>Čtenářská autonomie a zájem:</i> Schopnost dítěte projevovat vlastní vůli a vkus při výběru literatury. Dítě si v knihovničce samostatně vybere knihu nebo časopis podle toho, co ho aktuálně zajímá (např. dinosauři, vesmír, auta), listuje jím a hledá v něm odpovědi.
Dítě, ten druhý a společnost <i>Porozumění instrukcím a novým situacím:</i> Schopnost samostatně jednat a poradit si v neznámém kontextu na základě slovních či obrazových návodů (piktogramy, schémata). Např. Skupina staví podle obrázkového schématu. Musí vybrat materiál, který splňuje více podmínek (např. „Kostka musí být dřevěná, delší než tato ruka a unese těžký kámen“ – fyzická odolnost/síla materiálu a poměřování). <i>Kulturní a geografická slovní zásoba:</i> Pojmenovávání a kategorizace reality (osoby, zvířata, věci). Schopnost verbálně popsat a pojmenovat své rodné město/vesnici a zemi (Českou republiku), ve které žije.
Dítě a svět <i>Vysvětlování významu a argumentace:</i> Rozvoj vyjadřovacích schopností při formulování myšlenek o tom, proč potřebujeme přírodu (vzduch, jídlo, odpočinek) a k čemu nám slouží technika (usnadnění práce, doprava, komunikace). <i>Postup podle technických a přírodních instrukcí:</i> Schopnost porozumět slovním i obrazovým návodům při práci s technikou (např. zapnutí digitální pomůcky, postup pokusu) nebo při péči o přírodu (Obrázkový návod: Jak zasadit semínko).

<i>Odborná slovní zásoba a pojmenovávání:</i> Přesné poznávání a pojmenovávání přírodních jevů (koloběh vody, střídání ročních období) a technických prvků (součástky, digitální technologie, nástroje). <i>Informační gramotnost a autonomní výběr textu:</i> Dítě si v knihovničce záměrně vybírá encyklopedie, časopisy nebo atlasy (podle svého zájmu) a vyhledává v nich rozdíly mezi světem zvířat a světem strojů.
Matematická gramotnost
Dítě a jeho tělo <i>Geometrická a prostorová orientace:</i> Zkoumání tvarů předmětů v okolí a vnímání prostoru při hrubé motorice a pohybu (dítě porovnává hmatový a zrakový vjem (nejprve hmatem určí objekt, následně se zrakem přesvědčí o skutečnosti). <i>Kvantifikace síly a výkonu:</i> Počítání opakování cviků (kolikrát zvednu lehkou činku/předmět, kolik udělám dřepů) a porovnávání výsledků (více než včera, méně než kamarád).
Dítě a jeho psychika <i>Určování míry a poměřování:</i> Přímé porovnávání objektů (přikládáním k sobě, stavěním vedle sebe) bez použití standardních měřidel. Zjišťování, co je delší, kratší, vyšší, nižší, širší nebo užší. Práce s podmínkami v zadání: Schopnost řešit úkoly podle složitějších pravidel. • Jedna podmínka: „Najdi všechny červené kostky.“ • Více podmínek: „Najdi kostku, která je červená, velká a kulatá.“ <i>Ověřování správnosti řešení (Zpětná vazba):</i> Dítě po dokončení úkolu samo (nebo s vizuální oporou) zkontroluje výsledek. Zda mu sedí počet, zda správně roztrídilo předměty nebo zda dokončilo řadu podle vzoru. <i>Příčina a důsledek v matematickém kontextu:</i> Pochopení logických vazeb při manipulaci s předměty (např. „Když přidám na váhu další kámen, tato strana klesne dolů“, „Když odeberu ze stavby spodní kostku, věž spadne“).
Dítě, ten druhý a společnost Měření, poměřování a prostorová lokalizace: • Přímé porovnávání objektů (délka, výška, váha) bez standardních měřidel. • Mapování místa a země, kde dítě žije – orientace na zjednodušené mapě, glóbusu nebo v maketě města. <i>Práce s podmínkami v zadání:</i> Řešení úkolů podle složitějších logických pravidel (jedna nebo více podmínek – např. „Najdi velký modrý trojúhelník“). <i>Strategie a ověřování řešení:</i> Schopnost samostatně zkontrolovat správnost výsledku. Hledání nových cest a řešení, pokud si dítě musí poradit v nové, nečekané situaci (matematická tvořivost).
Dítě a svět <i>Třídění a kategorizace (Příroda vs. Technika):</i> Rozdělování prvků kolem nás na přirozené (živá/neživá příroda – stromy, kameny, voda) a umělé (technika, lidské výrobky – auta, počítače, nástroje). <i>Příčina, důsledek a ekologická matematika:</i> Chápání matematických a logických vztahů v ekosystémech a technologiích. Rozlišení příčiny a důsledku pro život na Zemi (např. „Když lidé pokácí příliš mnoho stromů [příčina], ubude kyslíku a lesních zvířat [důsledek]“).

Měření a poměrování v reálném světě: Porovnávání vlastností přírodních materiálů a technických objektů (např. co je těžší, co má větší hustotu, co propouští vodu a co ne).			
Klíčové kompetence	Klíčové kompetence – OVU	Vzdělávací oblasti	Vzdělávací oblasti – OVU
Klíčová kompetence k učení	Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.	Dítě a jeho tělo	Tělo, smysly a biologické potřeby Rozlišuje pomocí všech smyslů. Pohyb, hrubá a jemná motorika Zvládá základní pohybové dovednosti. Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel. Ochrana zdraví Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Přichází s vlastními nápady.	Dítě a jeho tělo	Fyzická zdatnost Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.
Klíčová kompetence k řešení problémů	Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů.	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí. Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. Myšlenkové operace a procesy Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
Klíčová kompetence digitální	Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy.	Dítě a jeho psychika	Myšlenkové operace a procesy Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání. Ověří správnost řešení.
Klíčová kompetence komunikační	Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává.	Dítě a jeho psychika	Předčtenářské dovednosti Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Ke změnám přistupuje jako k příležitostí.	Dítě a jeho psychika	Předmatematické představy Určí míru objektů a porovná je pomocí poměrování.
		Dítě, ten druhý a společnost	Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování

			Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
	Oceňuje práci i úsilí druhých.	Dítě, ten druhý a společnost	Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti Ovlivňuje směřování společné činnosti.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého.	Dítě, ten druhý a společnost	Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti Poradí si v nové situaci. Přijímá různé sociální role.
Klíčová kompetence k učení	Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje.	Dítě, ten druhý a společnost	Svět lidí a kultury Pojmenuje místo a zemi, ve které žije.
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji.	Dítě a svět	Poznávání světa a přírody Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.

6.1.7 Kapka času

Integrovaný blok: Kapka času	
Charakteristika, cíle a záměry bloku	Integrovaný blok Kapka času seznamuje děti s přirozeným plynutím času v jejich každodenním životě i v okolním světě. Prostřednictvím prožitkových her, pozorování a rozhovorů děti objevují rytmus dne, střídání dne a noci, proměny během roku a posloupnost událostí. Postupně si vytvářejí základní představy o čase, učí se orientovat v běžných časových pojmech a vnímat pravidelnost denního režimu. Blok podporuje přirozenou zvědavost dětí, rozvoj myšlení, komunikace a schopnosti plánovat jednoduché činnosti. Kapka času napomáhá dětem porozumět plynutí času v každodenním životě a orientovat se v základních časových pojmech (např. ráno, večer, dnes). Rozvíjí schopnost chápat posloupnost dějů a událostí, vede k pozorování změn v přírodě během roku a podporuje jazykové a komunikační dovednosti při popisu událostí v čase. Současně děti vede k uvědomění rytmu dne a respektování pravidel denního režimu. Cíle: • Biologická oblast (Dítě a jeho tělo): Rozvíjet orientaci dítěte v pravidelném denním režimu a jeho jednotlivých částech. Vytvářet pozitivní vztah k pravidelnosti každodenních činností a zdravým návykům. Vést dítě k uvědomění si rytmu dne jako přirozené součásti zdravého životního stylu. Rozvíjet samostatnost při běžných denních činnostech a respektování jejich časové posloupnosti. • Psychologická oblast (Dítě a jeho psychika): Rozvíjet základní orientaci v čase a osvojování běžných časových pojmů. Podporovat porozumění posloupnosti dějů a událostí. Rozvíjet logické myšlení při hledání časových souvislostí. Podporovat rozvoj řeči a komunikačních dovedností při vyprávění událostí v časové návaznosti. Rozvíjet schopnost plánovat jednoduché činnosti a předvídat jejich průběh. Podporovat zvědavost, pozorovací schopnosti a schopnost přemýšlet o změnách kolem sebe. • Sociálně-kulturní oblast (Dítě, ten druhý a společnost): Vést dítě k respektování společně dohodnutého denního režimu a pravidel. Podporovat spolupráci při společných činnostech a plánování aktivit. Rozvíjet schopnost sdílet zážitky, naslouchat druhým a vést rozhovor. Posilovat vzájemnou ohleduplnost a spolupráci při hrách a činnostech zaměřených na časové souvislosti. Seznamovat dítě s časovým průběhem významných tradic, svátků a společenských událostí. • Environmentální oblast (Dítě a svět): Rozvíjet porozumění přirozeným rytmům a cyklům v okolním světě. Vést dítě k pozorování změn v přírodě během dne i jednotlivých ročních období. Podporovat schopnost vnímat souvislosti mezi změnami v přírodě a plynutím času. Vytvářet pozitivní vztah k přírodě prostřednictvím přímého pozorování a prožitkového učení. Podporovat zájem o okolní svět a jeho přirozené zákonitosti.

	Záměry: • Vést k získávání zkušeností s plynutím času prostřednictvím vlastního prožitku • Poznávání pravidelnosti denního režimu a přírodních cyklů • Podporovat objevování časové posloupnosti při hrách, pokusech, pozorování a běžných činnostech • Rozvíjet schopnost plánovat jednoduché činnosti a orientovat se v jejich posloupnosti • Vytvářet příležitosti k používání časových pojmů při komunikaci a vyprávění • Vést k pozorování proměn přírody během jednotlivých ročních období • Podporovat vyjadřování svých zkušeností, názorů a zážitků slovně, výtvarně i dalšími tvořivými prostředky • Vytvářet podmínky pro respektování společně vytvořeného denního režimu a pravidel
Role učitele	
Při realizaci integrovaného bloku Kapka času se role učitele posouvá do pozice průvodce, podporovatele a partnera, který dětem zviditelňuje neviditelný koncept času, pomáhá objevovat a strukturovat rytmus života. Učitel se stává průvodcem rytmem dne a režimem (pomáhá dětem fixovat pravidelnost dne (ráno/poledne/večer) a hravou formou je vede k samostatnosti a respektování dohodnutých pravidel a časové posloupnosti), <i>zprostředkovatelem časových pojmů</i> (v běžných situacích i při prožitkových hrách učí děti logicky chápat a správně používat slova jako <i>včera, dnes, zítra, nejdříve, potom</i>), <i>podporovatelem logického myšlení a plánování</i> (Vede děti k řazení dějů podle posloupnosti (např. pomocí obrázkových příběhů) a učí je plánovat jednoduché kroky u budoucích činnostech), <i>jazykovým mentorem</i> (podněcuje děti ke sdílení vlastních zážitků, naslouchání druhým a k vyprávění událostí v přesné časové návaznosti), <i>průvodcem přírodními cykly</i> (organizuje pozorování změn v přírodě (střídání dne/noci, ročních období) a ukazuje dětem souvislosti mezi plynutím času a tradicemi či svátky).	
Navrhovaná témata:	
<i>Můj den</i> – Poznávání běžného denního režimu a jednotlivých částí dne (ráno, dopoledne, odpoledne, večer, noc). Děti se seznamují s činnostmi, které jsou s těmito částmi dne spojeny, a vnímají rytmus dne – střídání aktivit a odpočinku. Postupně si vytvářejí představu o časové posloupnosti každodenních událostí a seznamují se s režimem dne v mateřské škole. <i>Jak rosteme a měníme se</i> – Poznávání vývoje a proměn v životě člověka. Děti se seznamují s jednotlivými etapami života (miminko, dítě, dospělý, stáří) a uvědomují si, že růst a změny jsou přirozenou součástí života. Plynutí času poznávají také prostřednictvím vlastních zkušeností. <i>Jak se mění svět okolo nás</i> – Poznávání přirozeného koloběhu života lidí, rostlin i zvířat. Vnímání změn, které přináší plynutí času – proměny přírody, počasí, střídání ročních období či růst rostlin. Děti pozorují a popisují změny ve svém okolí a postupně si uvědomují, že věci se vyvíjejí a mění v čase. <i>Hodiny a plynutí času</i> – Seznámení s funkcí hodin v běžném životě. Děti poznávají různé druhy hodin (ručičkové, digitální, přesýpací) a uvědomují si, že čas neustále plyne. Postupně si vytvářejí základní orientaci v čase a chápou význam času pro organizaci dne a každodenních činností. <i>Hodina, den, měsíc, rok</i> – Seznamování se základními časovými pojmy (den, týden, měsíc, rok). Děti poznávají jednoduchou posloupnost času a opakující se cykly v životě člověka i přírodě. <i>Rok a jeho období</i> – Poznávání čtyř ročních období a jejich charakteristických znaků. Děti pozorují proměny přírody během roku, porovnávají jednotlivá období a seznamují se s typickými činnostmi a tradicemi, které se k nim vztahují.	

<i>Cestování v čase</i> – Seznamování se s pojmy dříve – nyní – potom. Poznávání života lidí v minulosti prostřednictvím pohádek, příběhů a tradic. Rozvíjení představivosti při úvahách o tom, jak by mohl vypadat svět v budoucnosti.
Čtenářská gramotnost
Dítě a jeho tělo <i>Slovní vyjádření:</i> Pojmenovává činnosti vykonávané během dne, rozumí jednoduchým pokynům vztahujícím se k dennímu režimu a dokáže slovně vyjádřit své potřeby a zkušenosti.
Dítě a jeho psychika <i>Rozšíření slovní zásoby:</i> Dítě si rozšiřuje slovní zásobu vztahující se k času prostřednictvím naslouchání příběhům s časovou posloupností a reprodukuje jednoduchý děj ve správném pořadí, popisuje obrázky zachycující průběh děje, používá časové pojmy při vyprávění, odpovídá na otázky k textu a klade vlastní otázky.
Dítě ten druhý a společnost <i>Zážitky a společné události:</i> Sdílí své zážitky s ostatními a naslouchá vyprávění ostatních. Dokáže vést rozhovor společných událostech, využívá časové pojmy při komunikaci s vrstevníky a společně vytváří příběhy a popisuje jejich posloupnost.
Dítě a svět <i>Práce s knihou, informacemi:</i> Pracuje s obrázkovými knihami a encyklopediemi o přírodě a ročních obdobích, popisuje změny v přírodě vlastními slovy a interpretuje obrázky zachycující časové proměny. Seznamuje se s různými typy informačních textů přiměřených věku a propojuje získané informace se svými zkušenostmi.
Matematická gramotnost
Dítě a jeho tělo <i>Práce s knihou, informacemi:</i> Pracuje s obrázkovými knihami a encyklopediemi o přírodě a ročních obdobích, popisuje změny v přírodě vlastními slovy a interpretuje obrázky zachycující časové proměny. Seznamuje se s různými typy informačních textů přiměřených věku a propojuje získané informace se svými zkušenostmi.
Dítě a jeho psychika <i>Orientace v čase:</i> Dítě se orientuje v základních časových pojmech (dnes, zítra, včera, ráno, večer, ...), chápe posloupnost dějů a dokáže řadit obrázky podle časové návaznosti a vytvářet jednoduché časové řady. Rozpoznává pravidelnost střídání dne a noci a ročních období a rozvíjí logické myšlení při hledání časových souvislostí.
Dítě ten druhý a společnost <i>Respektování společného režimu:</i> Orientuje se v pořadí společných činností a spolupracuje při plánování jednoduchých aktivit. Chápe časové souvislosti společných událostí ve třídě i v rodině (tradice, svátky, oslavy).
Dítě a svět <i>Pravidelnost:</i> Pozoruje pravidelné změny v přírodě během roku, rozlišuje jednotlivá roční období podle jejich znaků a porovnává změny v přírodě v různých obdobích. Chápe střídání dne a noci a vytváří jednoduché kalendáře, časové osy nebo obrázkové sekvence.

Klíčové kompetence	Klíčové kompetence – OVU	Vzdělávací oblasti	Vzdělávací oblasti – OVU
Klíčová kompetence k řešení problémů	Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací.	Dítě a jeho tělo	Pohyb, hrubá a jemná motorika Koordinuje pohyby těla, ruky a oka. Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu. Vyhledává příležitosti k pohybu.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Dokončí, co započalo.	Dítě a jeho tělo	Praktický život Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem.
Klíčová kompetence komunikační	Vyjadřuje se různými způsoby.	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč Vypráví jednoduchý děj.
Klíčová kompetence digitální	Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.	Dítě a jeho psychika	Myšlenkové operace a procesy Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.
Klíčová kompetence k učení	Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje.	Dítě a jeho psychika	Předčtenářské dovednosti Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj. Předmatematické představy Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času.
Klíčová kompetence kulturní	Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty.	Dítě, ten druhý a společnost	Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Chová se v souladu se základními společenskými pravidly.	Dítě a svět	Životní prostředí a jeho ochrana Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim.
Klíčová kompetence k řešení problémů	Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů.		

6.1.8 Kapka cestování

Integrovaný blok: Kapka cestování	
Charakteristika, cíle a záměry bloku	Integrovaný blok Kapka cestování je oblíbený tematický blok, který dětem zprostředkovává poznání světa kolem nás, dopravní výchovu a rozvoj kulturního povědomí. Záměrem je rozšířit obzory, podpořit zvědavost a naučit děti základní orientaci v prostoru i dopravní výchově, dodržování pravidel a bezpečností u dětí. Cíle: • Biologická oblast (Dítě a jeho tělo): Podporovat fyzický rozvoj a pohybovou koordinaci, jemnou motoriku, koordinace ruky x oka, sebeobsluhy, zdraví, bezpečí • Psychologická oblast (Dítě a jeho psychika): Překonat obavy a pocitu strachu, získávání odvahy a duševní pohody. Zdokonalování výslovnosti, slovní zásoby, schopností, vyjadřování myšlenky a porozumění. Podpora získávání zájmů o knihy, objevování symbolů a písmen, rozvoj fantazie při představování děje. Rozvoj logického, analytického, prostorového myšlení pomocí manipulací s reálnými předměty • Sociálně-kulturní oblast (Dítě, ten druhý a společnost): Navazování prvních vztahů s vrstevníky i dospělými a bezpečné začlenění do skupiny. Učení řešení konfliktů při společné hře na cestování. Poznávat pravidla chování na veřejnosti, dopravě. • Environmentální oblast (Dítě a svět): Rozvoj poznatků k živé i neživé přírodě, dovedností a objevování okolního světa. Záměry: • Rozvíjet pohybové dovednosti v přírodním terénu i na cestách, dopravních prostředcích, překonáváním překážek, vytrvalost (trénovat chůzi – písek, kameny, tráva, lesní podrost, chůze do kopce a z kopce, přelézání spadlých kamenů, klád, zvyšování kondice s malým batohem na zádech, koordinace a rovnováha při jízdě na koloběžce. • Rozvíjet poznávací schopnosti – vést děti k stimulaci myšlení, paměti, pozornosti, fantazie a prostorové orientaci. • Rozvíjet čtenářskou gramotnost pomocí symbolů, piktogramů, šipek, obrázkové plány, mapy. • Rozvíjet matematické dovednosti pomocí třídění, porovnávání (barva, tvar, velikost). • Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností – správně vyslovovat a artikulovat, naslouchat druhým. • Pomáhat dětem se začleněním do skupiny, podporovat navazování prvních setkání s vrstevníky a citlivě děti provázet při přijímání nových sociálních rolí v novém prostředí.

	• Rozvíjet vztah k přírodě – vést děti k tomu, aby přírodu neničily a neznečišťovaly, budovat návyky k třídění odpadů.
Role učitele	
Při realizaci integrovaného bloku Kapka cestování se role učitele v mateřské škole proměňuje z tradičního předavatele informací do pozice <i>průvodce, podporovatele a partnera</i>, který dětem dodává odvalu k objevování světa a učí je bezpečnému pohybu v něm. Učitel působí jako <i>průvodce terénem a trenér zdatnosti</i> (plánuje vycházky do rozmanitého přírodního terénu, motivuje děti ke zvládnutí chůze s batůžkem (přes kameny, klády či do kopce) a rozvíjí jejich rovnováhu na koloběžkách), <i>ochránce bezpečí a učitel dopravní výchovy</i> (hravou formou učí děti pravidlům chování na veřejnosti a v dopravních prostředcích. Pomáhá jim překonávat strach z neznámého a získávat odvalu), <i>zprostředkovatel čtenářské a matematické pregramotnosti</i> (učí děti číst v mapách, obrázkových plánech, piktogramech a šípkách. Vede je k logickému třídění a porovnávání předmětů podle barev, tvarů či velikostí), <i>jazykový mluvčí a vypravěč</i> (cíleně obohacuje slovní zásobu dětí o cestovatelské pojmy, dbá na správnou artikulaci a podporuje jejich fantazii při práci s knihami o světě), <i>sociální průvodce a tvůrce kolektivu</i> (citlivě pomáhá dětem přijímat nové sociální role na cestách, učí je řešit konflikty při společných hrách na cestování a bezpečně je začleňuje do skupiny), <i>ochránce přírody na cestách</i> (jde dětem příkladem v ekologickém chování během výletů, vede je k tomu, aby v přírodě nenechávaly odpady a neničily okolní prostředí).	
Navrhovaná témata	
<i>Poznávání světa a kultur:</i> Vytvářet představu o různorodosti světa, seznamovat s odlišnými kulturami, zvyky a tradicemi (např. Cesta kolem světa). <i>Dopravní výchova:</i> Seznámit děti s různými dopravními prostředky (auto, vlak, letadlo, loď), pravidly silničního provozu a bezpečností. <i>Orientace v prostoru:</i> Učit děti základní orientaci, práci s mapou, glóbusem nebo určování světových stran. <i>Prožitkové učení:</i> Dát dětem možnost získávat poznatky všemi smysly, prožívat radost z objevování nepoznaného. <i>Rozvoj sebevědomí:</i> Podporovat samostatnost a sebejistotu při překonávání nových situací. <i>Cestování v čase:</i> Podporovat zvědavost i fantazii při objevování v minulosti i budoucnosti, umožňuje propojit historii, fantazii, vědu i zábavné aktivity.	
Čtenářská gramotnost	
Dítě a jeho tělo	
Čtení a cvičení z kartiček (jógové cvičení – po přečtení textu zaujmout pozici např. kočka – klekni na kolena, opři se o ruce, zakulať záda jako kočka, podívej se na pupek...	
Dítě a jeho psychika	
Čtení znaků jako nosičů významu Dítě „čte“ dopravní značky, loga letišť, piktogramy v metru nebo symboly na mapě. Chápe, že obrázek či grafický znak nahrazuje psané slovo a dává jasný příkaz nebo informaci. <i>Fonematický cit:</i> Dítě při „cestování po světě“ (např. poslech cizojazyčné pohádky, písničky) vnímá odlišnou melodii a zvuky jiné řeči. Chápe, že lidé na světě mluví a píšou různými jazyky. <i>Předvídání děje:</i> Dítě při poslechu příběhu předvídá, co bude dál (příčina – následek).	
Dítě ten druhý a společnost	
Rozvoj řeči a komunikace (dramatizace pohádek a recitace, rozvoj slovní zásoby s využitím říkadel, hádanky, slovní hry)	
Dítě a svět	

Práce se symboly a plány (hledání pokladů podle jednoduché obrázkové mapy lesního palouku – skála, pařez, krmelec, dále turistické značky na stromech – navigují skupinu piktogramy a chování v lese – přeškrtnutý oheň, magnetofon, odpadková koš).

Matematická gramotnost

Dítě a jeho tělo

Orientace v prostoru: Při pohybu v terénu (vpravo, vlevo, nahoře, dole, uprostřed, před, za, vedle, mezi...), v překážkové dráze.

Prostorová orientace a geometrické tvary: Dítě při kreslení drah (koleje, silnice) vědomě používá linie (rovná čára, lomená, vlnovka). Dokáže dokreslit geometrické tvary dopravních prostředků (kulatá kola, obdélníkový vagon).

Kvantita, porovnávání a konstrukce: Dítě při stavbě garáže nebo dráhy odhaduje množství potřebného materiálu (např. „potřebuji ještě 3 dlouhé kostky“). Porovnává délku kolejí (delší/kratší) a pracuje s proporcemi.

Dítě a jeho psychika

Myšlenkové operace (schopnost třídit podle barvy, druhu) řadit podle velikosti (od nejmenšího po největší) a chápat jednoduché příčiny a následky.

Poznávací procesy: Vnímání tvarů, barev, velikostí (větší/menší, těžší/lehčí), matematická symbolika a kódování (dítě vnímá geometrické tvary značek (kruh = zákaz, trojúhelník = výstraha).

Logické usuzování: Dítě vyhodnocuje reálnost situací v dopravě (např. „Když svítí červená, auto nemůže jet, jinak by se srazilo“). Chápe podmínkové vztahy když – pak a princip příčiny a následku.

Dítě ten druhý a společnost

Porovnávání a třídění (řazení podle výšky od nejmenšího po největšího, zjištění, kdo stojí uprostřed a kdo na konci, hledání kamaráda do dvojice (oba mají na sobě něco modrého) rozdělení do skupin (podle barvy trička, délky vlasů).

Dítě a svět

Geometrie v prostoru: (vyhledávání tvarů na mapě světa např. Afrika jako trojúhelník, Antarktida jako kruh).

Manipulace s přírodninami: sběr a řazení přírodnin podle velikostí, skládání kruhů, čtverců, trojúhelníků do obrazců (šišky, klacíky, listy, kamínky, kaštany, žaludy).

Klíčové kompetence	Klíčové kompetence – OVU	Vzdělávací oblasti	Vzdělávací oblasti – OVU
Klíčová kompetence k řešení problémů	Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti.	Dítě a jeho tělo	Pohyb, hrubá a jemná motorika Zvládá základy grafomotoriky. Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Organizuje a realizuje svoje činnosti.	Dítě a jeho tělo	Praktický život Zvládá sebeobsluhu. Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, náradím, náčiním a dalšími pomůckami.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Rozlišuje vhodné a nevhodné chování.	Dítě a jeho tělo	Ochrana zdraví Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.
		Dítě, ten druhý a společnost	Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti Poradí si v nové situaci. Základy etikety a morální hodnoty Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
Klíčová kompetence komunikační	Klade otázky a hledá na ně odpovědi.	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč Rozliší český jazyk od jiných jazyků.
Klíčová kompetence k řešení problémů	Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli.	Dítě a jeho psychika	Myšlenkové operace a procesy Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu. Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.
Klíčová kompetence digitální	Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.		Předčtenářské dovednosti Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.
Klíčová kompetence kulturní	Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních.	Dítě, ten druhý a společnost	Svět lidí a kultury Pojmenuje místo a zemi, ve které žije. Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou. Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
Klíčová kompetence k učení	Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.	Dítě a svět	Bezpečné chování Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.
		Dítě a jeho psychika	Předmatické představy Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy. Určí postupným načítáním po 1 počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění.

6.1.9 Kapka moudrosti

Integrovaný blok: Kapka moudrosti	
Charakteristika, cíle a záměry bloku	Integrovaný blok Kapka moudrosti rozvíjí u dětí poznatky, které předcházejí čtení, psaní a počítání. Rozvíjí zájem o psanou podobu jazyka, vytváří základy pro práci s informacemi (knihy, obrazový materiál). Podporuje kultivovaný projev dítěte, schopnost porozumět textu, poznávání přírody, převzetí životních hodnot, rozvoj kritického myšlení skrze pohádky a příběhy. Cíle: • Biologická oblast (Dítě a jeho tělo): Podporovat fyzický rozvoj a pohybovou koordinaci, jemnou motoriku, koordinace ruky x oka, sebeobsluhy, zdraví, bezpečí • Psychologická oblast (Dítě a jeho psychika): Rozvoj schopnosti soustředěně naslouchat vyprávěný příběh, pohádku, vytvořit pozitivní vztah ke knihám. Rozvíjet zrakové a sluchové vnímání (analýza slov, rozlišování detailů na obrázcích, pravolevá orientace na stránce). Podněcovat orientaci v prostoru a čase (první, prostřední, poslední, včera, dnes, zítra a třídění obrázků). Podporovat schopnost analyzovat chování postav. Vyhledat informace a symboly v knihách, encyklopediích, obrázkovém materiálu. Rozlišovat vědomosti o živé a neživé přírodě, prostřednictvím příběhů, knih, badatelských aktivit. • Sociálně-kulturní oblast (Dítě, ten druhý a společnost): Posilovat empatii, naslouchat starším a zkušeným lidem, řešit konflikty s nadhledem (moudře). Rozvíjet moudrost s tradicemi, příběhy (pohádky, bajky), etikou a pochopením chodu světa. • Environmentální oblast (Dítě a svět): Rozvoj ekologického chování, mít citový vztah k přírodě, rostlinám a živočichům. Záměry: • Rozvíjet základní fyzický vývoj, prevence obezity, psychická pohoda, rozvoj mozku, a sociálních dovedností (správné držení těla, posílení svalů, dechového svalstva, pravidelné cvičení, křížové cvičení, týmové hry) • Rozvoj řeči a komunikace, podpora vyjadřování vlastních potřeb, emocí, myšlenek • Rozvíjet čtenářskou gramotnost (zábava, poučení relaxace) • Rozvíjet matematické dovednosti (orientace v prostoru, geometrické tvary) • Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností naslouchat druhým, správná výslovnost, práce ve skupinách, dodržování pravidel, nepodvádíme • Usnadnit adaptaci a socializaci, pomáhat dětem se začleněním do skupiny, podporovat navazování prvních setkání s vrstevníky, které mu umožní aktivně se podílet na životě ve společnosti

	• Rozvíjet vztah k životnímu prostředí, vnímat rozmanitost světa i přírody a vést je k bezpečnému chování v přírodě
Role učitele	
Při realizaci integrovaného bloku Kapka moudrosti se role učitele proměňuje z tradičního předavatele informací do pozice průvodce, facilitátora a partnera v učení. Je pro děti jazykovým vzorem, zprostředkovatelem informací. Učí děti, jak pracovat s knihami, encyklopediemi, symboly – kde hledat odpovědi na otázky. Přípravuje podnětné prostředí, podporuje badatelský přístup, experimentování. Vytváří bezpečné klima, vede děti ke spolupráci, naslouchání druhým a respektování dohodnutých pravidel.	
Navrhovaná témata	
<i>Pravidla a hodnoty</i> – spoluvytváření pravidel ve třídě, určování a vytváření hodnot mezi dětmi, podpora kamarádských vztahů a vztahů s dospělými. <i>Moudrost přírody</i> – poznávat, čím nám příroda pomáhá v běžném životě, závislost lidí na přírodě, ochrana přírody, učit se žít v souladu s přírodou. <i>Knihy a pohádky</i> – objevovat svět knížek a encyklopedií, v pohádce rozpoznat dobro a zlo, vyvodit ponaučení a moudro. Rozvoj předčtenářské gramotnosti. <i>Rozvoj osobnosti</i> – učení se zodpovědnosti a ohleduplnosti, umět se samostatně rozhodovat, učit se a rozlišovat za pomoci všech smyslů, využívat a uplatňovat konstrukční. <i>Hry a rozvoj myšlení</i> – hádanky, logické hry, poznávat svět čísel, rozvoj předmatematické gramotnosti.	
Čtenářská gramotnost	
Dítě a jeho tělo <i>Dramatizace a práce s tělem:</i> Zahrát si příběh, napodobit pohyby, zvuky, jednotlivé postavy (chůze obra, smutek myšky...).	
Dítě a jeho psychika <i>Zraková a sluchová diferenciaci:</i> Vyhledávání stejných a odlišných detailů na obrázcích, pamatovat si posloupnost děje, určit směr čtení (zleva doprava), trénovat sluchovou paměť.	
Dítě, ten druhý a společnost <i>Vztahy a komunikace, empatie, emoce, spolupráce:</i> (navazovat kontakty s vrstevníky a dospělými, sdílení příběhů, dialog, společné hry – vnímat potřeby druhých, schopnost řešit konflikty a respektovat pravidla.	
Dítě a svět <i>Rozmanitost světa:</i> Encyklopedie a atlasy – prohlížení knih o přírodě, zvířatech, vesmíru a cizích zemích, práce s mapou – hledání symbolů, piktogramů).	
Matematická gramotnost	
Dítě a jeho tělo <i>Smyslové porovnání:</i> Těžký/lehký (vnímání váhy předmětů svalovým napětím) malý/velký, odlišování tvarů hmatem a zrakem. <i>Konstruktivní činnosti:</i> Stavba z kostek a skládání puzzle – rozvíjejí poznávání geometrických tvarů, symetrii a odhad velikosti.	
Dítě a jeho psychika	

Časové představy: Zaměření na režim dne, střídání času, chápání posloupnosti (rozlišení části dne ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, noc). Používat pojmy včera, dnes, zítra, rozdíly mezi dnem, nocí a ročními obdobími + typické znaky, vnímání toho, co bylo nejdříve, co je teď a co bude potom, uvědomování si pravidelného opakování činnosti (režim dne) seřadit obrázky podle časové následnosti (růst, rostliny, pečení koláče).

Dítě, ten druhý a společnost

Prostorová orientace a komunikace: Práce ve dvojicích (např. zrcadlo jeden ukazuje geometrický tvar nebo pohyb a druhý ho zrcadlově opakuje).

Dítě a svět

Ekologie a třídění: Třídění odpadků do správných kontejnerů na základě logických kategorií (plast, papír, sklo).

Klíčové kompetence	Klíčové kompetence – OVU	Vzdělávací oblasti	Vzdělávací oblasti – OVU
Klíčová kompetence k řešení problémů	Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti.	Dítě a jeho tělo	Tělo, smysly a biologické potřeby Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce. Pohyb, hrubá a jemná motorika Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Přichází s vlastními nápady.	Dítě a jeho tělo	Tělo, smysly a biologické potřeby Rozlišuje pomocí všech smyslů.
		Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově Myšlenkové operace a procesy Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře. Předmatické představy Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností.
Klíčová kompetence komunikační	Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává.	Dítě a jeho psychika	Předčtenářské dovednosti Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Vyjadřuje svůj názor.	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč Formuluje instrukce a předá je ostatním. Myšlenkové operace a procesy Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat.

		Dítě, ten druhý a společnost	Svět lidí a kultury Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
Klíčová kompetence komunikační	Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace.	Dítě, ten druhý a společnost	Základy etikety a morální hodnoty Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností.	Dítě, ten druhý a společnost	Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat.	Dítě, ten druhý a společnost	Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti Ovlivňuje směřování společné činnosti.
Klíčová kompetence k učení	Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje.	Dítě a svět	Životní prostředí a jeho ochrana Respektuje různé formy života.

6.1.10 Kapka šikovnosti

Integrovaný blok: Kapka šikovnosti	
Charakteristika, cíle a záměry bloku	Charakteristika Tento integrovaný blok je koncipován jako flexibilní celek zaměřený na přípravu dítěte pro život ve společnosti a světě práce. Vodník v něm opouští bezpečí rybníka, aby objevoval svět dospělých, různorodost profesí, techniku a hodnotu lidské práce. Blok vytváří podnětné prostředí pro rozvoj pracovní, čtenářské a matematické gramotnosti prostřednictvím praktických činností v centrech aktivit, kde děti vnímají smysl učení v reálných situacích a učí se používat nástroje i symboly k dorozumění a tvorbě. Cíle • Biologická oblast (Dítě a jeho tělo): Rozvoj zručnosti, jemné motoriky a koordinace ruky a oka při zacházení s reálným nářadím a různými materiály (dřevo, kov, látka). • Psychologická oblast (Dítě a jeho psychika): Podpora analyticko-syntetického myšlení, představivosti a seznámení se znakovými systémy (čísla, značky) při řešení pracovních úkolů. • Sociálně-kulturní oblast (Dítě, ten druhý a společnost): Osvojení si vzorců zdvořilého chování, přijímání rozmanitosti a budování úcty k úsilí a právům druhých. • Environmentální oblast (Dítě a svět): Vytváření kladného vztahu k pracovnímu prostředí a pochopení vlivu lidské činnosti a techniky na okolní svět. Záměry • Podporovat rozvoj sociální a pracovní gramotnosti skrze aktivní zapojení do činností simulujících reálné životní situace. • Rozvíjet základy čtenářské gramotnosti prací se symboly, piktogramy a technickými nákresy. • Posilovat základy matematické gramotnosti využíváním matematického jazyka (poměřování materiálu, počítání, třídění) v praktických situacích. • Rozvíjet schopnost komunikace a spolupráce v různorodých sociálních rolích (dítě, dospělý, řemeslník, partner v týmu). • Vytvářet povědomí o materiálních i duchovních hodnotách vytvořených člověkem posilovat sebepojetí a důvěru ve vlastní schopnost
Role učitele	
Učitel působí jako průvodce, který podporuje dětskou iniciativu prostřednictvím prožitkového a kooperativního učení. Využívá se interaktivní model kurikula, který umožňuje reagovat na aktuální impulsy dětí (např. oprava rozbité židle jako východisko pro měření a čtení postupu). V centrech aktivit (dílna, ateliér, obchod) je zajištěn dostatek autentických materiálů a funkčního nářadí pro učení skrze přímou zkušenost a manipulaci.	

Navrhovaná témata
<i>Co všechno umí lidské ruce?</i> Objevování hodnoty lidské práce a rozmanitosti profesí v okolí dětí. Děti si v centrech aktivit (dílna, ateliér) zkoušejí zacházení s reálnými nástroji, jako jsou kladívka, pilníky či šroubováky, čímž rozvíjejí jemnou motoriku a pracovní dovednosti. Učí se, že za každým předmětem stojí úsilí konkrétního člověka, a budují si tak úctu k materiálním hodnotám. <i>Malí inženýři a stavitelé</i> Konstrukční myšlení a rozvoj matematické i čtenářské gramotnosti. Děti pracují s obrázkovými návody, schémata a technickými nákresey, podle kterých sestavují prostorové objekty ze stavebnic nebo recyklovaných materiálů. Součástí je praktické poměřování a měření, kdy děti odhadují a následně ověřují velikost či délku objektů pomocí stop či pídí. <i>Jak fungují věci kolem nás?</i> Svět techniky a digitálních technologií jako užitečných pomocníků. Vodník Všeználek děti provází bádáním nad tím, jak fungují jednoduché stroje, a také jim ukazuje, že mnohé rozbité věci lze opravit a znovu použít. Téma podporuje myšlenkové operace, jako je analýza a hledání příčin a důsledků. <i>Povolání a role v našem světě.</i> Námětové hry na profesní role (obchod, ordinace, dílna), které dětem umožňují vnímat rozmanitost lidí jako přirozený jev. Děti se učí komunikovat v různých sociálních rolích, vyjednávat s partnery v týmu a respektovat práva i potřeby ostatních. Rozvíjí se zde sociální gramotnost skrze společné rozhodování a plánování činností. <i>Moje cesta do školy.</i> Plynulý přechod do ZŠ a rozvoj orientace v prostoru a rovině. Děti vytvářejí vlastní plány a mapy okolí školy, pracují s piktogramy a symboly a učí se bezpečnosti v dopravních situacích. Téma posiluje sebedůvěru a připravenost dětí přijmout novou sociální roli školáka.
Čtenářská gramotnost
Dítě a jeho tělo <i>Vizuální gramotnost a bezpečnost:</i> Dítě „čte“ a interpretuje piktogramy a bezpečnostní značky u pracovních koutků nebo na náradí (např. symbol ochranných brýlí). Rozumí obrázkovým návodům pro správný úchop nástroje či postup při cvičení.
Dítě a jeho psychika <i>Technické texty a symbolické systémy:</i> Dítě pracuje s technickými nákresey, schémata a grafickými návody (např. při sestavování stavebnice nebo výrobku v dílně). Rozšiřuje si odbornou slovní zásobu o názvy profesí, nástrojů a materiálů.
Dítě, ten druhý a společnost <i>Vztah k hodnotám a informacím:</i> Dítě si buduje úctu k lidské práci a výtvorům (včetně knihy jako výsledku řemesla) a učí se s nimi šetrně zacházet. Skrze příběhy a literaturu poznává sociální role a postavení lidí v různých profesích.
Dítě a svět <i>Informační gramotnost:</i> Dítě se učí, že návody a encyklopedie jsou zdrojem informací o tom, jak funguje svět techniky a stroje. Rozpoznává loga firem či řemeslných dílen v okolí jako nosiče významu.
Matematická gramotnost
Dítě a jeho tělo <i>Časová a operační posloupnost:</i> Dítě si uvědomuje posloupnost kroků při sebeobsluze spojené s prací (např. nejdříve zástěra, pak rukavice). Odhaduje vzdálenost a prostor při manipulaci s materiálem v dílně, aby neohrozilo sebe ani ostatní.
Dítě a jeho psychika

Měření, porovnávání a konstrukce: Dítě v praxi poměřuje materiál (délku dřívka, velikost látky) pomocí jednotek, jako jsou stopy, pídě či špejle. Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování 3D objektů a objevuje geometrické tvary v reálných předmětech.

Dítě, ten druhý a společnost

Logika společenství a hodnota: Dítě řeší rozdělování úkolů a rolí v týmu (kolik dětí je potřeba na určitou práci). Začíná vnímat ekonomickou a užitnou hodnotu věcí – chápe, že materiál je konečný a jeho cena odpovídá úsilí při výrobě.

Dítě a svět

Kategorizace a tvary v technice: Dítě třídí materiály podle vlastností (kov, dřevo, plast) a rozpoznává geometrické tvary v architektuře a technických prvcích v obci. Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a zkoumá jejich vzájemné vlivy a proporce.

Klíčové kompetence	Klíčové kompetence – OVU	Vzdělávací oblasti	Vzdělávací oblasti – OVU
Klíčová kompetence k učení	Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.	Dítě a jeho tělo	Tělo, smysly a biologické potřeby Zachovává správné držení těla. Pohyb, hrubá a jemná motorika Koordinuje pohyby těla, ruky a oka. Ochrana zdraví Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Dokáže měnit cesty k dosažení cíle.	Dítě a jeho tělo	Fyzická zdatnost Překonává fyzické překážky.
		Dítě a jeho psychika	Myšlenkové operace a procesy Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů. Předčtenářské dovednosti Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci. Předmatematické představy Určí míru objektů a porovná je pomocí poměrování.
Klíčová kompetence k učení	Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost.	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč Rozpozná rým, rytmitizuje. Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Pojmenuje vlastní silné stránky.	Dítě a jeho psychika	Fyzická zdatnost Vykazuje vytrvalost, sílu a odolnost.

Klíčová kompetence komunikační	Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny.	Dítě, ten druhý a společnost	Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti Přijímá různé sociální role.
Klíčová kompetence kulturní	Zapojuje se do tvůrčích činností.	Dítě, ten druhý a společnost	Základy etikety a morální hodnoty Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu. Svět lidí a kultury Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností.	Dítě, ten druhý a společnost	Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.
Klíčová kompetence k řešení problémů	Tvořivě pracuje s informacemi.	Dítě, ten druhý a společnost	Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.
Klíčová kompetence digitální	Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.	Dítě a svět	Poznávání světa a přírody Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.

6.1.11 Kapka loučení

Integrovaný blok: Kapka loučení	
Charakteristika, cíle a záměry bloku	Kapka loučení je zaměřena na citové a sociální prožívání – konce jako takového. Vede děti k pochopení, že loučení a změna jsou přirozenou součástí života. Posiluje jejich psychickou odolnost při zvládání náročných citových situací (dočasné loučení s rodiči – nástup do MŠ, odchod do ZŠ, ztráta blízkého, změny v rodině). Hlavním motivem je „kapka“ jako symbol (kapka deště, slza dojetí, kapka v moři zážitků). Děti společně rekapituluji, co se naučily, co společně prožily a jak se změnily. Zvláštní pozornost je věnována budoucím školákům a jejich přechodu do základní školy (rituál loučení) a nově přichozím dětem do MŠ. Současně blok využívá počasí k environmentálním aktivitám spojeným s vodou a přírodou. Cíle: • Biologická oblast (Dítě a jeho tělo): Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti potřebné pro zvládnutí nové životní role (školák). • Psychologická oblast (Dítě a jeho psychika): Posilování kognitivních schopností skrze reflexi prožitého a vyjadřování svých očekávání z budoucnosti (škola, prázdniny). • Sociálně-kulturní oblast (Dítě, ten druhý a společnost): Rozvoj sociální citlivosti a ohleduplnosti v situacích loučení a oslav. Uvědomění si sounáležitosti s komunitou MŠ • Environmentální oblast (Dítě a svět): Vytváření elementárních poznatků o světě, ve kterém dítě žije, a o změnách, které v něm probíhají. Záměry: • Podporovat u dětí uvědomění si vlastního růstu a změn (už jsem velký/á, co všechno už moje tělo dokáže). Rozvíjet koordinaci a odvahu při sportovních hrách a zahradních slavnostech. • Rozvíjet schopnost souvisle vyprávět o zážitcích z uplynulého období. Upevňovat dovednosti důležité pro školní zralost (orientace v čase, paměť, pozornost). • Učit děti zvládat emoce spojené s loučením a změnou. Posilovat pocit sounáležitosti se skupinou (třídou) a ocenit přínos každého kamaráda. • Seznamovat děti s koloběhem života a přírody (voda v přírodě – metafora kapky). Vnímat změny v okolním světě a připravovat se na vstup do širšího společenského prostředí (škola, město).
Role učitele	
Z učitele se stává průvodce emocemi, tvůrce rituálů, sociální mentor a partner, který s maximální citlivostí bezpečně provází dětskou duši obdobím životních změn a nových začátků. Pomáhá dětem pojmenovat a bezpečně prožít pocity smutku, strachu či dojetí. Posiluje jejich psychickou odolnost a učí je chápat, že loučení a změny jsou přirozenou součástí života. Organizuje slavnostní rituály loučení (např. pasování školáků, vítání nových dětí) a	

pomáhá dětem rekapitulovat společné zážitky, úspěchy a to, jak vyrostly. Usnadňuje budoucím školákům přestup do základní školy a novým dětem nástup do MŠ. Poskytuje jim bezpečné zázemí a pomáhá zvládat dočasné odloučení od rodičů. Podporuje děti ve sdílení citů s vrstevníky, učí je vzájemné empatii a pomáhá jim uzavírat stará přátelství a otevírat se novým vztahům ve skupině. Jako environmentální badatel (využití symbolu kapky) využívá proměnlivé počasí a téma vody (kapka deště, slza, koloběh) k přírodovědným aktivitám, čímž propojuje vnitřní prožívání dětí s pozorováním přírodních cyklů.

Navrhovaná témata

Rituální školní akce – loučení s předškoláky, zahradní slavnosti.

Když kapka steče – zaměřeno na oblast – téma ztráty a smutku, zaměření na emoce, smrt v rodině nebo odchod blízkého člověka, tělesné projevy smutku, relaxační techniky zklidnění a uvolnění, pojmenovávání emocí, pochopení koloběhu života.

Kapka v oceánu rodiny – zaměřeno na vztahy a kořeny každého člověka – rozvod, stěhování, stále jsme součástí celku, vzájemná sounáležitost, kdo ke mně patří, respekt k různým modelům rodiny, moje místo v rodině i ve světě.

Proměnlivé kapky – strach z neznáma nová naděje, nástup do školy, nová paní učitelka, práce s napětím a uvolněním, překonávání obav, vzájemná podpora, jak se mění svět kolem nás.

Duhová kapka – naděje, vzpomínky, radost, láska – co je to odkaz, památka, smyslové vnímání – vůně domova, dotek, kotva pro pocit bezpečí, práce s pamětí – uvědomování si charakteristických symbolů, svátek zesnulých, etika a úcta.

Čtenářská gramotnost

Dítě a jeho tělo

Vizuální gramotnost a bezpečnost: Dítě „čte“ a interpretuje piktogramy a symboly spojené s bezpečností při závěrečných sportovních hrách na zahradě. Rozumí obrázkovým návodům pro správný postup při nácviku rituálů loučení, například při nácviku slavnostního šerpování.

Dítě a jeho psychika

Práce s příběhem a instrukcemi: Rozvíjí schopnost souvisle vyprávět o zážitcích z uplynulého roku a vyjadřovat očekávání z budoucnosti.

Prostřednictvím knih o loučení a změnách se identifikuje s hrdiny, což mu pomáhá zvládat emoce. Rozšiřuje si slovní zásobu o názvy spojené s prostředím školy a budoucími povinnostmi.

Dítě, ten druhý a společnost

Vztah ke knize a hodnotám: Buduje si úctu ke knize jako k výsledku lidské práce (např. při tvorbě společného alba vzpomínek) a učí se s ní šetrně zacházet. Skrze literaturu poznává sociální roli „školáka“ a učí se naslouchat sdělením ostatních dětí během společných reflexí.

Dítě a svět

Informační gramotnost: Využívá plány a mapy blízkého okolí k nalezení cesty do své budoucí základní školy. Rozpoznává loga a nápisy důležitých institucí v obci jako nosiče významu a učí se, že encyklopedie jsou zdrojem informací o světě, do kterého vstupuje.

Matematická gramotnost

Dítě a jeho tělo

Prostor a posloupnost: Při pohybových aktivitách v terénu a na zahradě odhaduje vzdálenosti a prostor, aby bezpečně zvládlo překážky.

Uvědomuje si operační posloupnost kroků při sebeobslužných činnostech spojených s přípravou na slavnostní rozloučení (např. pořadí při oblékání

slavnostního oděvu).

Dítě a jeho psychika

Třídění, měření a konstrukce: Třídí a kategorizuje vzpomínkové předměty a materiály ze svého portfolia podle vlastních kritérií. Využívá praktické poměřování (např. pomocí stop či špejlí) při výrobě dárků na rozloučenou nebo při stavbě 3D modelů „mojí školy“ ze stavebnic.

Dítě, ten druhý a společnost

Logika společenských a časových vztahů: Řeší rozdělování rolí a počty dětí potřebných pro závěrečné vystoupení či společnou hru. Orientuje se v časové posloupnosti dne i v delších časových úsecích – chápe rytmus roku a rozdíl mezi minulostí (v MŠ) a budoucností (v ZŠ).

Dítě a svět

Tvary a systémy: Při vycházkách vyhledává geometrické tvary v architektuře budovy školy a technických prvcích obce. Kategorizuje objekty z přírody a techniky podle jejich vlastností a sleduje proměny světa v čase skrze metaforu koloběhu vody a života.

Klíčové kompetence	Klíčové kompetence – OVU	Vzdělávací oblasti	Vzdělávací oblasti – OVU
Klíčová kompetence k učení	Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.	Dítě a jeho tělo	Tělo, smysly a biologické potřeby Naplňuje své biologické potřeby. Pohyb, hrubá a jemná motorika Zvládá základní pohybové dovednosti. Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel. Zvládá základy grafomotoriky. Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.
Klíčová kompetence k řešení problémů	Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje.	Dítě a jeho psychika	Jazyk a řeč Poznává a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. Předmatické představy Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Chová se v souladu se základními společenskými pravidly.	Dítě a jeho psychika	Sebepojetí, autonomie a emoce Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění. Vyrovnává se s neúspěchem.
		Dítě, ten druhý a společnost	Základy etikety a morální hodnoty Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
	Vyjadřuje se různými způsoby.	Dítě a jeho psychika	Sebepojetí, autonomie a emoce Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám.

Klíčová kompetence komunikační		Dítě, ten druhý a společnost	Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	Přispívá k fungování společnosti v mateřské škole.	Dítě, ten druhý a společnost	Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti Přijímá různé sociální role. Svět lidí a kultury Sděluje informace s ohledem na soukromí bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi.	Dítě a svět	Životní prostředí a jeho ochrana Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit.

6.2 Projekty a programy

Projekt v naší MŠ chápeme ve smyslu projektového a činnostního učení. Snahou pedagogů je, aby děti určovaly výstup projektu a plánovaly cestu k jeho dosažení, učitel je partnerem. Časová dotace i realizace plánovaného obsahu se řídí aktuálními zájmy, potřebami a možnostmi dětí. Striktní plánování na jeden týden je nevhodné, neboť neumožňuje prožitek dětí a proniknutí do hloubky tématu, ale vede k povrchnosti a fragmentaci poznatků. MŠ realizuje mnoho projektů a programů, které jsou charakteristické jako jednorázové, krátkodobé i dlouhodobé.

Dílčí projekty a programy plánují a realizují učitelky ve svých třídách vzhledem k zaměření třídních plánů, věku a zájmu dětí, aktuální nabídce ze stran ostatních subjektů – ZŠ, SVČ, ZUŠ, sportovních klubů města Bruntál, Střediska ekologické výchovy – vzdělávání pedagogů (Lipka, Sluňákov).

Celá škola se pravidelně zapojuje do projektů Celé Česko čte dětem, Uklidíme Česko, Akademie Učíme se venku, Mrkvička (Sluňákov, Centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s.).

Dlouhodobé projekty:

Programy realizované jako více týdenní nebo měsíční akce, často s externími partnery.

Název: **Akademie Učíme se venku** – Ekologický projekt

Hlavní smysl a účel:

- *Učení prožitkem a všemi smysly:* Využívat venkovní prostředí (zahradu MŠ, les, park) jako přirozenou a plnohodnotnou učebnu pro celostní rozvoj osobnosti dítěte skrze hru, pohyb a objevování.
- *Badatelský přístup a zvědavost:* Podporovat přirozenou dětskou zvědavost kladením otázek, pozorováním přírodních jevů, experimentováním a hledáním souvislostí přímo v terénu za každého počasí.
- *Budování vztahu k přírodě a místu:* Rozvíjet u dětí environmentální citlivost, respekt ke všemu živému a vytvářet pozitivní citové pouto k okolní krajině a místní komunitě.
- *Rozvoj kompetencí v přirozeném prostředí:* Posilovat fyzickou zdatnost, tvořivost, hrubou i jemnou motoriku a schopnost dětí spolupracovat, komunikovat a řešit problémy v reálných situacích venku.

Očekávané výsledky učení:

- *Aktivně pozoruje a zkoumá:* Sleduje změny v přírodě, vyhledává přírodniny, pracuje s jednoduchými badatelskými pomůckami (lupa, badatelský deník, určovací klíče) a pojmenovává své nálezy (DAS – PSP).
- *Vnímá přírodu všemi smysly:* Dokáže popsat své smyslové prožitky z venkovního prostředí (zvuky, vůně, struktury materiálů, barvy) a vyjádřit je slovem, pohybem či tvořivou činností (DAS – PSP, DJT – TSB).
- *Chápe základní přírodní zákonitosti:* Uvědomuje si souvislosti mezi počasím, ročním obdobím a životem rostlin, živočichů i člověka. (DAS – PSP).
- *Pohybuje se bezpečně a sebevědomě v terénu:* Zvládá chůzi a pohyb v nerovném přírodním terénu, odhaduje své síly a samostatně dodržuje domluvená bezpečnostní pravidla pro pobyt venku (DAT – PHJ, DAS – BCH).
- *Spolupracuje v kolektivu pod širým nebem:* Zapojuje se do společných her a projektů, dokáže s ostatními dětmi sdílet prostor, pomůcky i své objevy a respektuje názory druhých (DDS – ASO).

Komunitní projekty:

Projekty zaměřené na spolupráci s místní komunitou, rodiči a širším okolím.

Název: **Uklidíme Česko**

Hlavní smysl a účel:

- Rozvoj environmentálního povědomí dětí a utváření pozitivního vztahu k přírodě a živému prostředí.
- Praktické zapojení dětí do péče o čistotu nejbližšího okolí, jako je zahrada mateřské školy, park nebo přilehlý les.
- Pochopení významu třídění odpadu a negativních dopadů lidského znečišťování na životní prostředí, zvířata a rostliny.
- Posilování pocitu sounáležitosti s komunitou a rozvoj schopnosti spolupracovat na společném užitečném cíli.

Očekávané výsledky učení:

- Dítě rozlišuje základní druhy materiálů a správně třídí běžný odpad do barevných kontejnerů (plast, papír, sklo) (DAS – ZPO).

- Uvědomuje si, že odpadky patří do koše, a chápe, proč je důležité neznečišťovat přírodu (DAS – ZPO).
- Dodržuje základní pravidla bezpečnosti a hygieny při sběru odpadků, například používání ochranných rukavic a nahlásování nebezpečných předmětů dospělému (DAT – OZD).
- Spolupracuje ve skupině vrstevníků při plnění společných úkolů a respektuje domluvená pravidla (DDS – ZEH).
- Vyjadřuje vlastními slovy, jak může samo přispět k ochraně čistoty ve svém okolí (DJP – JAR, DAS – PSP).

Školní projekty:

Projekty zahrnující celou mateřskou školu, do kterých jsou zapojeny všechny třídy.

Název: **Celé Česko čte dětem**

Hlavní smysl a účel:

- *Rozvoj předčtenářské gramotnosti a jazyka:* Systematicky budovat pozitivní vztah ke knihám, rozšiřovat slovní zásobu, rozvíjet souvislé vyjadřování a podporovat verbální paměť a představivost dětí.
- *Podpora emocionálního zdraví a sdílení:* Využívat rituál společného předčítání (pravidlo „20 minut denně“) k navození pocitu bezpečí, klidu, porozumění a emočního sdílení v kolektivu dětí.
- *Fixace morálních hodnot a empatie:* Skrze příběhy literárních hrdinů přirozeně rozvíjet emoční inteligenci, schopnost empatie a porozumění základním hodnotám (rozlišování dobra a zla, kamarádství, pomoc druhým).
- *Propojování komunity a generací:* Aktivně zapojovat do předčítání v mateřské škole širší rodinu (rodiče, prarodiče v rámci aktivity „Babička a dědeček do školky“) a budovat tak mezilidská i mezigenerační pouta.
- *Podpora spolupráce mezi třídami,* posilování komunitního ducha školy.

Očekávané výsledky učení:

- Dítě aktivně naslouchá a vnímá text, sleduje dějovou linii, reaguje na tón hlasu vypravěče a dokáže udržet pozornost (DJP – PDO).
- Vlastními slovy interpretuje děj příběhu, popisuje ilustrace, klade otázky k neznámým slovům a domýšlí pokračování děje (DJP – PDO, JAR).

- Dokáže pojmenovat chování postav, rozliší pozitivní a negativní vlastnosti (dobro/zlo) a projevuje empatii s pocity hrdinů (DJP – SAE, DDS – ZEH).
- Uplatňuje tvořivost a fantazii - Reflektuje přečtený příběh skrze dramatizaci, výtvarné zpracování, pohybové hry nebo tvoření z různých materiálů (DDS – ZKV).
- Respektuje rituály a pravidla společného sdílení – Zvládá zklidnění, respektuje prostor ostatních dětí při poslechu a bere ohled na své kamarády během sdílení dojmů v kruhu (DDS – ZEH).

Třídní projekty

Projekty realizované v rámci jedné třídy, které jsou flexibilně přizpůsobeny věku, individuálním potřebám a aktuálnímu vývojovému stadiu konkrétní skupiny dětí. Témata třídních projektů si pedagogové zpracovávají a pojmenovávají samostatně na základě aktuálního dění, vnitřní motivace a spontánního zájmu dětí. Projekty realizované v rámci jedné třídy, přizpůsobené věku a potřebám konkrétní skupiny dětí.

Hlavní smysl a účel:

- *Rozvoj prosociálních hodnot:* Vytvářet bezpečné a inkluzivní třídní klima, které podporuje empatii, vzájemný respekt, toleranci a pomáhající chování mezi dětmi.
- *Kooperativní učení a spolupráce:* Poskytovat dětem prostor pro společné plánování, sdílení nápadů, rozdělování rolí a týmové řešení přirozených situací a úkolů.
- *Aktivní participace dětí:* Podporovat autonomii dětí, jejich spoluodpovědnost za průběh projektu a schopnost spolurozhodovat o činnostech ve třídě.
- *Smysluplná integrace témat:* Propojovat různé oblasti učení kolem jednoho ústředního tématu, které vychází z reálného života dětí.

Očekávané výsledky učení (OVU)

Konkrétní očekávané výsledky učení volí pedagogové individuálně vzhledem k zaměření a tématu daného projektu. Cílí však primárně na *rozvoj Kompetencí sociálních a personálních (KKSP) a Kompetencí k řešení problémů (KKŘP)*, kde dítě na konci předškolního vzdělávání směřuje k těmto univerzálním výstupům:

- KKSP-PV-01 – Spolupracuje v týmu, podílí se na společném rozhodování a respektuje nastavená pravidla skupiny.

- KKSP-PV-02 – Rozpoznává a pojmenovává základní emoce u sebe i druhých, reaguje na ně s porozuměním a projevuje soucit i ochotu pomoci.
- KKŘP-PV-03 – Přichází s vlastními nápady, nebojí se chybovat a ve spolupráci s ostatními hledá funkční řešení nastalých situací.
- KKK-PV-03 – Naslouchá druhým s porozuměním, bere ohled na jejich sdělení a zapojuje se do společného dialogu

6.3 Popis implementace Třídního vzdělávacího plánu – Vzdělávací obsah na úrovni třídy

Vzdělávací obsah se stanovuje pro celou věkovou skupinu společně, tj. pro děti ve věku od 2 do 6 (7) let. Je zpracován do 11 bloků, které jsou konkretizovány na úrovni tříd. Integrují všechny vzdělávací oblasti, vzájemně se prolínají a prostupují. Bloky sjednocují to podstatné, pedagogy nesvazují a neomezují a umožňují jim plánovat konkrétní činnosti s ohledem na vzdělávací podmínky jednotlivých tříd. Integrované bloky představují závaznou strukturovanou formální nabídku. Jsou pro pedagogy společnou oporou, která sjednocuje pojetí a zaměření celé školy a současně ponechává dostatek prostoru dětem i pedagogům.

Při plánování učitelky vycházejí ze závěrů evaluace. V přípravě programů na jednotlivých třídách konkrétní činnosti staví na výsledcích průběžné diagnostiky dětí. Pedagogové tak společně směřují k ucelenému a promyšlenému rozvoji základních gramotností a smysluplnému naplňování očekávaných výsledků učení, které propojují s praktickými a intelektovými aktivitami. Tento přístup umožňuje flexibilně reagovat na individuální potřeby dětí a přizpůsobovat vzdělávací nabídku jejich aktuální rozvojové úrovni.

Integrované bloky

Vzdělávací obsah je uspořádaný do flexibilních integrovaných bloků (IB). Pedagog rozhoduje o pořadí a délce realizace jednotlivých IB, které nejsou ukotveny v čase, abychom mohli flexibilně reagovat na aktuální zájmy a potřeby dětí a přizpůsobovat jim vzdělávací nabídku. Pedagogové si pro svou třídu vybírají IB, které v daný okamžik odpovídají jejím potřebám.

V ŠVP není cílem uvádět ke každému integrovanému bloku všechny potenciálně možné očekávané výstupy a klíčové kompetence, ke kterým by realizace mohla směřovat, ale jen ty, které mají k tématu a obsahu integrovaného bloku největší vazbu. Učitelé jsou zodpovědní za plánování a realizaci obsahu vzdělávání na úrovni třídy, do plánování témat a vzdělávací nabídky zapojují děti. Na základě ŠVP si ve vzájemné spolupráci průběžně a operativně v průběhu školního roku svůj plán připravují. Tvořivě využívají aktuální vzdělávací příležitosti, zejména to, že se ptají dětí, co by je zajímalo, co navrhuje. Vycházejí ze zjištění pedagogického diagnostikování a důsledně postupují s ohledem na individuální zájmy, potřeby a vývojové možnosti dětí, a to včetně volby témat.

1. Organizace vzdělávacího procesu

Práce s plánem

Učitelé budou plánovat vzdělávací činnosti podle integrovaných bloků či projektů v ŠVP PV, které odpovídají cílům a očekávaným výstupům dle RVP PV.

Plán bude obsahovat konkrétní aktivity, metody a formy práce a očekávané výsledky učení

V mateřské škole nepreferujeme striktní plánování témat na jeden týden. Takto nastavený časový rámec neumožňuje dětem plný prožitek, autentické vnímání a hlubší proniknutí do podstaty zkoumaného jevu. Naopak vede k povrchnosti, unáhlenému střídání činností a nežádoucí fragmentaci poznatků. Abychom podpořili přirozenou zvědavost dětí a umožnili jim témata prozkoumat badatelským způsobem, budou jednotlivá témata zpravidla zpracována a realizována na dobu delší než jeden týden. Časový prostor se plně podřizuje zájmu dětí, jejich individuálnímu tempu a možnostem. V konkrétních třídních plánech učitelé transformují obecné záměry z integrovaných bloků (IB) do konkrétních každodenních situací, činností a her. Při přípravě vzdělávací nabídky učitelé specifikují organizační formy v průběhu celého dne, přičemž vyváženě kombinují:

- PPČ (Přímo řízené pedagogické činnosti): Cílené, motivované a pedagogem iniciované aktivity (individuální, skupinové i frontální).
- NPČ (Nepřímo řízené pedagogické činnosti): Spontánní hry, samostatné objevování, badatelské aktivity a tvořivé činnosti dětí.

Oba tyto přístupy (PPČ i NPČ) jsou organizačně provázány jak v dopoledních, tak v odpoledních činnostech, což zajišťuje celkovou kontinuitu, pohodu a nenásilný rozvoj všech integrovaných gramotností a očekávaných výsledků učení (OVU). Při plánování na dobu delší než jeden týden na sebe učitelky ve třídě úzce navazují a vzájemně spolupracují. Jejich společné plány přímo vycházejí z průběžného diagnostikování – učitelky společně sdílejí a vyhodnocují své pedagogické postřehy, zaznamenávají individuální pokroky i případná úskalí u jednotlivých dětí a na základě těchto zjištění flexibilně modelují a dotvářejí vzdělávací nabídku pro další dny.

Flexibilita plánu

Vzdělávací obsah bude upraven podle aktuálních potřeb a zájmu dětí ve třídě.

Plány budou otevřené a umožní reagovat na aktuální situace, sezónní témata nebo spontánní zájem dětí.

2. Individualizace vzdělávacího obsahu

Přizpůsobení věku a schopnostem

Učitelé budou diferencovat činnosti podle věku a individuálních schopností dětí (v mladší věkové skupině jednodušší činnosti, u předškoláků složitější a komplexnější úkoly).

Podpora dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávací činnosti budou přizpůsobeny dětem se speciálními vzdělávacími potřebami tak, aby měly rovnou příležitost k rozvoji. Poskytována bude individuální podpora a spolupráce se školskými poradenskými zařízeními.

Začlenění nadaných dětí

Pro nadané děti budou připravovány náročnější úkoly a aktivity, které je budou motivovat a podporovat jejich další rozvoj.

3. Metody práce ve třídách

Hra jako klíčová metoda: Hlavní metodou bude hra a hravé aktivity, které umožní dětem získávat nové dovednosti a znalosti přirozenou cestou.

Projektové vyučování: Učitelé budou pracovat s krátkodobými i dlouhodobými projekty, které dětem umožní zapojit se do řešení konkrétních problémů a poznávat svět kolem sebe.

Tematické integrované bloky: Učitelé budou vzdělávací obsah integrovat do tematických bloků, které propojují více vzdělávacích oblastí (např. téma „Roční období“ zahrnující poznávání přírody, matematické dovednosti i výtvarné aktivity).

Individuální a skupinová práce: Učitelé budou kombinovat individuální práci s dětmi, která umožňuje cílenou podporu, a skupinové aktivity, které rozvíjejí sociální dovednosti a spolupráci.

Badatelské a experimentální činnosti: Děti budou vedeny k objevování, zkoumání a experimentování, aby rozvíjely svou zvědavost, kreativitu a kritické myšlení.

4. Práce s klíčovými kompetencemi

Kompetence k učení: Učitelé zařadí činnosti, které podněcují zvědavost a chuť učit se.

Klíčové kompetence komunikační: Učitelé podporují komunikaci v běžných situacích s dětmi i s dospělými. Vedou ke kultivaci projevu, v souladu se základními pravidly komunikace.

Klíčové kompetence k občanství a udržitelnosti: Děti budou vedeny k respektování pravidel a hodnot, ochraně životního prostředí a pomoci druhým.

Klíčové kompetence osobnostní a sociální: Vzdělávací obsah bude zaměřen na podporu přátelských vztahů, spolupráce a řešení konfliktů.

Klíčové kompetence k podnikavosti a pracovní: Učitelé podporují děti v rozvíjení svých nápadů, využití příležitostí. Vytváří podněty pro základy pracovních dovedností a vztah k práci.

Klíčové kompetence k řešení problémů: Dětem budou nabízeny situace, ve kterých mohou hledat vlastní řešení a rozhodovat se.

Klíčové kompetence kulturní: Aktivita zahrnující kulturní a uměleckou rozmanitost.

Klíčové kompetence digitální: Učitel plánuje činnosti, které podněcuje informatické myšlení.

5. Reflexe a vyhodnocení vzdělávacího procesu

Průběžné sledování a hodnocení: Učitelé budou průběžně sledovat pokroky dětí, jejich zájem a potřeby a podle toho budou upravovat vzdělávací obsah v TVP PV.

Záznamy o vzdělávacím pokroku: Učitelé využívají průběžné pedagogické diagnostikování. Hlavním nástrojem sledování vývoje dítěte je pro pedagoga diagnostické portfolio dítěte, které bude sloužit jako podklad pro další plánování vzdělávací nabídky a komunikaci s rodiči.

Vyhodnocení tematických celků: Na konci každého tematického bloku či projektu budou učitelé reflektovat, co se dětem podařilo, co je třeba rozvíjet a jaké úpravy provést v dalším plánování.

6. Spolupráce s rodiči

Zapojení rodičů do vzdělávacího obsahu: Informování rodičů o průběhu vzdělávání a možnost zapojení do některých projektů nebo aktivit.

7 Systém autoevaluace

7.1 Oblasti, cíle a metody autoevaluace

Autoevaluace představuje systematický proces hodnocení vlastní činnosti školy, jehož cílem je zlepšování kvality poskytovaného vzdělávání a podpory dětí.

Autoevaluace v mateřské škole se zaměřuje na následující **klíčové oblasti**:

- Vzdělávací proces
- Podmínky vzdělávání
- Řízení školy
- Spolupráce
- Klima školy
- Sebereflexe pedagogů

Cíle autoevaluace jsou zaměřeny na všechny oblasti fungování mateřské školy a jejich výsledky slouží jako podklad pro plánování dalšího rozvoje školy:

- Zajištění kvality vzdělávacího procesu
- Podpora individuálního rozvoje dětí
- Plánování dalšího rozvoje školy
- Zlepšení podmínek vzdělávání
- Podpora spolupráce s rodiči
- Zlepšení řízení a vedení školy
- Podpora pozitivního klimatu školy

K hodnocení jednotlivých oblastí jsou využívány různé metody, které zajišťují objektivitu a komplexnost hodnocení:

Dotazníky

Pro rodiče, pedagogy a další zúčastněné strany (např. externí partnery).
Zjišťují názory na kvalitu vzdělávání, spolupráci a klima školy.

Pozorování

Pozorování vzdělávacích aktivit, práce pedagogů a interakcí ve třídě.

Analýza dokumentace

Hodnocení třídních knih, individuálních plánů dětí, plánů vzdělávacích činností.

Rozhovory a diskuse

S dětmi, rodiči, pedagogy a vedením školy.

SWOT analýza

Hodnocení silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb.

Zpracování a využití výsledků

Výsledky autoevaluace jsou zpracovány do souhrnných zpráv, které jsou projednávány na pedagogických radách a vedením školy.

Tyto zprávy slouží jako podklad pro

Úpravu ŠVP a plánování vzdělávacích aktivit.
Zlepšení podmínek vzdělávání.
Stanovení cílů pro následující období.

Informování rodičů a zřizovatele o kvalitě poskytovaného vzdělávání.

Využití výsledků autoevaluace

Plánování změn: Výsledky autoevaluace slouží jako podklad pro úpravu ŠVP, vzdělávacích metod a organizace školy.

Podpora rozvoje: Na základě zjištění autoevaluace jsou stanovovány cíle pro další školní rok, včetně opatření ke zlepšení.

Informování: Výsledky autoevaluace jsou sdíleny s pedagogickým týmem, rodiči, zřizovatelem a dalšími partnery školy.

7.2 Plán vnitřní evaluace MŠ

Oblast	Cíle	Metody a nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Vzdělávací proces Hodnocení obsahu vzdělávání a jeho souladu s RVP PV a ŠVP. Posouzení efektivity metod, forem práce a výsledků vzdělávání dětí. Zpětná vazba na podporu rozvoje kompetencí dětí a jejich připravenosti na školní docházku.	Zajištění kvality vzdělávacího procesu Vyhodnocování efektivity vzdělávacích metod a forem práce.	Hospitace, pedagogické rady Konzultace	Podle plánu Podle potřeby	Ředitelka Zástupkyně ředitelky učitelky
	Zjišťování, zda jsou vzdělávací cíle stanovené v Školním vzdělávacím programu (ŠVP PV) a Rámcovém vzdělávacím programu (RVP PV) naplňovány.	Hodnocení TVP Průběžné kontroly a hospitace Hodnocení třídních knih Plán vzdělávací nabídky – diagnostikování	1x ročně Průběžně Denně	učitelky Řed., zást. ředitelky učitelky

Oblast	Cíle	Metody a nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Podmínky vzdělávání 1.Materiální podmínky: Kvalita vybavení, hraček, pomůcek a zázemí.	Zlepšení podmínek vzdělávání - Hodnocení materiálních, prostorových a personálních podmínek školy. - Identifikace potřebných investic do vybavení, prostředí a pomůcek. - Posouzení organizačních podmínek, např. režimu dne a organizace aktivit	Pozorování, vzájemné hospitace, konzultace pedagogů, pedagogické rady, hospitace, provozní porady	Průběžně Podle plánu Podle plánu	Učitelky Ředitelka Ředitelka
2.Personální podmínky: Odbornost pedagogického týmu, jeho profesní rozvoj a spolupráce.	Zvyšování kvality pedagogického týmu - Systematické rozvíjení odborné kvalifikace a profesní zdatnosti pedagogického sboru - Posilování týmové spolupráce, otevřené sdílení dobré praxe a konstruktivní výměny zkušeností mezi pedagogy.	DVPP, pozorování, konzultace, pedagogické rady, hospitace, profesní portfolia pedagogů, sebehodnotící dotazník Pozorování práce pedagogů a interakcí ve třídě, v mateřské škole	Průběžně Podle plánu Průběžně 2x ročně Průběžně	Učitelky Ředitelka Ředitelka
3.Organizační podmínky: Hodnocení organizace školního dne a přizpůsobení individuálním potřebám dětí.	Podpora individuálního rozvoje dětí - Hodnocení, zda škola poskytuje dostatečnou podporu individualitě každého dítěte. - Zjišťování, jak škola podporuje rozvoj talentu, schopností a zájmů dětí. - Posouzení, zda jsou respektovány potřeby dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a jak škola podporuje inkluzi.	Vývoj dětí – záznamy o dětech, PLPP, IVP Pedagogické rady, hospitace Pozorování	Průběžně Podle plánu Podle plánu	Řed., zást., učitelky Řed., zást. ředitelky Ředitelka, Zástupkyně ředitelky, učitelky

Oblast	Cíle	Metody a nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
4.Prostorové podmínky: Vytvoření bezpečného a podnětného prostředí pro vzdělávací aktivity	Vytváření bezpečného, vstřícného a zdravého prostředí ○ Zajištění a průběžná modernizace bezpečného fyzického prostředí školy. ○ Vytváření optimálních podmínek pro psychohygienu dětí i pedagogů, aktivní podpora zdravého životního stylu.	Pozorování, rozhovory, diskuse	Průběžně	Řed., zást., učitelky
		Dotazníky	1x ročně	Řed., zást. ředitelky
		Hospitace	Dle plánu	Ředitelka
Řízení školy Posouzení efektivity vedení školy, strategického řízení, plnění dlouhodobé vize a plánů. Kvalita komunikace mezi vedením, rodiči a pedagogickým týmem.	Plánování dalšího rozvoje školy ○ Identifikace silných a slabých stránek školy. ○ Stanovení priorit a cílených opatření pro zlepšení kvality vzdělávání. ○ Přizpůsobení vzdělávacího programu aktuálním požadavkům a potřebám dětí, rodičů i společnosti.	Analýza dokumentů, swot školy – vlastní hodnocení školy	1x ročně	Ředitelka, zást. ředitelky
		Koncepce školy	1x ročně	Ředitelka
	Zlepšení řízení a vedení školy ○ Posouzení kvality strategického řízení školy a naplňování dlouhodobých cílů. ○ Zjišťování efektivity vedení pedagogického týmu, komunikace a míry motivace pracovníků. ○ Vymezení možností pro podporu profesního rozvoje pedagogů a zkvalitnění jejich práce.	Analýza dokumentů, swot školy – vlastní hodnocení školy	1x ročně	Ředitelka, zást. ředitelky
		Rozhovory, dotazníky	Podle potřeby	Ředitelka
		Specializace a kompetence pedagogů	1x ročně	Ředitelka
		Pedagogické rady a provozní porady	Podle plánu	Ředitelka

Oblast	Cíle	Metody a nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Spolupráce Kvalita spolupráce s rodiči, jejich zapojení do vzdělávacího procesu a spokojenost s poskytovanými službami. Spolupráce s komunitou, zřizovatelem a dalšími externími partnery.	Podpora spolupráce s rodiči ○ Zjišťování spokojenosti rodičů s kvalitou poskytovaného vzdělávání a služeb. ○ Posouzení efektivity komunikace mezi školou a rodiči. ○ Hodnocení úspěšnosti spolupráce školy se zřizovatelem, poradenskými zařízeními a dalšími partnery	Dotazníky pro rodiče a zaměstnance Rozhovory, konzultace Záznamy školních a mimoškolních akcí	1x ročně Podle potřeby Průběžně	Ředitelka, zástupkyně ředitelky Ředitelka, zástupkyně ředitelky, učitelky Učitelky
Klima školy Vztahy mezi dětmi, pedagogy a rodiči. Atmosféra ve škole a podpora inkluzivního prostředí. Spokojenost všech zúčastněných.	Podpora pozitivního klimatu školy ○ Hodnocení atmosféry ve škole, vztahů mezi dětmi, pedagogy a rodiči. ○ Posouzení míry respektování individuálních potřeb všech zúčastněných. ○ Zlepšení spokojenosti dětí, rodičů a zaměstnanců školy.	Dotazníky pro rodiče a zaměstnance Rozhovory, konzultace Záznamy školních a mimoškolních akcí	1x ročně Podle potřeby Průběžně	Ředitelka, zástupkyně ředitelky Ředitelka, zástupkyně ředitelky, učitelky Učitelky
Sebereflexe pedagogů Hodnocení práce pedagogů, jejich další vzdělávání a aplikace získaných dovedností. Individuální přístup pedagogů k dětem a jejich podpora rozvoje.	Sebereflexe pedagogického týmu ○ Podpora pedagogů ve schopnosti kriticky hodnotit vlastní práci a hledat možnosti ke zlepšení. ○ Zjišťování, jakým způsobem pedagogové aplikují získané znalosti z dalšího vzdělávání v praxi. ○ Hodnocení schopnosti pedagogů přizpůsobit metody práce individuálním potřebám dětí.	Pozorování, konzultace Pedagogické rady, hospitace Profesní portfolia pedagogů Sebehodnotící dotazník	Průběžně Podle plánu Průběžně 2x ročně	Ředitelka, zástupkyně ředitelky, učitelky Ředitelka Učitelky Učitelky

7.3 Kritéria autoevaluace

Kritéria autoevaluace představují konkrétní ukazatele, podle kterých mateřská škola hodnotí kvalitu své práce. Jsou nástrojem ke zjišťování, zda škola naplňuje své cíle a zda poskytuje dětem kvalitní podmínky pro vzdělávání. Kritéria jsou stanovena pro jednotlivé oblasti autoevaluace tak, aby byla jasná, měřitelná a objektivní.

1. Kritéria pro vzdělávací proces

Obsah vzdělávání:

- Vzdělávací cíle jsou v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (RVP PV) a Školním vzdělávacím programem (ŠVP).
- Obsah vzdělávání odpovídá věkovým a individuálním potřebám dětí.
- Vzdělávání zahrnuje všechny klíčové oblasti rozvoje dítěte.

Metody a formy práce:

- Pedagogické metody podporují aktivní účast dětí na vzdělávání.
- Používané metody a formy práce respektují individualitu dítěte.
- Pedagogové využívají moderní, inovativní metody, které podporují zvědavost, kreativitu a samostatnost dětí.

Výsledky vzdělávání:

- Děti rozvíjejí klíčové kompetence dle RVP PV
- Je zohledněn individuální pokrok každého dítěte.

2. Kritéria pro podmínky vzdělávání

Materiální podmínky:

- Škola má dostatečné vybavení didaktickými pomůckami, hračkami a materiály.
- Prostředí školy je bezpečné, hygienicky nezávadné a esteticky přívětivé.
- Vybavení odpovídá věkovým a individuálním potřebám dětí.

Prostorové podmínky:

- Třídy a herny jsou prostorné, podnětné a umožňují různorodé aktivity.
- K dispozici je bezpečný a upravený venkovní prostor pro pohybové aktivity a hry.

Personální podmínky:

- Pedagogický tým je kvalifikovaný a odborně způsobilý.
- Pedagogové se pravidelně vzdělávají a rozvíjejí svou profesní způsobilost.
- Počet pedagogů odpovídá počtu dětí a zajišťuje individuální přístup.

Organizační podmínky:

- Organizace dne je flexibilní a přizpůsobená potřebám dětí.
- Denní režim poskytuje prostor pro volnou hru, vzdělávací aktivity a činnosti, pohyb a odpočinek.
- Organizace vzdělávání je inkluzivní a respektuje potřeby všech dětí.

3. Kritéria pro řízení školy

Strategické řízení:

- Škola má jasně definovanou vizi, poslání a dlouhodobé cíle.
- Strategické cíle školy jsou pravidelně aktualizovány na základě hodnocení a aktuálních potřeb.

Kvalita vedení:

- Vedení školy efektivně řídí pedagogický tým a podporuje jeho rozvoj.
- Komunikace mezi vedením a zaměstnanci je otevřená, konstruktivní a podporující.
- Škola podporuje týmovou spolupráci a sdílení zkušeností.

4. Kritéria pro spolupráci

Spolupráce s rodiči:

- Rodiče jsou pravidelně informováni o vzdělávacím procesu a aktivitách školy.
- Škola získává od rodičů pravidelnou zpětnou vazbu a zapojuje je do života školy (např. akce, dílny, konzultace).
- Rodiče jsou spokojeni se službami školy a její komunikací.

Spolupráce s externími partnery:

- Škola spolupracuje s odbornými poradenskými zařízeními a dalšími organizacemi.
- Kooperace s komunitou a zřizovatelem je efektivní a přínosná.

5. Kritéria pro klima školy

Vztahy mezi dětmi, pedagogy a rodiči:

- Atmosféra ve škole je přátelská, podporující a bezpečná.
- Vztahy mezi pedagogy, dětmi a rodiči jsou založeny na vzájemné důvěře a respektu.
- Ve škole se podporuje týmová spolupráce a soudržnost.

Podpora inkluze:

- Škola respektuje individuální potřeby dětí a zajišťuje rovné příležitosti pro všechny.
- Inkluzivní přístup je patrný v každodenní práci pedagogů.

Spokojenost:

- Děti, rodiče i pedagogové vyjadřují spokojenost s klimatem školy.
- Škola zohledňuje zpětnou vazbu a podněty ke zlepšení.

6. Kritéria pro sebereflexi pedagogů

Profesní rozvoj:

- Pedagogové se pravidelně vzdělávají a aplikují nové poznatky do své praxe.
- Pedagogové využívají aktuální didaktické metody a postupy.

Individuální přístup:

- Pedagogové respektují jedinečnost každého dítěte a podporují jeho rozvoj.
- Pedagogové reflektují své postupy a hledají způsoby, jak zlepšit svou práci.

Hodnocení vlastní práce:

- Pedagogové pravidelně hodnotí výsledky své práce a diskutují je s vedením školy.

- Sebereflexe je součástí jejich každodenní praxe.

Stanovení jasných kritérií pomáhá naší škole nejen hodnotit kvalitu své práce, ale také plánovat konkrétní opatření ke zlepšení. Díky jejich pravidelnému používání se autoevaluace stává efektivním nástrojem pro rozvoj školy, podporu dětí i spokojenost rodičů a zaměstnanců

8 Závěrečná ustanovení

Školní vzdělávací program je závazným dokumentem mateřské školy. Vychází z platného Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání 2025.

ŠVP je uveřejněn na přístupných místech (v prostoru mateřské školy) a také dálkovým přístupem (webové stránky školy).

ŠVP je možné upravit na základě jeho předchozího vyhodnocení, autoevaluace školy, v souvislosti s úpravou RVP PV nebo změnou právních předpisů, které mají na ŠVP vliv.

Zásadnější úpravy jsou řešeny vydáním nového ŠVP.

Úpravy menšího rozsahu budou realizovány formou dodatku ke stávajícímu ŠVP.

Forma vydání úprav je v pravomoci ředitele školy.

Školní vzdělávací program byl zpracován za účasti celého týmu zaměstnanců mateřské školy v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Školní vzdělávací program byl schválen na pedagogické radě dne 31. 8. 2026

Platnost dokumentu: 1. 9.2026 – 31. 8.2027